

OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R.

INFORMACJE I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

ZNAKI UMOWNE

- Kreska (-) - zjawisko nie wystąpiło.
- Zero (0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,5;
(0,0) - zjawisko istniało w wielkości mniejszej od 0,05.
- Znak Δ - oznacza, że nazwy zostały skrócone w stosunku do obowiązującej klasyfikacji, ich pełne nazwy podano w uwagach ogólnych.
- "W tym" - oznacza, że nie podaje się wszystkich składników sumy ogólnej.

WAŻNIEJSZE SKRÓTY

- tys. - tysiąc
- mln - milion
- zł - złoty
- ha - hektar
- szt. - sztuka
- kg - kilogram
- t - tona
- km² - kilometr kwadratowy
- m² - metr kwadratowy
- m³ - metr sześcienny
- dam³ - dekametr sześcienny
- d - doba
- cd. - ciąg dalszy
- dok. - dokończenie
- Dz. U. - Dziennik Ustaw

**URZĄD STATYSTYCZNY
W ŁODZI**

INFORMACJE
I OPRACOWANIA STATYSTYCZNE

**OCHRONA ŚRODOWISKA
W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM
W 2010 R.**

ŁÓDŹ 2011

**ZESPÓŁ REDAKCYJNY
URZĘDU STATYSTYCZNEGO W ŁODZI**

PRZEWODNICZĄCY:

Piotr Ryszard Cmela

CZŁONKOWIE:

Edward Bedlechowicz, Mariola Chrobot, Ewelina Herman, Anna Jaeschke,
Stanisław Kaniewicz, Sławomir Konczak, Włodzimierz Obraniak, Elżbieta Ossowska,
Tomasz Piasecki, Jolanta Włodarczyk, Liliana Wójcik

OPRACOWANIE:

OŚRODEK WARUNKÓW ŻYCIA I BADAŃ ANKIETOWYCH

Teresa Binio
Piotr Chabior
Włodzimierz Janek
Ewa Sztendel

POD KIERUNKIEM:

Jolanty Włodarczyk

PROJEKT OKŁADKI:

ŁÓDZKI OŚRODEK BADAŃ REGIONALNYCH

Katarzyna Szkopiecka

AUTORZY ZDJĘĆ:

Damian Matysiak,
Katarzyna Szkopiecka

SKŁAD I OPRAWA GRAFICZNA:

ŁÓDZKI OŚRODEK BADAŃ REGIONALNYCH

Aleksandra Krupińska
Elżbieta Kucek
Maria Sas

Przy publikowaniu danych US – prosimy o podanie źródła

ISBN 978-83-60002-33-9

Druk: Zakład Wydawnictw Statystycznych, al. Niepodległości 208, 00-925 Warszawa

Nakład 150 egz

Cena 18,00 zł

PRZEDMOWA

Publikacja stanowi zbiorcze opracowanie o tematyce ekologicznej, które zawiera szereg danych statystycznych charakteryzujących stan środowiska naturalnego w województwie łódzkim w 2010 r. na tle lat poprzednich.

Układ treści oraz formy prezentowania danych zostały podporządkowane dążeniu do pełnego przedstawienia złożonego i wielostronnego oddziaływania człowieka na środowisko, a przede wszystkim przedstawienia charakterystyki skali, tendencji oraz dynamiki ilościowych i jakościowych zmian ekologicznych na obszarze województwa łódzkiego.

Uwagi metodyczne, zamieszczone w pierwszej części opracowania, zawierają omówienie zakresu, źródeł i zasad grupowania danych, metod badań i ich organizacji, a także ważniejsze pojęcia, definicje i interpretacje wielkości oraz wskaźników statystycznych.

Dane zgrupowano w sześciu działach obejmujących: komponenty środowiska (powierzchnię ziemi, gleby i kopaliny, wodę, powietrze, florę i faunę ze szczególnym uwzględnieniem środowiska leśnego i ochrony przyrody), czynniki zagrożeń – odpady przemysłowe i komunalne, działalność na rzecz ochrony i kontroli stanu środowiska, ekonomiczne aspekty ochrony środowiska.

Publikacja została opracowana w Ośrodku Warunków Życia i Badań Ankiety Urzędu Statystycznego w Łodzi.

Dyrektor
Urzędu Statystycznego w Łodzi

dr Piotr Ryszard Cmela

Preface

The Publication is collective study on ecology and contains statistical information characterizing environment in Łódzkie Voivodship in 2010 and on the background of previous years.

The arrangement of the contents and data presentation methods have been subordinated to pursue of explanation as fully and communicatively as possible of the complicated and many-sides aspects of the human activities concerning environment and above all is aimed at showing the scope, trends and dynamics of qualitative and quantitative ecological changes in the Łódzkie Voivodship.

The first part contains methodical notes refer to the scope sources and rules of data assembling, to the methods and organization of surveys as well as main conceptions, definitions and interpretations of indices and statistical indicators.

Data have been grouped into six chapters with cover environmental components (land, area, soil and useful raw materials, water, air, flore and fauna with special emphasis on the forest environment and nature protection), hazardous factors – industrial and municipal waste, activities for environment protection and economical aspects of environment protection.

The publication has been elaborated at the Centre for Living Conditions and Surveys in the Statistical Office in Łódź.

*Director
of the Statistical Office in Łódź*

Piotr Ryszard Cmela, Ph.D.

SPIS TREŚCI
CONTENTS

		<u>Str.</u> <u>Page</u>
PRZEDMOWA	PREFACE	3
UWAGI OGÓLNE	GENERAL NOTES	15
TABLICE PRZEGLĄDOWE	REVIEW DATA	17
I. Województwo łódzkie na tle kraju w 2010 r.	<i>Łódzkie Voivodship of the background on the country in 2010</i>	17
II. Ważniejsze dane o stanie, zagrożeniu i ochronie środowiska według województw w 2010 r.	<i>Major data on condition, hazard and protection of the environment by voivodship in 2010</i>	18
DZIAŁY	CHAPTER	
I. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY	<i>USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL</i>	24
II. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD	<i>RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS</i>	35
III. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA	<i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR</i>	75
IV. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU. LASY	<i>NATURE AND LANDSCAPE PROTECTION. FORESTS</i>	89
V. ODPADY	<i>WASTES</i>	108
VI. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA	<i>ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>	127

			<u>Str.</u> <u>Page</u>
DZIAŁY	CHAPTER		
I. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY	<i>USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL</i>		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes</i>	x	24
Powierzchnia geodezyjna, kierunki i zmiany w wykorzystaniu powierzchni województwa	<i>Geodetic area, directions and changes in land use of the voivodship</i>	1	28
Grunty rolne i leśne wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes and forest land designated for non-forest purposes</i>	2	29
Powierzchnia zmeliorowanych użytków rolnych	<i>Area of reclaimed agricultural land</i>	3	29
Grunty rolne wyłączone z produkcji rolniczej w 2010 r.	<i>Agricultural land designated for non-agricultural purposes in 2010</i>	4	30
Grunty zdewastowane i zdegradowane, ich rekultywacja oraz zagospodarowanie	<i>Devastated and degraded land, their reclamation and management</i>	5	30

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

DZIAŁY	CHAPTER	Tabl. Table	Str. Page
I. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY (dok.)	USE AND PROTECTION OF LAND AND SOIL (cont.)		
Grunty zdewastowane i zdegradowane wymagające rekultywacji oraz grunty zreklamowane i zagospodarowane według powiatów w 2010 r.	<i>Devastated and degraded land requiring reclamation, reclaimed and managed lands by powiats in 2010 .....</i>	6	31
Gleby użytkowane rolniczo zagrożone potencjalnie erozją wietrzną	<i>Agricultural land threatened by potential windy erosion .....</i>	7	31
Grunty rolne i leśne zagrożone erozją wodną powierzchniową	<i>Agricultural and forest land threatened by surface water erosion .....</i>	8	32
Grunty rolne i leśne zagrożone erozją wąwózową	<i>Agricultural and forest land threatened by gully erosion .....</i>	9	32
Powierzchnia, zasoby i eksploatacja złóż torfów	<i>Area, resources and exploitation of peat resources .....</i>	10	32
Zużycie nawozów sztucznych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik	<i>Consumption of mineral and lime fertilizers in pure ingredient .....</i>	11	33
Pożary upraw rolnych, łąk, rżysk i nieużytków	<i>Fires of agricultural cultivations, meadows, stubbles and wasteland .....</i>	12	34
Działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony gleb	<i>Activity of Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in the field of soil protection .....</i>	13	34
II. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD	RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes .....</i>	x	35
Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych ...	<i>Exploitable underground water resources ...</i>	1(14)	40
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej	<i>Water withdrawal for needs of the national economy .....</i>	2(15)	40
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności	<i>Consumption of water for needs of the national economy and population .....</i>	3(16)	41
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności według źródeł poboru i powiatów w 2010 r.	<i>Water withdrawal for needs of the national economy and population by sources of withdrawal and powiats in 2010 .....</i>	4(17)	41
Bilans gospodarowania wodą w przemyśle ...	<i>Balance of water management in industry ...</i>	5(18)	43
Zużycie wody w zakładach i ich wyposażenie w zamknięte obiegi wody	<i>Consumption of water in plants equipped with closed water cycles .....</i>	6(19)	43
Gospodarowanie wodą według powiatów w 2010 r.	<i>Water management by powiats in 2010 .....</i>	7(20)	44
Gospodarowanie wodą w przemyśle według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2010 r.	<i>Water management in industry by the Polish Classification of Activities in 2010 .....</i>	8(21)	45

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

DZIAŁY	CHAPTER	Tabl. Table	Str. Page
II. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRO- NA WÓD (cd.)	<i>RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)</i>		
Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych i wody zasolone oraz ich wykorzystanie	<i>Waters from mine drainage and building constructions and saline waters and their use .....</i>	9(22)	47
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne oraz napelniane stawy rybne	<i>Irrigated agricultural and forest land and water-filled fish-ponds .....</i>	10(23)	47
Nawadniane użytki rolne i grunty leśne według sposobu nawadniania	<i>Irrigated agricultural and forest land by irrigation method .....</i>	11(24)	48
Powierzchnia nawadniana i pobór wody do nawodnień według powiatów w 2010 r. ...	<i>Irrigated land and water withdrawal for irrigation by powiats in 2010 .....</i>	12(25)	48
Melioracje podstawowe	<i>Primary melioration .....</i>	13(26)	49
Melioracje podstawowe wymagające odbu- dowy lub modernizacji	<i>Primary melioration requiring rebuilding or modernisation .....</i>	14(27)	49
Wybrane dane o wodociągach	<i>Selected data about water supply system .....</i>	15(28)	49
Urządzenia wodociągowe i kanalizacyjne oraz zużycie wody według powiatów w 2010 r.	<i>Water supply and sewerage system equi- pments and use of water by powiats in 2010 .....</i>	16(29)	50
Ludność miast korzystająca z sieci wodocią- gowej i kanalizacyjnej według powiatów w 2010 r.	<i>Population of cities connected to water supply system and sewerage system by powiats in 2010 .....</i>	17(30)	51
Wybrane dane o kanalizacji	<i>Selected data about sewerage system .....</i>	18(31)	53
Ścieki odprowadzane siecią kanalizacyjną oraz ludność obsługiwana przez oczysz- czalnie ścieków według miast i gmin w 2010 r.	<i>Waste water discharged through sewerage system and population connected to wa- ste water treatment plants by cities and gminas in 2010 .....</i>	19(32)	53
Ścieki przemysłowe	<i>Industrial wastewater.....</i>	20(33)	59
Ścieki przemysłowe odprowadzone z zakła- dów według powiatów w 2010 r.	<i>Industrial wastewater discharged from enterprises by powiats in 2010 .....</i>	21(34)	60
Ścieki przemysłowe wymagające oczyszcze- nia odprowadzone bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi według powiatów w 2010 r.	<i>Industrial wastewater requiring treatment discharged directly into waters or into the ground by powiats in 2010 .....</i>	22(35)	61
Ładunki zanieczyszczeń odprowadzone do wód powierzchniowych w ściekach prze- mysłowych według powiatów w 2010 r.	<i>Pollutant load in municipal wastewater discharged into waters by powiats in 2010 .....</i>	23(36)	62
Ścieki przemysłowe oczyszczane i nieoczy- szczone według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2010 r.	<i>Treated and untreated industrial wastewa- ter by the Polish Classification of Activities in 2010 .....</i>	24(37)	63
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowa- dzone do wód lub ziemi	<i>Industrial and municipal wastewater disch- arged into waters a into the ground .....</i>	25(38)	65

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

DZIAŁY	CHAPTER	<u>Tabl.</u> <u>Table</u>	<u>Str.</u> <u>Page</u>
II. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRO- NA WÓD (dok.)	<i>RESOURCES, USE, POLLUTION AND PROTECTION OF WATERS (cont.)</i>		
Ścieki przemysłowe i komunalne wymaga- jące oczyszczania odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi według powiatów w 2010 r.	<i>Industrial and municipal waste water requ- iring treatment discharged to into waters or into the ground by powiats in 2010 .....</i>	26(39)	65
Oczyszczalnie ścieków przemysłowych	<i>Industrial wastewater treatment plants .....</i>	27(40)	67
Podczyszczalnie ścieków przemysłowych ...	<i>Wastewater pretreatment plants .....</i>	28(41)	68
Oczyszczalnie ścieków komunalnych	<i>Municipal wastewater treatment plants .....</i>	29(42)	68
Charakterystyka komunalnych oczyszczalni ścieków według powiatów w 2010 r.	<i>Characteristics of municipal wastewater treatment plants by powiats in 2010 .....</i>	30(43)	69
Osady z przemysłowych oczyszczalni i pod- czyszczalni ścieków	<i>Sewage sludge from industrial wastewater treatment and pretreatment plants .....</i>	31(44)	73
Osady z oczyszczalni ścieków komunalnych	<i>Sewage sludge from municipal wastewater treatment plants .....</i>	32(45)	73
Działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony wód	<i>Activity of Voivodship Environmental Pro- tection Inspectorate within water pro- tection .....</i>	33(46)	74
Jakość wody z wodociągów dostarczanej ludności do spożycia	<i>Quality of water supply to population for consumption .....</i>	34(47)	74
III. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA	<i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR</i>		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes .....</i>	x	75
Emisja przemysłowych zanieczyszczeń po- wietrza atmosferycznego z zakładów szczególnie uciążliwych	<i>Emission of industrial air pollutants from plants especially noxious to air purity.....</i>	1(48)	78
Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza według wielkości emisji	<i>Plants especially noxious to air purity by emission size.....</i>	2(49)	78
Emisja zanieczyszczeń pyłowych według powiatów w 2010 r.	<i>Particulates pollutants emission by po- wiats in 2010 .....</i>	3(50)	79
Emisja zanieczyszczeń gazowych według powiatów w 2010 r.	<i>Gaseous pollutants emission by powiats in 2010 .....</i>	4(51)	80
Zanieczyszczenia gazowe zatrzymane i zneu- tralizowane w urządzeniach oczyszczają- cych według powiatów w 2010 r.	<i>Air gaseous pollutants retained and neutra- lized in cleaning devices by powiats in 2010 .....</i>	5(52)	81
Emisja zanieczyszczeń powietrza według rodzajów substancji	<i>Air pollutants emission by types of sub- stances .....</i>	6(53)	82
Emitory na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza według wielkości emisji	<i>Emission sources in plants especially noxious to air purity by emission size .....</i>	7(54)	84

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

DZIAŁY	CHAPTER	<i>Tabl. Table</i>	<i>Str. Page</i>
III. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA (dok.)	<i>POLLUTION AND PROTECTION OF AIR (cont.)</i>		
Urządzenia do redukcji zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w zakładach według stopnia skuteczności w 2010 r. ...	<i>Air pollution reduction in plants by size of efficiency in 2010 .....</i>	8(55)	84
Emisja zanieczyszczeń powietrza według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2010 r.	<i>Emission of air pollutants by the Polish Classification of Activities in 2010 .....</i>	9(56)	85
Redukcja zanieczyszczeń powietrza według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2010 r.	<i>Reduction of air pollutants by the Polish Classification of Activities in 2010 .....</i>	10(57)	86
Redukcja zanieczyszczeń gazowych według Polskiej Klasyfikacji Działalności w 2010 r.	<i>Reduction of gaseous air pollutants by the Polish Classification of Activities in 2010 .....</i>	11(58)	87
Miasta w województwie o dużej skali zagrożenia środowiska emisją zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie uciążliwych w 2010 r.	<i>Cities in Łódzkie Voivodship with high environmental threat of air pollutants emission from plants specially noxious in 2010 .....</i>	12(59)	88
Działalność Wojewódzkiego Inspektoratu Ochrony Środowiska w zakresie ochrony powietrza	<i>Activity of Voivodship Inspectorate for Environmental Protection in the scope of air protection .....</i>	13(60)	88
IV. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU. LASY	<i>NATURE AND LANDSCAPE PROTECTION. FORESTS</i>		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes .....</i>	x	89
Obszary i obiekty o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chronione	<i>Area and objects of special nature value protected by law .....</i>	1(61)	94
Parki krajobrazowe w 2010 r.	<i>Landscape parks in 2010 .....</i>	2(62)	94
Rezerwaty przyrody w 2010 r.	<i>Nature reserves in 2010 .....</i>	3(63)	95
Obszary chronionego krajobrazu w 2010 r.	<i>Protected landscape areas in 2010 .....</i>	4(64)	96
Obszary Natura 2000 – obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO)	<i>Natura 2000 areas-areas of special bird protection (SPA) .....</i>	5(65)	96
Obszary Natura 2000 – specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO)	<i>Natura 2000 areas-areas of special habitat protection (SAC) .....</i>	6(66)	97
Pomniki przyrody wprowadzone rozporządzeniem wojewody i uchwałą rady gminy	<i>Monuments of nature established by the Ordinance of the Voivode and the Ordinance of the Commune Council .....</i>	7(67)	98
Powierzchnia powiatów objęta różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu w 2010 r.	<i>Area of powiats covered by different forms of environment and landscape protection in 2010 .....</i>	8(68)	99

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

DZIAŁY	CHAPTER	Tabl. Table	Str. Page
IV. OCHRONA PRZYRODY I KRAJÓ- BRAZU. LASY (dok.)	<i>NATURE AND LANDSCAPE PROTECTION. FORESTS (cont.)</i>		
Powierzchnia gruntów leśnych i lesistość według powiatów w 2010 r.	<i>Forest land area and woodiness by powiats in 2010 .....</i>	9(69)	101
Powierzchnia lasów ochronnych w zarządzie lasów państwowych	<i>Protective forests area managed by State Forests .....</i>	10(70)	103
Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczo- nych do zalesienia oraz wykonanych zalesień w 2010 r.	<i>Non-forested land area designated to affo- restation and area of made afforestations in 2010 .....</i>	11(71)	103
Zadrzewienia	<i>Trees and shrubs outside the forest .....</i>	12(72)	104
Ważniejsze zwierzęta łowne	<i>Major game species .....</i>	13(73)	105
Odstrzał ważniejszych zwierząt łownych w łowieckim roku hodowlanym	<i>Shooting of the main game species farming chase year .....</i>	14(74)	105
Stan liczebny ważniejszych zwierząt chronio- nych	<i>State of population major protected animals</i>	15(75)	105
Parki i ogrody historyczne	<i>Parks and historical gardens .....</i>	16(76)	106
Tereny zieleni ogólnodostępnej i osiedlowej w miastach i na wsiach	<i>Generally accessible and esteta green areas in cities and villages .....</i>	17(77)	106
Tereny zieleni ogólnodostępnej i lasów gminnych w miastach i na wsiach	<i>Generally accessible greek areas and gmina forest in cities and villages .....</i>	18(78)	107
V. ODPADY	<i>WASTES</i>		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes .....</i>	x	108
Odpady nagromadzone i wytworzone	<i>Waste generated and accumulated .....</i>	1(79)	111
Odpady wytworzone i nagromadzone według powiatów w 2010 r.	<i>Waste generated and accumulated by po- wiats in 2010 .....</i>	2(80)	112
Odpady wytworzone i nagromadzone według grup odpadów w 2010 r.	<i>Waste generated and accumulated by gro- ups of wastes in 2010 .....</i>	3(81)	114
Odpady wytworzone według Polskiej Klasy- fikacji Działalności w 2010 r.	<i>Waste generated and accumulated by the Polish Classification of Activities in 2010</i>	4(82)	117
Zmieszane odpady komunalne zebrane w 2010 r.	<i>Mixed municipal waste collected in 2010 .....</i>	5(83)	120
Odpady komunalne wysegregowane i unie- szkodliwione w 2010 r.	<i>Municipal waste sorted out and treated mu- nicipal waste in 2010 .....</i>	6(84)	121
Nieczystości ciekłe w 2010 r.	<i>Liquid waste in 2010 .....</i>	7(85)	122
Odpady komunalne zebrane, wyselekcjono- wane i unieszkodliwione	<i>Municipal waste collected sorted out and a treated .....</i>	8(86)	124
Odpady komunalne zebrane selektywnie w 2010 r.	<i>Municipal waste collected selectively in 2010 .....</i>	9(87)	124

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

DZIAŁY	CHAPTER	<u>Tabl.</u> <u>Table</u>	<u>Str.</u> <u>Page</u>
V. ODPADY (dok.)	<i>WASTES (cont.)</i>		
Składowiska (wysypiska) odpadów komunalnych	<i>Landfill sites of municipal waste .....</i>	10(88)	125
Składowiska (wysypiska) odpadów komunalnych według powiatów w 2010 r.	<i>Landfill sites of municipal waste by powiats in 2010 .....</i>	11(89)	125
VI. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA	<i>ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION</i>		
Uwagi metodyczne	<i>Methodological notes .....</i>	x	127
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by direction of investing .....</i>	1(90)	133
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków inwestowania i podregionów w 2010 r.	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by direction of investing and subregions in 2010 .....</i>	2(91)	133
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według źródeł finansowania i powiatów w 2010 r.	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by sources of financing and powiats in 2010 .....</i>	3(92)	136
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania	<i>Outlays on fixed assets for water management by direction of investing .....</i>	4(93)	138
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków inwestowania oraz podregionów w 2010 r.	<i>Outlays on fixed assets for water management by direction of investing and subregions in 2010 .....</i>	5(94)	138
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania i powiatów w 2010 r.	<i>Outlays on fixed assets for water management by direction of investing and powiats in 2010 .....</i>	6(95)	139
Nakłady na środki trwałe służące ochronie środowiska według kierunków i grup inwestorów w 2010 r.	<i>Outlays on fixed assets for environmental protection by direction and groups of investors in 2010 .....</i>	7(96)	141
Nakłady na środki trwałe służące gospodarce wodnej według kierunków i grup inwestorów w 2010 r.	<i>Outlays on fixed assets for water management by direction and groups in investors in 2010 .....</i>	8(97)	141
Ważniejsze efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska według kierunków inwestowania	<i>Major tangible effects of investments in environmental protection by directions of investing .....</i>	9(98)	142
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej według kierunków inwestowania	<i>Tangible effects effects of investments in water management by directions of investing .....</i>	10(99)	143
Efekty rzeczowe inwestycji gospodarki wodnej według powiatów w 2010 r.	<i>Tangible effects of investments in water management by powiats in 2010 .....</i>	11(100)	144
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska i gospodarkę wodną wsi	<i>Investment outlays for environmental protection and water management in villages</i>	12(101)	145

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

DZIAŁY	CHAPTER	Tabl. Table	<u>Str.</u> <u>Page</u>
VI. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA (dok.)	<i>ECONOMIC ASPECTS OF ENVIRONMENTAL PROTECTION (cont.)</i>		
Efekty rzeczowe inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej na wsi	<i>Tangible effects of investmens in environmental protection and water management in rural areas .....</i>	13(102)	146
Stan wyposażenia wsi w niektóre urządzenia i obiekty ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Equipment with some appliances and facilities of environmental protection and water management in villages.....</i>	14(103)	147
Wydatki inwestycyjne na małą retencję wodną	<i>Investment expenditures on small water retention .....</i>	15(104)	148
Opłaty za korzystanie ze środowiska i inne wpływy na fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej oraz ich redystrybucja	<i>Payments for use of natural enviroment and other receipts for the National Environmental Protection and Water Management Funds and their redistribution .....</i>	16(105)	148
Wpływy na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej z tytułu kar	<i>Receipts for Environmental Protection and Water Management Funds in the due to fines .....</i>	17(106)	149
Redystrybucja wpływów z tytułu kar na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Redistribution of receipts due to fines for Environmental Protection and Water Management Funds.....</i>	18(107)	150
Kierunki finansowania wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Financing directions of Voivodship Environmental Protection and Water Management Fund.....</i>	19(108)	150
Wpływy na wojewódzki fundusz ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Contributions to the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds .....</i>	20(109)	150
Wydatki wojewódzkiego funduszu ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Expenditures of the Voivodship Environmental Protection and Water Management Funds.....</i>	21(110)	151
Gospodarowanie powiatowymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Management of powiats' Eenvironmental Protection and Water Management Funds .....</i>	22(111)	151
Gospodarowanie gminnymi funduszami ochrony środowiska i gospodarki wodnej	<i>Management of gminas' Environmental Protection and Water Management Funds .....</i>	23(112)	152
Gromadzenie środków pieniężnych funduszu ochrony gruntów rolnych	<i>Accumulation of money resources of the Agricultural Land Protection Fund .....</i>	24(113)	152
Wpływy i gospodarowanie funduszem ochrony gruntów rolnych	<i>Contributions and management of Agricultural Land Protection Fund .....</i>	25(114)	153
Wykorzystanie środków pieniężnych funduszu ochrony gruntów rolnych	<i>The use of financial resources from Agricultural Land Protection Fund .....</i>	26(115)	153

SPIS TREŚCI (cd.)
CONTENTS (cont.)

SPIS WYKRESÓW I MAP

LIST OF GRAPHS AND MAPS

	<u>Str.</u> <u>Page</u>
Struktura wykorzystania powierzchni województwa łódzkiego w 2010 r.	34
Zużycie nawozów sztucznych i wapniowych w przeliczeniu na czysty składnik na 1 ha użytków rolnych w kg w województwie łódzkim	34
Kierunki wyłączenia gruntów rolnych w województwie łódzkim	35
Grunty zdewastowane i zdegradowane według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	35
Ścieki przemysłowe i komunalne odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi według województw w 2010 r.	74
Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w województwie łódzkim	74
Zużycie wody w gospodarstwach domowych na 1 mieszkańca według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	75
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	75
Emisja zanieczyszczeń gazowych według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	88
Emisja zanieczyszczeń pyłowych według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	88
Wyposażenie zakładów przemysłowych w urządzenia do redukcji zanieczyszczeń w województwie łódzkim	89
Struktura emisji przemysłowych zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego w województwie łódzkim w 2010 r.	89
Struktura rezerwatów przyrody według rodzajów w województwie łódzkim w 2010 r.	106
Powierzchnia powiatów województwa łódzkiego objęta różnymi formami ochrony przyrody i krajobrazu w 2010 r.	106
Lesistość według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	107
Lesistość według województw w 2010 r.	107

SPIS TREŚCI (dok.)
CONTENTS (cont.)

SPIS WYKRESÓW I MAP (dok.)	LIST OF GRAPHS AND MAPS (cont.)	<u>Str.</u> <u>Page</u>
Wytworzone odpady przemysłowe według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	<i>Produced industrial waste by powiats in Łódzkie Voivodship in 2010</i>	126
Nieczystości ciekłe odebrane według powiatów województwa łódzkiego w 2010 r.	<i>Liquid taken waste by powiats in Łódzkie Voivodship in 2010</i>	126
Odpady komunalne zebrane, wyselekcjonowane i unieszkodliwione w województwie łódzkim	<i>Municipal waste collected, sorted out and treated in Łódzkie Voivodship</i>	127
Składowiska odpadów komunalnych w województwie łódzkim	<i>Landfill sites of municipal waste in Łódzkie Voivodship</i>	127
Nakłady inwestycyjne na ochronę środowiska według wybranych kierunków inwestowania w województwie łódzkim	<i>Investment outlays for environmental protection by selected directions of investing in Łódzkie Voivodship</i>	152
Wydatki inwestycyjne służące ochronie środowiska według źródeł finansowania w województwie łódzkim w 2010 r.	<i>Investment expenditures for environmental protection by sources of financing in Łódzkie Voivodship in 2010</i>	152
Nakłady inwestycyjne na gospodarkę wodną według kierunków inwestowania w województwie łódzkim	<i>Investment outlays on water management by directions of investing in Łódzkie Voivodship</i>	153
Wydatki inwestycyjne służące gospodarce wodnej według źródeł finansowania w województwie łódzkim w 2010 r.	<i>Investment expenditures on water management by sources of financing in Łódzkie Voivodship in 2010</i>	153

Uwagi ogólne

Zakres prezentowanych danych odpowiada obowiązującemu w 2010 r. stanowi prawnemu w dziedzinie ochrony środowiska, a w szczególności regulacji wynikającej z ustaw:

- prawo ochrony środowiska z dnia 27 IV 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2008, Nr 25, poz. 150 z późn. zm.),
- Inspekcji Ochrony Środowiska z dnia 20 VII 1991 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2007, Nr 44, poz. 287),
- o ochronie przyrody z dnia 16 IV 2004 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2009, Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.),
- prawo wodne z dnia 18 VII 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2005, Nr 239, poz. 2019 z późn. zm.),
- prawo geologiczne i górnicze z dnia 4 II 1994 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2005, Nr 228, poz. 1947 z późn. zm.),
- o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 II 1995 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2004, Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.),
- o lasach z dnia 28 IX 1991 r. (Dz. U. z 1991, Nr 101, poz. 444 z późn. zm.),
- o odpadach z dnia 27 IV 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2010, Nr 185, poz. 1243),
- prawo łowieckie z dnia 13 X 1995 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2005, Nr 127, poz. 1066),
- o zbiorowym zaopatrzeniu w wodę i zbiorowym odprowadzaniu ścieków z dnia 7 VI 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. z 2006, Nr 123, poz. 858),
- o międzynarodowym przemieszczaniu odpadów z dnia 29 VI 2007 (Dz. U. z 2007, Nr 124, poz. 859 z późn. zm.),

Podstawowe źródła danych (ok. 50%) stanowią badania statystyczne GUS oparte głównie na sprawozdawczości rocznej.

Materiał uzupełniający (ok. 30%) pochodzi ze sprawozdawczości resortowej: Ministerstwa Środowiska, Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi, Ministerstwa Zdrowia oraz ze źródeł administracyjnych: Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska, Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii, Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej, Ligi Ochrony Przyrody.

Ponadto wykorzystane zostały wyniki pomiarów, kontroli, ocen i analiz wykonanych przez organy: Inspekcji Ochrony Środowiska, Inspekcji Sanitarnej, Inspekcji Weterynaryjnej, a także opracowania autorskie oraz dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej, Instytutu Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa, Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Polskiego Związku Łowieckiego, Ogólnopolskiego Towarzystwa Ochrony Ptaków, Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

Zakres prezentowanych wyników badań statystycznych obejmuje informacje dotyczące:

- stanu i zmian wykorzystania zasobów powierzchni ziemi, zagrożenia i ochrony gleb oraz kopalin,
- stanu oraz zmian ilościowych i jakościowych zasobów leśnych, ich zagrożenia i ochrony,
- zasobów, wykorzystania oraz zanieczyszczenia i ochrony wód, w tym oceny sanitarnej wody pobieranej przez ludność,
- zanieczyszczeń i ochrony powietrza (emisje),

- ochrony przyrody, krajobrazu i różnorodności biologicznej,
- odpadów przemysłowych i komunalnych (w tym odpadów niebezpiecznych),
- ekonomicznych aspektów ochrony środowiska (nakładów i efektów rzeczowych inwestycji ochrony środowiska i gospodarki wodnej; opłat, kar i funduszy ekologicznych; źródeł i skali pomocy zagranicznej).

Pod pojęciem „przemysłowe”: ścieki, emisja zanieczyszczeń powietrza i odpady należy rozumieć zanieczyszczenia wykazane przez jednostki (podmioty gospodarcze) spełniające określone kryteria uciążliwości ekologicznej, które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysle” (obejmującym sekcje: „Górnictwo i kopalnictwo”, „Przetwórstwo przemysłowe” oraz „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, wodę”), jak również w pozostałych sekcjach.

Liczby względne (wskaźniki, odsetki) obliczono z reguły na podstawie danych bezwzględnych wyrażonych z większą dokładnością niż podano w tablicach. Ze względu na elektroniczną technikę przetwarzania danych, w niektórych przypadkach sumy składników mogą się nieznacznie różnić od podanych wielkości „ogółem”.

Niektóre informacje za ostatni rok zostały podane na podstawie danych nieostatecznych i mogą ulec zmianie w następnych edycjach publikacji.

Objaśnienia zakresowe i pojęciowe prezentowanych w niniejszym opracowaniu wielkości i wskaźników statystycznych podano w ramach poszczególnych działów publikacji.

Informacje statystyczne pochodzące ze źródeł spoza Urzędu Statystycznego opatrzone odpowiednimi notami.

W opracowaniu zastosowano skróty niektórych nazw poziomów klasyfikacyjnych z PKD 2007; skrócone nazwy zostały oznaczone w tablicach znakiem ”Δ”. Zestawienie zastosowanych skrótów i pełnych nazw przedstawia się następująco:

Skrót	Pełna nazwa
sekcje PKD	
wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę	wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych
dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami; rekultywacja	dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją
działy PKD	
produkcja skór i wyrobów skórzanych	produkcja skór i wyrobów ze skór wyprawionych
produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny	produkcja wyrobów z drewna oraz korka z wyłączeniem mebli; produkcja wyrobów ze słomy i materiałów używanych do wyplatania
produkcja wyrobów z metali	produkcja metalowych wyrobów gotowych, z wyłączeniem maszyn i urządzeń
produkcja maszyn i urządzeń	produkcja maszyn i urządzeń, gdzie indziej niesklasyfikowana
produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep	produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep, z wyłączeniem motocykli

TABLICE PRZEGLĄDOWE

I. WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE NA TLE KRAJU W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Województwo łódzkie	Polska
Ludność (stan w dniu 31 XII) w tys.	2534,4	38200,0
miasta	1621,9	23264,4
w %	64,0	60,9
wieś	912,4	14935,7
w %	36,0	39,1
na 1 km ²	139,1	122,2
Powierzchnia ogólna w tys. ha (stan w dniu 1 I 2011 r.) ^a	1821,9	31268,0
Grunty zdewastowane i zdegradowane w tys. ha		
(stan w dniu 31 XII)	4,5	61,2
Pobór wody na potrzeby gospodarki narodowej w hm ³	321,2	10866,4
na 1 km ² w dam ³	17,6	34,8
Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczenia		
odprowadzone do wód powierzchniowych w hm ³	130,7	2309,4
w tym oczyszczone w % wymagających oczyszczenia	72,7	65,7
Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w % ludności		
ogółem	66,2	65,2
Emisja zanieczyszczeń powietrza z zakładów szczególnie		
uciążliwych w tys. t:		
pyłów	4,2	62,5
gazów (bez CO ₂)	166,3	1703,9
w tym dwutlenku siarki	89,0	519,2
Stopień redukcji wytworzonych zanieczyszczeń w %:		
pyłowych	99,9	99,7
gazowych	64,5	57,4
Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych		
prawnie chroniona ^b w tys. ha (stan w dniu 31 XII)	359,2	10143,1
w % powierzchni ogółem	19,7	32,4
Odpady wytworzone ^c w ciągu roku w t/km ²	338,8	362,9
w tym w % wytworzonych:		
poddane odzyskowi	14,7	74,3
unieszkodliwione	83,7	22,9
w tym składowane	82,5	18,2
Odpady nagromadzone ^c w mln ton	58,1	1724,5
Nakłady inwestycyjne (ceny bieżące) na:		
ochronę środowiska w mln zł	801,1	10926,2
gospodarkę wodną w mln zł	173,7	3565,4

^a Dane według ewidencji gruntów; obszar lądowy łącznie z wodami śródlądowymi. ^b Od 2005 r. łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, które mieszczą się w granicach obszarów prawnie chronionych. ^c Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolno- śląskie	Kujaw- sko-po- morskie	Lubel- skie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie
WYKORZYSTANIE I OCHRONA ZASOBÓW								
1	Powierzchnia ogólna ^a w tys. ha (stan w dniu 1 I 2011 r.).....	31268,0	1994,7	1797,1	2512,2	1398,8	1821,9	1518,3
	w tym:							
2	Użytki rolne	18870,0	1194,6	1176,8	1773,2	568,9	1298,0	931,5
3	Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	9569,7	622,3	437,2	598,6	716,2	396,6	461,8
4	Grunty pod wodami	645,3	17,7	47,9	18,9	25,0	11,1	20,6
5	Grunty zabudowane i zurba- nizowane	1572,4	134,5	83,0	90,6	62,0	93,6	86,7
	w tym:							
6	tereny mieszkaniowe.....	287,0	20,3	16,2	8,8	8,4	18,4	18,7
7	tereny przemysłowe	113,0	13,9	6,0	3,9	3,0	6,0	7,4
8	tereny rekreacji i wypoczynku	65,4	7,9	3,3	2,4	3,4	2,8	3,2
9	tereny komunikacyjne	896,2	70,6	48,3	66,5	39,2	51,9	45,7
10	użytki kopalne	28,8	6,2	0,4	0,7	0,7	2,4	1,1
11	Użytki ekologiczne	34,7	3,8	5,0	4,5	2,8	1,2	0,6
12	Nie użytki	480,0	12,9	42,2	22,7	17,5	15,1	11,5
13	Użytki rolne wyłączone na cele nierolnicze ^b w ha.....	1831	130	52	111	36	101	160
14	Grunty zdewastowane i zdegra- dowane wymagające rekulty- wacji w tys. ha (stan w dniu 31 XII)	61,2	6,0	4,4	3,0	1,5	4,5	1,8
	Grunty (w ciągu roku) w ha:							
15	zrekultywowane.....	1222	10	10	102	32	78	93
16	zagoszparowane.....	581	10	7	91	1	63	56

^a Dane według ewidencji gruntów; obszar lądowy łącznie z wodami śródlądowymi. ^b W trybie obowiązujących

WOJEWÓDZTW W 2010 R.

Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY										
3555,8	941,2	1784,6	2018,7	1831,0	1233,3	1171,1	2417,3	2982,7	2289,2	1
2437,8	603,2	954,2	1217,2	927,1	638,5	754,5	1322,6	1944,7	1127,2	2
844,7	262,0	717,5	641,8	686,4	410,8	345,5	783,3	793,4	851,6	3
41,2	12,3	20,3	27,6	74,2	18,1	8,7	138,6	43,0	120,3	4
187,8	56,2	77,5	73,7	92,6	145,4	52,2	87,5	151,2	97,9	5
44,5	9,5	11,7	7,5	18,4	44,6	7,9	12,2	28,9	11,1	6
11,1	4,8	4,8	2,5	5,4	21,1	3,7	3,1	8,8	7,6	7
5,0	3,5	3,0	1,5	3,6	8,0	1,5	2,7	7,1	6,2	8
102,7	30,8	48,9	55,0	51,1	51,6	31,7	59,7	85,9	56,8	9
0,5	2,2	1,4	2,1	0,8	1,0	2,2	1,0	4,6	1,5	10
1,6	0,4	1,7	1,8	1,8	0,4	0,3	2,5	2,0	4,3	11
35,5	4,0	10,9	54,4	41,9	14,8	8,7	76,3	36,5	75,0	12
91	25	112	30	225	168	19	86	329	156	13
4,0	3,3	1,8	2,9	2,9	4,4	3,4	4,7	9,6	2,9	14
56	39	61	31	43	89	29	179	288	82	15
42	3	44	6	10	39	-	3	141	65	16

przepisów o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolno- śląskie	Kujaw- sko-po- morskie	Lubel- skie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie
WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE								
1	Zużycie wody na potrzeby gospodarki narodowej i ludności w hm ³	10356,5	424,0	216,9	348,0	89,5	291,6	492,7
2	przemysł	7662,2	117,6	76,1	111,7	11,2	106,6	301,1
3	rolnictwo i leśnictwo ^a	1153,3	184,7	52,1	168,0	40,0	75,1	76,5
4	eksploatacja sieci wodociągowej ^b	1541,1	121,8	88,7	68,3	38,4	109,9	115,1
5	Ścieki przemysłowe i komunalne wymagające oczyszczania ^c w hm ³	2309,4	192,0	117,3	72,7	35,0	130,7	305,7
6	oczyszczane	2133,7	177,4	114,3	72,2	34,5	130,0	299,3
7	mechanicznie.....	615,7	36,4	19,8	15,2	0,9	35,1	166,2
8	chemicznie	121,8	30,1	1,3	1,9	1,0	0,1	4,6
9	biologicznie.....	361,8	35,2	38,6	14,0	11,7	12,4	22,5
10	z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	1034,4	75,8	54,5	41,2	20,9	82,5	106,1
11	nieoczyszczane	175,7	14,5	3,0	0,5	0,5	0,6	6,3
12	Ludność korzystająca z oczyszczalni ścieków w tys.	24921,6	2217,7	1464,8	1155,1	691,5	1677,1	1849,7
13	w % ludności ogółem	65,2	77,1	70,8	53,7	68,4	66,2	55,9
ZANIECZYSZCZENIE I								
14	Emisja zanieczyszczeń pyłowych w tys. ton.....	62,5	5,2	4,3	2,8	1,4	4,2	3,9
15	Emisja zanieczyszczeń gazowych w tys. ton (bez CO ₂).....	1703,9	82,9	57,1	33,0	28,1	166,3	131,2

^a Obejmuje wodę użytą do nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz napełniania i uzupełniania stawów i dół usług wodnych i spółek wodnych. ^c Odprowadzone do wód powierzchniowych lub do ziemi.

WOJEWÓDZTW W 2010 R. (cd.)

Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
I OCHRONA WÓD										
2764,5	110,3	271,7	79,4	201,1	400,7	1385,6	128,8	1539,3	1612,4	1
2434,2	40,0	152,4	12,8	97,6	137,3	1269,5	26,4	1267,1	1500,8	2
89,9	32,0	59,4	21,2	9,0	74,4	75,0	46,3	115,5	34,2	3
240,5	38,3	59,9	45,4	94,5	188,9	41,1	56,1	156,8	77,4	4
272,2	111,4	74,9	40,1	125,3	391,2	75,7	50,1	200,2	115,0	5
221,4	92,4	73,9	40,1	124,7	338,1	51,4	49,8	199,6	114,4	6
4,0	58,4	10,7	0,8	5,3	155,8	14,8	0,7	88,5	3,3	7
5,5	0,3	6,6	-	2,6	27,3	3,0	0,0	0,5	36,9	8
54,6	7,3	18,0	7,1	49,5	30,6	20,2	8,5	20,4	11,3	9
157,4	26,5	38,6	32,2	67,3	124,4	13,3	40,6	90,2	63,0	10
50,8	18,9	1,0	0,0	0,6	53,1	24,4	0,3	0,6	0,6	11
2789,9	676,5	1349,0	751,7	1803,5	3336,4	626,8	1029,4	2153,7	1348,7	12
53,2	65,8	64,1	63,3	80,5	72,0	49,5	72,1	63,0	79,7	13
OCHRONA POWIETRZA										
5,2	2,7	2,0	1,1	3,4	13,4	2,8	1,2	5,6	3,3	14
175,2	66,2	21,1	9,2	35,3	689,8	78,1	9,6	79,1	41,6	15

rybnych. *b* Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin wojewódzkich zakła-

II. WAŻNIEJSZE DANE O STANIE, ZAGROŻENIU I OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG

Lp.	WYSZCZEGÓLNIENIE	Polska	Dolno- śląskie	Kujaw- sko-po- morskie	Lubel- skie	Lubuskie	Łódzkie	Małopol- skie
ZANIECZYSZCZENIE I								
	Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w tys. t:							
1	pyłowych.....	19192,4	2745,7	491,7	181,6	117,3	3351,6	723,0
2	gazowych	2298,8	825,8	33,0	145,9	0,2	301,5	111,4
ODP								
	Odpady ^a wytworzone w ciągu roku:							
3	w tys. t	113478,8	33550,4	2267,7	4860,4	914,3	6173,4	6089,2
4	na 1 km ² w t	362,9	1682,0	126,2	193,5	65,4	338,8	401,1
	W % wytworzonych:							
5	poddane odzyskowi	74,3	69,0	73,8	79,5	77,2	14,7	89,8
6	unieszkodliwione	22,9	28,3	8,9	19,7	15,1	83,7	8,9
7	w tym składowane.....	18,2	28,1	6,5	19,3	6,4	82,5	7,1
	Odpady ^a dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych:							
8	w tys. t	1724484,2	594361,2	17301,4	18429,7	2663,2	58076,7	143193,5
9	na 1 km ² w t	5515,2	29797,0	962,7	733,6	190,4	3187,7	9431,2
LASY, OCHRONA PRZY								
10	Powierzchnia gruntów leśnych ^b w tys. ha	9328,9	605,1	429,6	585,8	706,2	391,5	438,9
11	w tym lasów	9121,4	589,0	419,6	577,3	685,1	384,1	433,5
12	Lesistość w %	29,2	29,5	23,3	23,0	49,0	21,1	28,6
13	Pozyskiwanie drewna (grubizny) w m ³ na 100 ha powierzchni lasów	368,0	500,6	381,1	250,6	376,1	289,2	284,2
	Powierzchnia o szczególnych walorach przyrodniczych prawnie chroniona ^{b,c} :							
14	w tys. ha	10143,1	369,9	571,1	570,0	543,9	359,2	790,3
15	w % powierzchni ogółem ...	32,4	18,5	31,8	22,7	38,9	19,7	52,0
16	na 1 mieszkańca m ²	2655	1285	2760	2649	5380	1418	2387
17	Pomniki przyrody ^c – obiekty	36293	2625	2622	1532	1236	3612	2187

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. b Stan w dniu 31 XII. c Od 2005 r. łącznie z tą częścią obszarów

WOJEWÓDZTW W 2010 R. (dok.)

Mazowieckie	Opolskie	Podkarpackie	Podlaskie	Pomorskie	Śląskie	Świętokrzyskie	Warmińsko-mazurskie	Wielkopolskie	Zachodniopomorskie	Lp.
OCHRONA POWIETRZA (dok.)										
1463,3	2214,8	358,2	86,6	390,1	3541,4	1499,6	49,9	1274,8	702,7	1
117,5	163,5	10,1	1,4	70,7	290,1	67,9	0,7	122,4	36,5	2
ADY										
5554,1	853,7	1049,5	713,5	1822,7	35507,9	1963,8	1010,8	5170,8	5976,6	3
156,2	90,7	58,8	35,3	99,5	2879,1	167,7	41,8	173,4	261,1	4
59,2	79,7	80,5	86,5	81,3	93,8	96,9	88,6	65,8	35,2	5
34,2	9,1	12,6	8,5	14,3	4,8	0,8	3,1	32,5	60,7	6
8,6	7,2	8,5	5,0	8,4	0,7	0,7	0,7	22,3	39,7	7
42099,3	22130,5	312,6	2350,2	21828,4	621213,4	14778,1	1227,4	51140,0	113378,6	8
1184,0	2351,3	17,5	116,4	1192,2	50370,0	1261,9	50,8	1714,6	4952,8	9
RODY I KRAJOBRAZU										
820,7	256,4	677,8	626,2	680,5	401,9	333,6	761,4	784,7	828,7	10
808,8	249,3	666,8	616,2	662,7	392,1	327,1	740,8	764,1	804,7	11
22,7	26,5	37,4	30,5	36,2	31,8	27,9	30,6	25,6	35,2	12
230,9	476,3	328,3	287,5	409,3	519,0	321,0	446,7	378,5	452,3	13
1055,2	256,3	797,6	645,6	598,1	273,2	755,8	1126,2	948,4	482,4	14
29,7	27,2	44,7	32,0	32,7	22,1	64,5	46,6	31,8	21,1	15
2013	2491	3792	5433	2670	589	5970	7890	2774	2849	16
4275	641	1375	2058	2784	1518	713	2576	3809	2730	17

Natura 2000, które mieszczą się w granicach obszarów prawnie chronionych.

Dział I. WYKORZYSTANIE I OCHRONA POWIERZCHNI ZIEMI I GLEBY

Uwagi metodyczne

Dane o **stanie i zmianach w ewidencyjnym przeznaczeniu gruntów** opracowano na podstawie rozporządzenia Ministra Rozwoju Regionalnego i Budownictwa z dnia 29 III 2001 r. w sprawie ewidencji gruntów i budynków (Dz. U. z 2001, Nr 38, poz. 454). W kolejnych rozporządzeniach klasyfikacje zaliczenia gruntów do poszczególnych użytków gruntowych były zmieniane m. in. ze względu na potrzebę dostosowywania do standardów międzynarodowych. Od danych za 1997 r. wykazy gruntów sporządzają Główny Urząd Geodezji i Kartografii oraz wojewódzkie wydziały geodezji i gospodarki gruntami. Dane te prezentowane są według powierzchni geodezyjnej.

Ewidencja gruntów z 2001 r. (Dz. U. z 2001, Nr 38, poz. 454) wprowadziła różnice zakresowe w stosunku do lat poprzednich polegające głównie na włączeniu do użytków rolnych: gruntów rolnych zabudowanych (dotychczas ujmowanych w pozycji „grunty zabudowane i zurbanizowane”), gruntów pod stawami (ujmowanych w pozycji „wody śródlądowe stojące”) oraz rowów (które stanowiły odrębną pozycję). Dane według wymienionej ewidencji o:

- **użytkach rolnych** dotyczą: gruntów ornych, sadów, łąk i pastwisk trwałych, gruntów rolnych zabudowanych zajętych pod budynki mieszkalne oraz inne budynki i urządzenia budowlane służące produkcji rolniczej, nie wyłączając produkcji rybnej oraz przetwórstwa rolno-spożywczego (kotłownie, komórki, garaże, szopy, stodoły, wiaty, spichlerze, budynki inwentarskie, place składowe i manewrowe w obrębie zabudowy itp.), a także ogródków przydomowych w gospodarstwach rolnych, gruntów pod stawami obejmującymi zbiorniki wodne (z wyjątkiem jezior i zbiorników zaporowych z urządzeniami do regulacji poziomu wód) wyposażone w urządzenia hydrotechniczne, nadające się do chowu, hodowli i przetrzymywania ryb obejmujące powierzchnię ogroblowaną wraz z systemem rowów oraz terenami przyległymi do stawów i z nimi związane, a należącymi do obiektu stawowego, gruntów pod rowami, do których zalicza się otwarte rowy pełniące funkcję melioracji wodnych dla gruntów wykorzystywanych do produkcji rolniczej.
- **gruntach zabudowanych i zurbanizowanych** dotyczą:
  - **terenów mieszkaniowych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki mieszkalne, urządzenia funkcjonalnie związane z budynkami mieszkalnymi (podwórza, dojazdy, przejścia, przydomowe place gier i zabaw itp.), a także ogródki przydomowe,
  - **terenów przemysłowych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia służące do produkcji przemysłowej, a także ujęcia wody, oczyszczalnie ścieków, stacje transformatorowe, czynne hałdy i wysypiska, urządzenia magazynowo-składowe i remontowe itp.,
  - **innych terenów zabudowanych**, do których zalicza się grunty zajęte pod budynki i urządzenia związane z administracją, służbą zdrowia, handlem,

kultem religijnym, rzemiosłem, usługami, nauką, oświatą, kulturą i sztuką, wypoczynkiem, łącznością itp., czynne cmentarze, grzebowiska zwierząt oraz inne grunty zabudowane (nie ujęte w poz. dotyczących terenów mieszkaniowych i przemysłowych),

- **zurbanizowanych terenów niezabudowanych**, do których zalicza się grunty niezabudowane, ale przeznaczone w planach zagospodarowania przestrzennego pod zabudowę, wyłączone z produkcji rolniczej i leśnej,
- **terenów rekreacyjno-wypoczynkowych**, do których zalicza się nie zajęte pod budynki:
  - tereny ośrodków wypoczynkowych, zabaw dziecięcych, plaże, urządzone parki, skwery, zieleńce (poza pasami ulic),
  - tereny o charakterze zabytkowym: ruiny zamków, grodziska, kurhany, pomniki przyrody itp.,
  - tereny sportowe: stadiony, boiska sportowe, skocznie narciarskie, tory saneczkowe, strzelnice sportowe, kąpieliska itp.,
  - tereny spełniające funkcje rozrywkowe: lunaparki, wesołe miasteczka itp.,
  - ogrody zoologiczne i botaniczne,
  - tereny zieleni nieurządzonej nie zaliczone do lasów oraz gruntów zadrzewionych i zakrzewionych,
- **terenów komunikacyjnych**, do których zalicza się grunty zajęte pod:
  - drogi: krajowe, wojewódzkie, powiatowe, gminne, w osiedlach mieszkaniowych, dojazdowe do gruntów rolnych i leśnych oraz do obiektów użyteczności publicznej; place postojowe i manewrowe przy dworcach kolejowych, autobusowych i lotniczych, portach morskich i rzecznych i innych oraz ogólnodostępne dojazdy do ramp wyładowniczych i placów składowych,
  - tereny kolejowe,
  - inne tereny komunikacyjne obejmujące: porty lotnicze i inne budowle oraz urządzenia służące komunikacji lotniczej, urządzenia portowe, przystanie, obiekty i budowle służące komunikacji wodnej, naziemne obiekty, budowle i urządzenia górskich linii liniowych, torowiska tramwajowe poza pasami ulic i dróg, a także obiekty i urządzenia związane z komunikacją miejską, urządzone parkingi poza lasami państwowymi, dworce autobusowe, wały ochronne wód przystosowane do ruchu kołowego.

Klasy bonitacyjne użytków rolnych określają jakość użytku rolnego pod względem jego przydatności do produkcji rolniczej. Klasa I określa najwyższą wartość rolniczą, a klasa VI najniższą. Grunty orne oraz pastwiska zaliczone do klasy VI z odpowiednim symbolem RZ (grunty orne), PsZ (pastwiska) są to grunty, które ze względu na niską jakość zostały uznane w toku gleboznawczej klasyfikacji gruntów za nieprzydatne do uprawy i przeznaczone do zalesienia.

Kompleksy przydatności rolniczej użytków zielonych określają stopień jakości użytku zielonego: bardzo dobre i dobre (1z), średnie (2z), słabe (3z). Źródło: Gleboznawstwo, pod red. B. Dobrzańskiej PWRiL 1981.

Dane o **gruntach rolnych i leśnych wyłączonych na cele nierolnicze i nieleśne** dotyczą gruntów, za które pobrano należności i opłaty dla gruntów wyłączonych od 1995 r. w trybie ustawy z dnia 3 II 1995 r. o ochronie gruntów rolnych i leśnych – tekst jednolity (Dz. U. z 2004, Nr 121, poz. 1266 z późn. zm.).

Ochrona gruntów rolnych i leśnych w myśl tej ustawy polega na:

- ograniczeniu przeznaczenia ich na cele nierolnicze lub nieleśne,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych i leśnych oraz szkodom w produkcji rolniczej lub leśnej oraz w drzewostanach powstających wskutek działalności nierolniczej lub nieleśnej,
- zapobieganiu procesom degradacji i dewastacji gruntów rolnych oraz szkodom w produkcji rolniczej, powstającym wskutek działalności nierolniczej i ruchów masowych ziemi,
- rekultywacji i zagospodarowaniu gruntów na cele rolnicze,
- zachowaniu torfowisk i oczek wodnych jako naturalnych zbiorników wodnych,
- przywracaniu i poprawianiu wartości użytkowej gruntem, które utraciły charakter gruntów leśnych wskutek działalności nieleśnej, a także na zapobieganiu obniżania produktywności gruntów leśnych.

Dane nie uwzględniają ubytku gruntów rolnych nie związanych ze zmianą właściciela, np. ubytku tych gruntów w ramach rozwoju budownictwa indywidualnego na gruntach własnych gospodarstw rolnych.

Ustawa o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 3 II 1995 r. chroni wszystkie grunty rolne zaliczone do klas I-III oraz grunty rolne klas IV-VI wytworzone z gleb organicznych. Od 2009 r. przepisów ustawy nie stosuje się do gruntów rolnych, stanowiących użytki rolne, położonych w granicach administracyjnych miast.

Dane o **gruntach zdewastowanych i zdegradowanych wymagających rekultywacji i zagospodarowania** dotyczą gruntów, które utraciły całkowicie wartości użytkowe (grunty zdewastowane) oraz gruntów, których wartość użytkowa rolnicza lub leśna zmalała w wyniku pogorszenia się warunków przyrodniczych lub wskutek zmian środowiska oraz działalności przemysłowej, a także wadliwej działalności rolniczej. Zostały one zewidencjonowane w oparciu o kryteria i zasady określone w odpowiednich ustawach o ochronie gruntów rolnych i leśnych.

Rekultywacja gruntów polega na nadaniu lub przywróceniu gruntem zdegradowanym lub zdewastowanym wartości użytkowych lub przyrodniczych przez właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych, uregulowaniu stosunków wodnych, odtworzenie gleb, umocnienie skarp oraz odbudowanie lub zbudowanie niezbędnych dróg. Grunty zrekultywowane podlegają zagospodarowaniu, czyli rolniczemu, leśnemu lub innemu rodzajowi użytkowania.

Melioracje wodne szczegółowe obejmują: ścieki wodne naturalne i sztuczne odwadniające i nawadniające o szerokości dna do 1,5 m w ich dolnym biegu oraz rurociągi o średnicy do 1 m, z wyjątkiem rurociągów o średnicy większej niż 0,4 m na odcinkach przebiegających przez zabudowane tereny wsi i miast, groble na obszarach nawadnianych, drenowania, deszczownie wraz z pompami przenośnymi, stawy rybne i innemu podobne urządzenia. Melioracje scharakteryzowano powierzchnią zmeliorowanych gruntów oraz łąk i pastwisk zagospodarowanych według rodzajów melioracji szczegółowych.

Erozja gleb to proces niszczenia (zmywania, złobienia, wywiewania) wierzchniej warstwy gleby wywołany siłą wiatru i płynącej wody. Erozję gleb przyspiesza działalność gospodarcza człowieka: nadmierny wyrąb lasów, niszczenie szaty roślinnej, nieprawidłowa uprawa gruntów i dobór roślin uprawnych, odwadnianie bagien itp. W zależności od bezpośredniego czynnika sprawczego wyróżnia się erozję: wietrzną (eoliczną), wodną, wodno-grawitacyjną (ruchy masowe) oraz uprawową. Masowo występuje erozja wietrzna oraz wodna (powierzchniowa i wąwózowa).

Erozja wietrzna (eoliczna) polega na wywiewaniu odspojonych cząstek gruntu, a następnie ich przemieszczaniu, sortowaniu i osadzaniu.

Zagrożenie gleb erozją wietrzną ocenia się przy pomocy 3-stopniowej skali, uwzględniając rzeźbę terenu, pokrycie powierzchni roślinnością (lesistość) oraz rodzaj gleby. Najbardziej narażone na erozję wietrzną są piaski luźne drobnoziarniste i utwory murszowe, na których silne zagrożenie występuje już nawet w terenie płaskim o lesistości 25%.

Erozja wodna polega na zmywaniu i wymywaniu cząstek gleby. W przypadku, gdy niewielki spływ wody po zboczu powoduje jedynie rozbryzgi i splukiwanie odspojonych frakcji gleby ma miejsce **erozja wodna powierzchniowa**, natomiast gdy przy silnym spływie wody powstają rozmywy o głębokości ponad 2 m mówimy o **erozji wąwózowej**.

Zagrożenie gleb erozją wodną powierzchniową (skala 3-stopniowa) ustala się w oparciu o rodzaje gleb oraz ekspozycję (nachylenie) terenu. Erozji wodnej w pierwszej kolejności ulegają lessy, utwory lessowe oraz gleby pyłowe i piaski luźne. Przy **erozji wąwózowej** kryterium wyróżniania poszczególnych stopni zagrożenia (5 stopni) stanowi gęstość sieci wąwozów wyrażona w km na km²; w pierwszym stopniu zagrożenia (erozja słaba) gęstość wąwozów wynosi od 0,01 do 0,1 km/km², w drugim (erozja umiarkowana) od 0,1 do 0,5, w trzecim (erozja średnia) od 0,5 do 1,0, w czwartym (erozja silna) od 1,0 do 2,0 i stopniu piątym (erozja bardzo silna) powyżej 2,0 km/km².

TABL. 1. **POWIERZCHNIA GEODEZYJNA, KIERUNKI I ZMIANY W WYKORZYSTANIU POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA^a**
Stan w dniu 1 I

WYSZCZEGÓLNIENIE	2010		2011		przyrost (+) lub ubytek (-) w ha w stosunku do roku 2010
	w ha	na 1 miesz- kańca ^b w ha	w ha	na 1 miesz- kańca ^b w ha	
OGÓLEM^c	1821895	0,72	1821895	0,72	-
Użytki rolne	1299894	0,51	1297955	0,51	-1939
grunty orne	1010593	0,40	1008897	0,40	-1696
sady	31231	0,01	31091	0,01	-140
łąki trwałe	116878	0,05	116666	0,05	-212
pastwiska trwałe	87283	0,03	86987	0,03	-296
grunty rolne zabudowane	40902	0,02	41390	0,02	+488
grunty pod stawami	4125	0,00	4125	0,00	-
grunty pod rowami	8882	0,00	8799	0,00	-83
Grunty leśne oraz zadrzewione i zakrzewione	395130	0,16	396594	0,16	+1464
lasy	387711	0,15	388597	0,15	+886
grunty zadrzewione i zakrzewione	7419	0,00	7997	0,00	+578
Grunty pod wodami	10954	0,00	11071	0,00	+117
powierzchniowymi płynącymi	8519	0,00	8641	0,00	+122
powierzchniowymi stojącymi	2435	0,00	2430	0,00	-5
Grunty zabudowane i zurbanizo- wane	93312	0,04	93635	0,04	+323
tereny mieszkaniowe	18410	0,01	18366	0,00	-44
tereny przemysłowe	6019	0,00	6006	0,00	-13
inne tereny zabudowane	7743	0,00	8105	0,00	+362
zurbanizowane tereny niezabudowane	4071	0,00	4027	0,00	-44
tereny rekreacji i wypoczynku	2846	0,00	2846	0,00	-
tereny komunikacyjne	51830	0,02	51883	0,02	+53
drogi	45093	0,02	45163	0,02	+70
tereny kolejowe	6240	0,00	6232	0,00	-8
inne ^d	497	0,00	488	0,00	-9
użytki kopalne	2393	0,00	2402	0,00	+9
Użytki ekologiczne	1164	0,00	1203	0,00	+39
Nie użytki	15258	0,01	15146	0,01	-112
Tereny różne	6183	0,00	6291	0,00	+108

^a Dane według ewidencji gruntów z dnia 1 I 2010 i 1 I 2011 – patrz „Uwagi metodyczne” do działu. ^b Stan ludności w dniu 31 XII, odpowiednio dla lat 2009 i 2010. ^c Obszar łądowy łącznie z wodami śródlądowymi. ^d Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Źródło: dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

TABL. 2. GRUNTY ROLNE I LEŚNE WYLĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ I LEŚNEJ^a

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektarach		
OGÓŁEM	333	525	407
z tego:			
Grunty rolne	292	393	192
Grunty leśne	41	132	215
Kierunki wyłączenia ^b			
na tereny osiedlowe	120	225	102
na tereny komunikacyjne	15	8	10
na tereny przemysłowe	128	135	63
na użytki kopalne	30	113	216
na zbiorniki wodne	-	27	-
na inne cele	41	17	15

a W ciągu roku. *b* Bez gruntów rolnych wyłączonych pod zalesienia i zadrzewienia.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi w zakresie gruntów rolnych, Ministerstwa Środowiska w zakresie gruntów leśnych.

TABL. 3. POWIERZCHNIA ZMELIOROWANYCH UŻYTKÓW ROLNYCH
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
OGÓŁEM w tys. ha	473,8	473,7	473,7
w % ogólnej powierzchni użytków rolnych	42,2	43,2	47,3
Grunty orne w tys. ha	401,0	400,9	400,9
w tym:			
zdrenowane	384,1	384,1	384,0
nawadniane	0,3	0,3	0,3
Łąki i pastwiska w tys. ha	72,8	72,8	72,8
w tym:			
zdrenowane	10,8	10,8	10,8
nawadniane	15,4	15,4	15,4

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 4. GRUNTY ROLNE WYLĄCZONE Z PRODUKCJI ROLNICZEJ^a W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Użytki rolne według klas bonitacji						Inne grunty rolne
		razem	mineralne			organiczne		
			I-II	III	IV	IV	V-VI	
w hektarach								
OGÓŁEM	192	101	-	17	21	29	34	91
Użytki kopalne	20	15	-	-	-	-	15	5
Tereny:								
przemysłowe	54	51	-	3	1	29	18	3
komunikacyjne	8	4	-	3	1	-	-	4
osiedlowe	97	29	-	10	18	-	1	68
Zbiorniki wodne	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe tereny	13	2	-	1	1	-	-	11

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 5. GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE, ICH REKULTYWACJA ORAZ ZAGOSPODAROWANIE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektarach		
Grunty zdezastowane i zdegradowane (stan w dniu 31 XII).....	4604	4443	4497
zdezastowane	4378	4278	4313
zdegradowane	226	165	184
Grunty zrekultywowane ^a	82	45	78
w tym przeznaczone na cele:			
rolnicze.....	25	11	6
leśne	57	34	72
Grunty zagospodarowane ^a	43	10	63
w tym przeznaczone na cele:			
rolnicze.....	5	5	1
leśne	38	5	62

^a W ciągu roku.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 6. **GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WYMAGAJĄCE REKULTYWACJI ORAZ GRUNTY ZREKULTYWOWANE I ZAGOSPODAROWANE WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Grunty wymagające rekultywacji ^a			Grunty zrekultywowane w ciągu roku	Grunty zagospodarowane w ciągu roku
	ogółem	zdewastowane	zdegradowane ^b		
	w hektarach				
WOJEWÓDZTWO	4497	4313	184	78	63
POWIATY:					
Bełchatowski	1318	1295	23	31	31
Brzeziński	-	-	-	-	-
Kutnowski	1157	1157	-	-	-
Łaski	1	-	1	-	-
Łęczycki	134	134	-	-	-
Łowicki	155	154	1	3	-
Łódzki Wschodni	138	105	33	1	-
Opoczyński	116	116	-	6	6
Pabianicki	32	19	13	5	-
Pajęczański	-	-	-	6	-
Piotrkowski	84	84	-	-	-
Poddębicki	415	415	-	-	-
Radomszczański	146	77	69	16	16
Rawski	54	49	5	-	-
Sieradzki	318	318	-	-	-
Skierniewicki	45	6	39	1	1
Tomaszowski	107	107	-	10	10
Wieluński	-	-	-	-	-
Wieruszowski	46	46	-	-	-
Zduńskowolski	97	97	-	-	-
Zgierski	118	118	-	-	-
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:					
Łódź	16	16	-	-	-
Piotrków Trybunalski	-	-	-	-	-
Skierniewice	-	-	-	-	-

^a Stan w dniu 31 XII. ^b Ewidencja niepełna.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 7. **GLEBY UŻYTKOWANE ROLNICZO ZAGROŻONE POTENCJALNIE EROZJĄ WIETRZNĄ**

LATA	Ogółem powierzchnia zagrożona		Stopień zagrożenia					
	w km ²	w % powierzchni ogólnej	słaby	średni	silny	słaby	średni	silny
			w km ²			w % powierzchni ogólnej		
2009	8330	45,7	5670	1632	1028	31,1	9,0	5,6
2010	8330	45,7	5670	1632	1028	31,1	9,0	5,6

Źródło: dane Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa.

TABL. 8. GRUNTY ROLNE I LEŚNE ZAGROŻONE EROZJĄ WODNĄ POWIERZCHNIOWĄ

LATA	Ogółem powierzchnia zagrożona		Stopień zagrożenia					
	w km ²	w % powierzchni ogólnej	słaby	średni	silny	słaby	średni	silny
			w km ²			w % powierzchni ogólnej		
2009	3735,9	20,5	2582,0	1058,2	95,7	14,2	5,8	0,5
2010	3735,9	20,5	2582,0	1058,2	95,7	14,2	5,8	0,5

Źródło: dane Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa.

TABL. 9. GRUNTY ROLNE I LEŚNE ZAGROŻONE EROZJĄ WĄWOZOWĄ

LATA	Ogółem powierzchnia zagrożona		Stopień zagrożenia							
	w km ²	w % powierzchni ogólnej	słaby	średni	silny	bardzo silny	słaby	średni	silny	bardzo silny
			w km ²				w % powierzchni ogólnej			
2009	766,2	4,2	624,2	119,0	23,0	-	3,4	0,7	0,1	-
2010	766,2	4,2	624,2	119,0	23,0	-	3,4	0,7	0,1	-

Źródło: dane Instytutu Upraw, Nawożenia i Gleboznawstwa.

TABL. 10. POWIERZCHNIA, ZASOBY I EKSPLOATACJA ZŁÓŻ TORFÓW

LATA	Zasoby				W tym	
	ogółem		eksploatowane		trwale użytki zielone (z) według kompleksów glebowo rolniczych ^a	
	udokumentowane w ha	szacunkowe w mln m ³	w ha	w mln m ³	1z ^b	
					razem	eksploatowane
	w hektarach					
2009	22934	183,6	-	0,1	822	-
2010	23768	188,5	-	0,1	1145	-

^a Określonych na podstawie waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa. ^b Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

TABL. 10. **POWIERZCHNIA, ZASOBY I EKSPLOATACJA ZŁÓŻ TORFÓW (dok.)**

LATA	W tym (dok.)							
	trwałe użytki zielone (z) według kompleksów glebowo-rolniczych ^a (dok.)				inne użytki rolne		nieużytki rolnicze	
	2z ^b		3z ^b		razem	eksploa- towane	razem	eksploa- towane
	razem	eksploa- towane	razem	eksploa- towane				
	w hektarach							
2009	8992	-	10713	-	654	-	1753	-
2010	10108	-	10058	-	683	-	1774	-

a Określonych na podstawie waloryzacji rolniczej przestrzeni produkcyjnej opracowanej przez Instytut Uprawy, Nawożenia i Gleboznawstwa. *b* Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 11. **ZUŻYCIE NAWOZÓW SZTUCZNYCH I WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2007/2008	2008/2009	2009/2010
W TONACH			
Nawozy sztuczne (NPK)	159603	131873	120752
azotowe (N)	85798	75958	70890
fosforowe (P ₂ O ₅)	34412	26249	23649
potasowe (K ₂ O)	39393	29665	26214
Nawozy wapniowe (CaO)	50463	25500	29468
Na 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg			
Nawozy sztuczne (NPK).....	142,1	120,1	120,2
azotowe (N)	76,4	69,2	70,6
fosforowe (P ₂ O ₅)	30,6	23,9	23,5
potasowe (K ₂ O)	35,1	27,0	26,1
Nawozy wapniowe (CaO)	44,9	23,2	29,3

TABL. 12. **POŻARY^a UPRAW ROLNYCH, ŁĄK, RŻYSK I NIEUŻYTKÓW**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Liczba pożarów	3249	1572	1978
upraw rolnych, łąk, rżysk	815	275	313
nieużytków	2434	1297	1665
Powierzchnia pożarów w ha.....	1575	523	468
upraw rolnych, łąk, rżysk	662	105	104
nieużytków	913	418	364

^a Powstałe w wyniku wypalania pozostałości roślinnych.

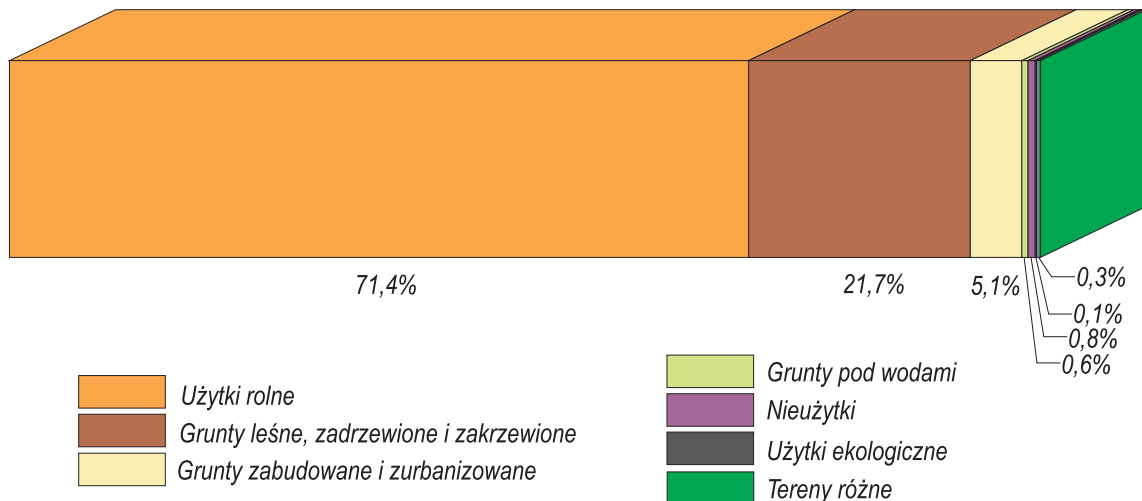
Ź r ó d ł o: dane Komendy Głównej Państwowej Straży Pożarnej.

TABL. 13. **DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY GLEB**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Monitoring gleb:			
stanowiska pomiarowe	71	60	-
pobrane próbki pierwotne	255	122	63
wykonane oznaczenia	4887	4936	3021
w tym wskaźników fizyko- -chemicznych	4847	4904	3013
Kontrola gleb:			
próbki pierwotne	25	14	31
wykonane oznaczenia	87	42	556
w tym wskaźników fizyko- -chemicznych	87	42	556
Nadzwyczajne zagrożenia środowiska:			
próbki pierwotne	-	-	-
wykonane oznaczenia	-	-	-
w tym wskaźników fizyko- -chemicznych	-	-	-

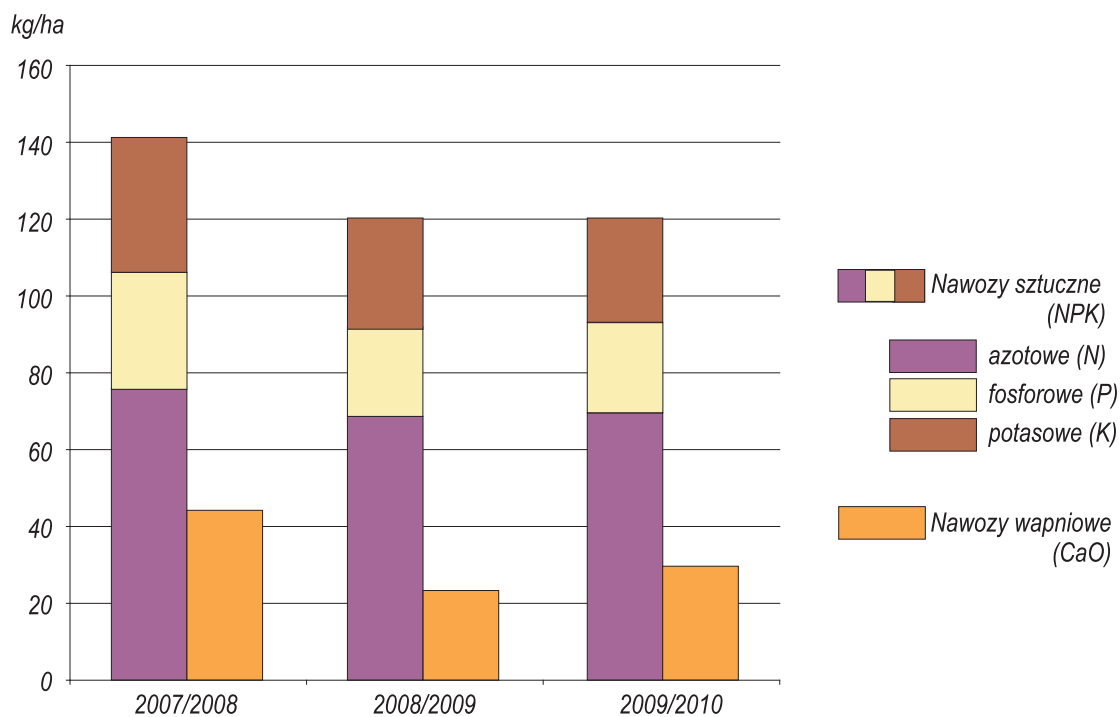
Ź r ó d ł o: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

STRUKTURA WYKORZYSTANIA POWIERZCHNI WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.

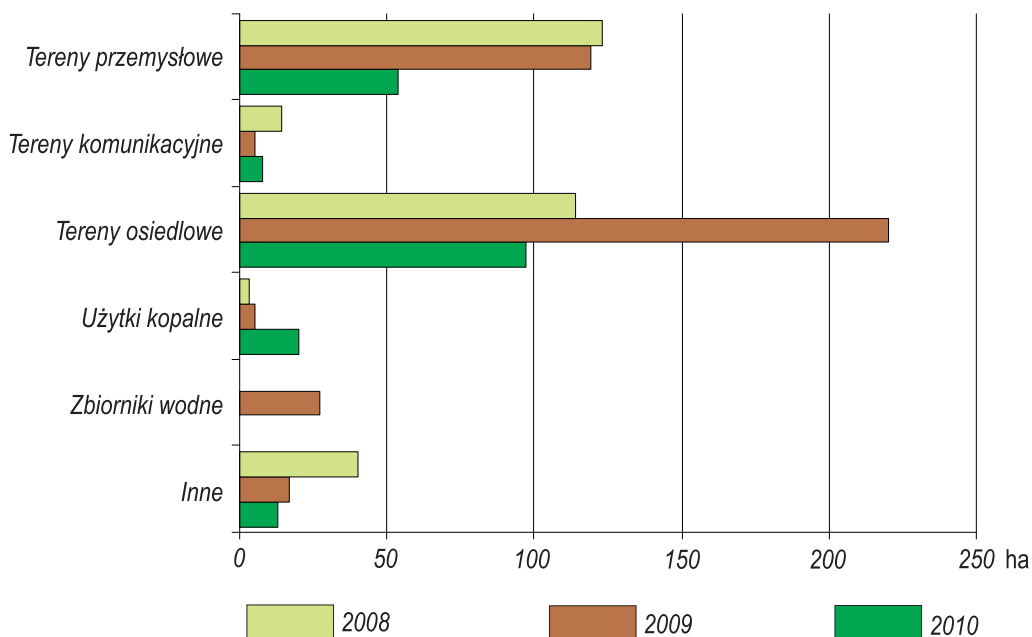

Źródło: Dane Głównego Urzędu Geodezji i Kartografii.

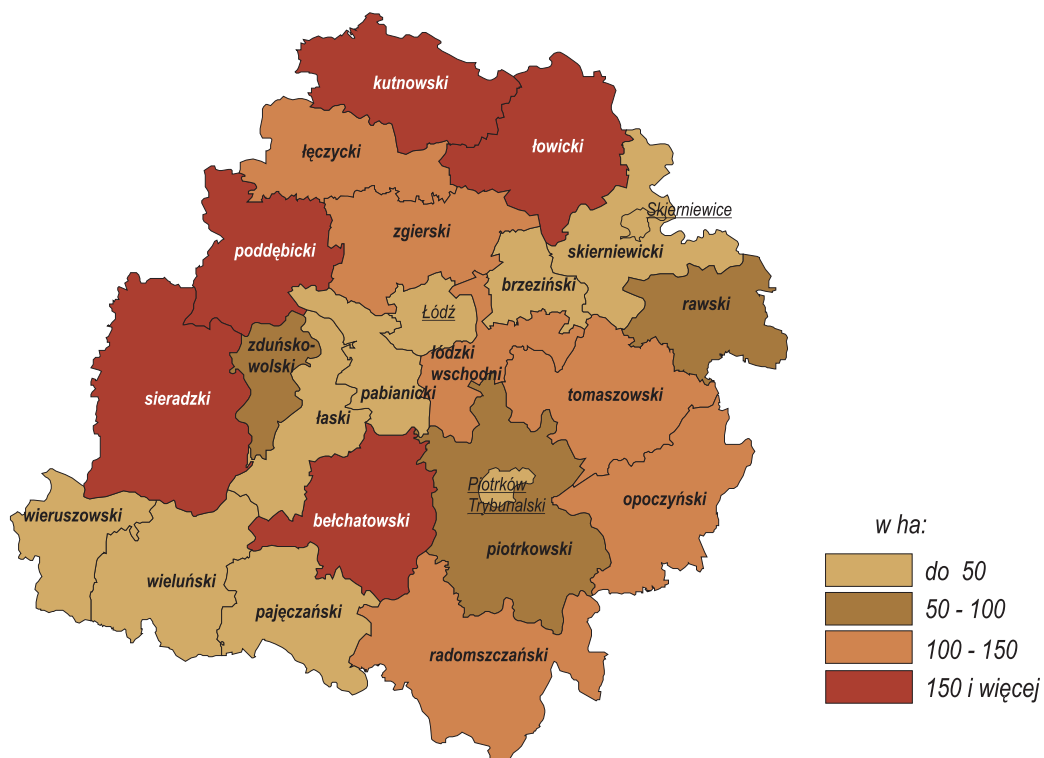
ZUŻYCIENIE NAWOZÓW SZTUCZNYCH I WAPNIOWYCH W PRZELICZENIU NA CZYSTY SKŁADNIK na 1 ha UŻYTKÓW ROLNYCH w kg W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

KIERUNKI WYŁĄCZENIA GRUNTÓW ROLNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

GRUNTY ZDEWASTOWANE I ZDEGRADOWANE WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.

Dział II. ZASOBY, WYKORZYSTANIE, ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA WÓD

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto informacje dotyczące: zasobów wodnych i głównych kierunków ich wykorzystania, ścieków przemysłowych i komunalnych oraz stopnia ich oczyszczania, wyposażenia miast i wsi w instalacje wodne i oczyszczalnie ścieków.

Zasoby eksploatacyjne wód podziemnych to część zasobów, które z uwzględnieniem zasad ich ochrony i warunków technicznych mogą być pobierane z określonego poziomu wodonośnego bez naruszania równowagi hydrogeologicznej.

Przyrost zasobów wód podziemnych jest to ilość wody dodatkowo udokumentowana w wyniku prowadzonych w danym roku prac hydrogeologiczno-studziennych przy budowie ujęć wód podziemnych i przekazana do wykorzystania.

Informacje o **poborze wody** dotyczą:

- 1) w pozycji „**na cele produkcyjne**” - **poza rolnictwem** (z wyłączeniem ferm przemysłowego chowu zwierząt), **łowiectwem, leśnictwem i rybactwem** - wszystkich jednostek organizacyjnych wnoszących opłaty za pobór z ujęć własnych rocznie 5 dam³ i więcej wody podziemnej albo 20 dam³ i więcej wody powierzchniowej lub odprowadzających rocznie 20 dam³ i więcej ścieków,
- 2) w pozycji „**nawodnienia w rolnictwie i leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych**” - jednostek organizacyjnych rolnictwa, leśnictwa i rybactwa zużywających wodę na potrzeby nawadniania gruntów rolnych i leśnych o powierzchni minimum 20 ha oraz na potrzeby eksploatacji stawów rybnych o powierzchni co najmniej 10 ha,
- 3) w pozycji „**eksploatacja sieci wodociągowej**” – przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda oraz pozostających w zarządzie samorządów terytorialnych, a także wszystkich jednostek nadzorujących pracę sieci wodociągowej (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itp.).

Dane o **recykulacji wody w przemyśle** dotyczą zakładów przemysłowych wyposażonych w zamknięte obiegi wody oraz udziału wody zużytej w obiegach zamkniętych w ogólnym zużyciu wody na cele produkcyjne.

Przez **obieg zamknięty** rozumie się układ, w którym woda raz użyta nie jest odprowadzana do odbiornika, lecz zawraca do punktu bezpośredniego podawania wody do obiegu celem powtórnych rotacji i wykorzystania.

Wskaźnik ujęcia pobieranej wody w obiegi zamknięte obliczono dzieląc ilość wody pobieranej w ciągu roku na uzupełnienie obiegów zamkniętych z tytułu strat wody (bezzwrotnych i w sieci), zrzutów wód zanieczyszczonych, np. dla odświeżenia obiegu zamkniętego itp. przez ilość wody zużytej w ciągu roku na cele produkcyjne. Wyrażona w procentach wartość tego wskaźnika może być zawarta w granicach od 0 (obieg otwarty) do 100 (wartość teoretyczna w warunkach całkowitego zamknięcia obiegów i braku uzupełniającego poboru wody).

Z uwagi na to, że część zakładów pobierających wodę i odprowadzających ścieki nie posiadała urządzeń pomiarowych, bądź też nie dokonywała pomiarów z wystarczającą częstotliwością, dane ustalono w tych jednostkach pośrednio na podstawie wydajności pomp, ilości wody zużytej na jednostkę produkcji itp., a zatem częściowo szacunkowo.

Ścieki przemysłowe to ścieki nie będące ściekami bytowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, powstałe w związku z prowadzoną przez zakład działalnością handlową, przemysłową, składową, transportową lub usługową, a także będące ich mieszaniną ze ściekami innego podmiotu, odprowadzane urządzeniami kanalizacyjnymi tego zakładu.

Dane o ściekach przemysłowych dotyczą ścieków odprowadzonych z jednostek określonych w pkt. 1 - które według Polskiej Klasyfikacji Działalności zostały ujęte w „Przemysłe” obejmującym sekcje „Górnictwo i wydobywanie”, „Przetwórstwo przemysłowe”, „Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną, gorącą wodę i powietrze do układów klimatyzacyjnych”, „Dostawa wody; gospodarowanie ściekami i odpadami oraz działalność związana z rekultywacją”, jak również w pozostałych sekcjach, których udział w ilości odprowadzanych ścieków jest niewielki – w 2010 r. stanowił 0,6%. Do tych samych jednostek odnoszą się dane o poborze wód i wyposażeniu w oczyszczalnie ścieków.

Jako **ścieki przemysłowe wymagające oczyszczania** przyjęto ścieki odprowadzane siecią kanałów lub rowów otwartych bezpośrednio do wód, do ziemi lub do sieci kanalizacyjnej z jednostek produkcyjnych (łącznie z zanieczyszczonymi wodami kopalnianymi, lecz bez wód używanych w przemyśle do celów chłodniczych).

Wody chłodnicze są to ścieki o podwyższonej temperaturze powstałe w wyniku użycia wód do celów chłodzenia w procesach technologicznych.

Za wody chłodnicze nie wymagające oczyszczania uznaje się wody, które spełniają następujące warunki:

- są odprowadzane do wód wydzielonym dla nich systemem kanalizacji i nie następuje mieszanie ich z innymi ściekami wymagającymi oczyszczania,
- ładunki zanieczyszczeń w wodach chłodniczych (po procesie produkcyjnym) nie są większe od ładunków zanieczyszczeń w wodach pobranych do celów chłodzenia,
- temperatura określona w pozwoleniu wodno-prawnym dla wód chłodniczych odprowadzanych do:
  - jezior oraz ich dopływów nie przekracza $+26^{\circ}\text{C}$ albo naturalnej temperatury wody w przypadku gdy jest ona wyższa niż $+26^{\circ}\text{C}$,
  - pozostałych wód, z wyjątkiem morza terytorialnego, nie przekracza $+35^{\circ}\text{C}$.

Dane o **ściekach oczyszczanych** dotyczą ścieków oczyszczanych mechanicznie, chemicznie, biologicznie oraz o podwyższonym usuwaniu biogenów i odprowadzonych do wód lub do ziemi.

Przez **ścieki oczyszczane mechanicznie** rozumie się ścieki poddane procesowi usuwania jedynie zanieczyszczeń nierozpuszczalnych, tj. ciał stałych i tłuszczów ulegających osadzeniu lub flotacji (wyływanie lekkich substancji na powierzchnię), przy użyciu krat, sit, piaskowników, odtłuszczaczy współpracujących z osadnikami Imhoffa.

Chemiczne oczyszczanie ścieków polega na wytrącaniu niektórych związków rozpuszczalnych, względnie ich neutralizacji metodami chemicznymi, takimi jak koagulacja (kłaczkowanie), sorbcja na węglu aktywnym itp.

Biologiczne oczyszczanie ścieków polega na usuwaniu ze ścieków zanieczyszczeń organicznych oraz związków biogennych i refrakcyjnych w procesie biologicznego rozkładu. Proces mineralizacji przebiega w środowisku wodnym, poprzez działanie mikroorganizmów i drobnoustrojów. Oczyszczanie biologiczne następuje w sposób naturalny (np. przez rolnicze wykorzystanie ścieków, zraszanie pól, stawy rybne) lub w urządzeniach sztucznych (złoża biologiczne, osad czynny).

Podwyższone usuwanie biogenów w ściekach następuje w oczyszczalniach ścieków o wysoko efektywnych technologiach oczyszczania (głównie biologicznych, a także chemicznych) umożliwiających zwiększoną redukcję azotu i fosforu. Badania statystyczne oczyszczalni z podwyższonym usuwaniem biogenów rozpoczęto w 1995 r.

Ścieki bytowe są to ścieki z budynków mieszkalnych, zamieszkania zbiorowego oraz użyteczności publicznej, powstające w wyniku ludzkiego metabolizmu lub funkcjonowania gospodarstw domowych oraz ścieki o zbliżonym składzie pochodzące z tych budynków.

Ścieki komunalne to ścieki bytowe lub mieszanina ścieków bytowych ze ściekami przemysłowymi albo wodami opadowymi lub roztopowymi, odprowadzane urządzeniami służącymi do realizacji zadań własnych gminy w zakresie kanalizacji i oczyszczania ścieków komunalnych.

Dane o **ściekach komunalnych** obejmują ścieki odprowadzone siecią kanalizacyjną przez jednostki będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych, dla których organem założycielskim jest wojewoda (lub będących pod zarządem samorządów terytorialnych) oraz od 1994 r. wszystkich jednostek nadzorujących pracę zbiorowego odprowadzania ścieków poprzez sieć kanalizacyjną (w tym również spółdzielni mieszkaniowych, spółek wodnych, zakładów usług wodnych, zakładów pracy itd.). Ścieki te przed odprowadzeniem do odbiornika powinny być w całości poddane procesom oczyszczania, stąd w statystyce zostały ujęte jako **ścieki wymagające oczyszczania**. Dane te nie obejmują wód opadowych i infiltracyjnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną. Począwszy od danych za rok 2010 zmieniła się metodologia badania ilości ścieków odprowadzonych siecią kanalizacyjną, dlatego dane dotyczące ścieków komunalnych nie są w pełni porównywalne z latami ubiegłymi.

Oczyszczalnie ścieków komunalnych obejmują do 1993 r. jednostki (oczyszczalnie) **pracujące na sieci kanalizacyjnej**, będące w gestii przedsiębiorstw i zakładów wodociągowo-kanalizacyjnych oraz tzw. oczyszczalnie zbiorcze należące do spółek wodnych, a od 1994 r. wszystkie oczyszczalnie pracujące na sieci kanalizacyjnej. Nie są objęte badaniami statystycznymi oczyszczalnie przydomowe (przyzagrodowe) lub oczyszczające ścieki wyłącznie dowożone (czyli oczyszczalnie nie pracujące na sieci kanalizacyjnej).

Dane o **ściekach oczyszczanych odprowadzonych kanalizacją** obejmują ścieki oczyszczane w oczyszczalniach mechanicznych, mechaniczno-biologicznych oraz z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Większa ilość ścieków miejskich i wiejskich oczyszczanych od odprowadzonych siecią kanalizacyjną może występować w następujących przypadkach:

- oczyszczalnia otrzymuje ścieki oddzielnym kolektorem z zakładu lub do kolektora zakładowego odprowadzone są ścieki socjalno-bytowe z miast/wsi,

- kolektor zakładowy pełni rolę sieci kanalizacyjnej, lecz nie został przejęty przez jednostki prowadzące działalność wodociągowo-kanalizacyjną,
- ścieki są dowożone do oczyszczalni,
- stosowania metody określania ścieków komunalnych odprowadzanych siecią kanalizacyjną opartej głównie na odczytach wodomierzy, przyjmując ilość ścieków równą ilości dostarczanej wody i informacjach o ryczałtowych ilościach odprowadzonych ścieków.

Stopień obciążenia oczyszczalni jest to wyrażony w procentach stosunek ilości ścieków oczyszczanych do przepustowości urządzeń oczyszczalni. Wskaźnik wyższy od 100% oznacza przeciążenie urządzeń oczyszczalni.

Ładunek zanieczyszczeń w ściekach to masa zanieczyszczeń zawartych w ściekach odprowadzona w jednostce czasu, równa iloczynowi natężenia przepływu ścieków i stężenia zanieczyszczeń.

Biochemiczne zapotrzebowanie tlenu (BZT₅) jest to ilość tlenu zużyta w ciągu 5 dni w procesie biochemicznego utlenienia substancji (głównie organicznych) zawartych w ściekach, przy użyciu żywych bakterii i enzymów pozakomórkowych. Pięciodniowe dlatego, że procesy mineralizacji najbardziej intensywnie przebiegają w ciągu pierwszych 5 dni.

Chemiczne zapotrzebowanie tlenu (ChZT) jest to ilość tlenu pobrana w procesie chemicznego utleniania ścieków.

Zawiesiny w ściekach to nierozpuszczone, zawieszane substancje i materiały o różnym stopniu rozdrobnienia.

Stopień redukcji zanieczyszczeń w ściekach jest to wyrażona w procentach redukcja ładunków zanieczyszczeń w ściekach w wyniku zastosowania oczyszczania.

Równoważna liczba mieszkańców (RLM) wyraża wielokrotność ładunku zanieczyszczeń w ściekach w stosunku do jednostkowego ładunku w ściekach odprowadzonych od jednego mieszkańca w ciągu doby (określonego jako BZT₅), równego 60 g O₂ na dobę.

Sieć wodociągowa i kanalizacyjna to przewody wodociągowe i kanalizacyjne wraz z uzbrojeniem i urządzeniami, którymi jest dostarczana woda lub którymi doprowadzane są ścieki.

Do **miast wyposażonych w wodociąg** zaliczono te miasta, w których sieć wodociągowa rozdzielcza (uliczna) wynosiła co najmniej 250 m i równocześnie obsługiwała 5 budynków mieszkalnych posiadających co najmniej 25 mieszkań lub 2 źródła uliczne.

Do **miast wyposażonych w kanalizację** zaliczono te miasta, w których sieć kanalizacyjna (uliczna) ogólnospławna i na ścieki gospodarcze wynosiła co najmniej 250 m – od której prowadzi co najmniej 5 połączeń do budynków mieszkalnych lub do wpustów podwórzowych oraz miasta posiadające sieć na wody opadowe, jeżeli do tej sieci są odprowadzane również ścieki gospodarcze.

Do **miast obsługiwanych przez oczyszczalnie ścieków** zaliczono te miasta, z których ścieki komunalne przed odprowadzeniem ich do odbiornika były poddawane procesom oczyszczania mechanicznego, biologicznego lub z podwyższonym usuwaniem biogenów. W przypadku wyposażenia miasta w kilka oczyszczalni o różnym sposobie oczyszczania, o klasyfikacji miasta do obsługiwanego przez poszczególne rodzaje oczyszczalni ścieków

decydowała przewaga ilości ścieków oczyszczanych mechanicznie, biologicznie lub z podwyższonym usuwaniem biogenów.

Dane o **ludności korzystającej w miastach z wodociągów i kanalizacji** obejmują ludność zamieszkałą w budynkach mieszkalnych podłączonych do określonej sieci; korzystającą z wodociągów przez źródła podwórzowe i uliczne oraz korzystającą z kanalizacji przez wpusty kanalizacyjne.

Dane o **ludności miast i wsi korzystającej przez oczyszczalnie ścieków** podano w oparciu o szacunek liczby ludności obsługiwanej przez oczyszczalnię na sieci kanalizacyjnej.

Przez **osady ściekowe** rozumie się pochodzące z oczyszczalni ścieków osady z komór fermentacyjnych oraz innych instalacji służących do oczyszczania ścieków. Ilość i skład osadów uzależnione są od sposobu i stopnia oczyszczania ścieków.

Za **wykorzystanie osadów do celów rolniczych** uważa się zastosowanie osadów ściekowych do uprawy wszystkich płodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

Unieszkodliwianie osadów ściekowych polega na ich usuwaniu lub ograniczeniu uciążliwości poprzez spalanie, pirolizę (odgazowanie), utlenianie na mokro, neutralizację chemiczną, chlorowanie lub inne metody, których efektem jest zmniejszenie lub likwidacja uciążliwości osadów.

Przez **osady ściekowe nagromadzone** należy rozumieć osady nagromadzone na terenie oczyszczalni na składowiskach, poletkach, lagunach i w stawach osadowych, w okresie sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Wodociągi – zespoły urządzeń rozprowadzających wodę w sposób ciągły, których głównym przeznaczeniem jest zaopatrywanie w wodę gospodarstw domowych na zasadzie powszechnej dostępności.

Informacje o **ocenie sanitarnej wodociągów oraz jakości wody** pobieranej z tych urządzeń opracowane są zgodnie z rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 29 marca 2007 r. w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2007, Nr 61, poz. 417 z późn. zmianami) oraz Rozporządzeniem Ministra Zdrowia z dnia 20 kwietnia 2010 r. zmieniające rozporządzenie w sprawie jakości wody przeznaczonej do spożycia przez ludzi (Dz. U. 2010, Nr 72, poz. 466).

Kontrola wodociągów przeprowadzana jest w reprezentatywnych punktach charakterystycznych dla danego wodociągu, uzgodnionych między odpowiednią powiatową stacją sanitarno-epidemiologiczną a zarządcą wodociągu. Wodociągi pogrupowano według ich wydajności dobowej. Na podstawie wyników analiz fizyczno-chemicznych i badań bakteriologicznych wyróżnia się dwie kategorie urządzeń – dostarczających wodę odpowiadającą wymaganiom sanitarnym i dostarczających wodę nie spełniającą wymagań sanitarnych.

TABL. 1 (14). ZASOBY EKSPLOATACYJNE WÓD PODZIEMNYCH

LATA	Ogółem (stan w dniu 31 XII)	Z utworów geologicznych			
		czwarto- rzędowych	trzecio- rzędowych	kredowych	starszych
w hektometrach sześciennych na rok					
2008	1388,3	545,4	61,4	517,7	263,9
2009	1406,8	552,7	64,7	521,7	267,6
2010	1425,4	557,5	67,7	528,4	271,8

Źródło: dane Państwowego Instytutu Geologicznego.

TABL. 2 (15). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
W HEKTOMETRACH SZEŚCIENNYCH			
OGÓŁEM	328,8	315,7	321,2
w dam^3/km^2	18,0	17,3	17,6
na cele:			
Produkcyjne (poza rolnictwem i leś- nictwem)	96,2	96,1	106,5
w tym:			
wody powierzchniowe	79,9	80,0	90,0
wody podziemne	15,2	14,3	15,7
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^a (wody powierzchniowe)	84,0	78,4	75,1
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b	148,6	141,2	139,5
wody powierzchniowe	12,1	13,4	11,7
wody podziemne	136,6	127,7	127,9
W ODSETKACH			
OGÓŁEM	100,0	100,0	100,0
w tym:			
wody powierzchniowe	53,5	54,7	55,0
wody podziemne	46,2	45,0	44,7
na cele:			
Produkcyjne (poza rolnictwem i leś- nictwem)	29,3	30,4	33,2
Nawodnień w rolnictwie i leśnictwie ^a ..	22,5	24,8	23,4
Eksploatacji sieci wodociągowej ^b	45,2	44,7	43,4

^a Woda zużyta do nawodnień gruntów i napełniania stawów rybnych, nie obejmuje zaopatrzenia ludności wsi i potrzeb inwentarza żywego. ^b Na ujęciach przed wtłoczeniem do sieci.

TABL. 3 (16). ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
W HEKTOMETRACH SZEŚCIENNYCH			
OGÓLEM	297,1	286,3	291,6
Przemysł	96,3	96,0	106,6
Rolnictwo i leśnictwo ^a	84,0	78,4	75,1
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	116,8	111,9	109,9
W ODSETKACH			
OGÓLEM	100,0	100,0	100,0
Przemysł	32,4	33,5	36,6
Rolnictwo i leśnictwo ^a	28,3	27,4	25,8
Eksploatacja sieci wodociągowej ^b	39,3	39,1	37,7

a Patrz uwagi metodyczne. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 4 (17). POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU I POWIATÓW W 2010 R.

WY- SZCZE- GÓL- NIENIE	Ogółem		Na cele						
			produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem) z ujęć własnych			nawod- nień w rol- nictwie i leśnic- twie oraz uzu- pełnianie stawów rybnych	eksploatacji sieci wodociągowej ^{ab}		
			razem	w tym wody			razem	wody	
				powierz- chniowe	pod- ziemne			powierz- chniowe	pod- ziemne
	w dam ³	na 1 km ² w dam ³	w dekametrach sześciennych						
WOJE- WÓDZ- TWO.....	321167	17,6	106483	90020	15709	75146	139538	11686	127852
POWIATY:									
Bełchatow- ski	99229	102,5	91084	89125	1231	2721	5424	-	5424
Brzeziński	1526	4,3	162	-	162	44	1320	-	1320
Kutnowski	7626	8,6	803	-	803	-	6823	-	6823
Łaski.....	5418	8,8	177	-	177	2814	2427	-	2427
Łęczycki ...	7553	9,8	156	-	156	4490	2907	-	2907
Łowicki	40610	41,1	1233	-	1233	34518	4859	-	4859

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. b Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 4 (17). **POBÓR WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI NARODOWEJ I LUDNOŚCI WEDŁUG ŹRÓDEŁ POBORU I POWIATÓW W 2010 R. (dok.)**

WY- SZCZE- GÓL- NIENIE	Ogółem		Na cele						
			produkcyjne (poza rolnictwem i leśnictwem) z ujęć własnych			nawodnień w rolnictwie i leśnictwie oraz uzupełnianie stawów rybnych	eksploatacji sieci wodociągowej ^{ab}		
			razem	w tym wody			razem	wody	
				powierzchniowe	podziemne			powierzchniowe	podziemne
	w dam ³	na 1 km ² w dam ³	w dekametrach sześciennych						
POWIATY (dok.):									
Łódzki									
Wschodni	8237	16,5	381	-	381	1354	6502	-	6502
Opoczyński	7063	6,8	1197	472	699	2946	2920	-	2920
Pabianicki .	6655	13,5	535	-	535	291	5829	-	5829
Pajęczański	5685	7,1	939	-	939	1300	3446	34	3413
Piotrkowski	14518	10,2	185	-	185	3670	10663	92	10571
Podębicki.	7306	8,3	209	-	209	5174	1923	-	1923
Radom- szczański	15514	10,8	603	-	603	8495	6416	-	6416
Rawski	5028	7,8	55	-	55	2688	2285	7	2278
Sieradzki ...	6652	4,5	525	-	525	320	5807	-	5807
Skiernie- wicki.....	3264	4,3	233	-	233	1457	1574	-	1574
Tomaszow- ski	14346	14,0	1220	214	1006	810	12316	-	12316
Wieluński	4334	4,7	464	-	464	291	3579	-	3579
Wieruszow- ski	2277	3,9	203	-	203	150	1924	-	1924
Zduńsko- wolski ...	4005	10,9	762	-	762	-	3243	-	3243
Zgierski	11291	13,2	1360	209	1151	1378	8553	-	8553
MIASTA NA PRA- WACH POWIA- TU:									
Łódź	35167	120,0	2870	-	2870	-	32297	11514	20783
Piotrków Trybu- nalski.....	4430	66,1	652	-	652	-	3778	-	3778
Skierniewi- ce	3434	104,0	475	-	475	235	2724	39	2685

a Pobór wody na ujęciach, przed wtłoczeniem do sieci. *b* Bez zużycia wody na cele przemysłowe przez wodociągi stanowiące własność gmin wojewódzkich zakładów usług wodnych i spółek wodnych.

TABL. 5 (18). BILANS GOSPODAROWANIA WODĄ W PRZEMYŚLE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektometrach sześciennych		
Przychód wody	97,9	97,6	108,0
z ujęć własnych	96,2	96,1	106,5
wody powierzchniowe	79,9	80,8	90,0
wody podziemne	15,2	14,3	15,7
z odwadniania zakładów górnictwowych	1,1	1,1	0,8
z zakupu od innych jednostek	1,7	1,5	1,5
Rozchód wody	97,9	97,6	108,0
zużycie wody na potrzeby własne ...	96,3	96,0	106,6
w tym do produkcji	91,7	91,9	102,7
w tym z wodociągów komunal- nych	0,9	0,9	0,9
sprzedaż	1,4	1,5	1,2
straty w sieci	0,2	0,1	0,2

TABL. 6 (19). ZUŻYCIE WODY W ZAKŁADACH I ICH WYPOSAŻENIE W ZAMKNIĘTE OBIEGI WODY

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Zużycie wody na cele produkcyjne w hm ³	91,7	91,9	102,7
w tym w obiegach zamkniętych w %	69,8	61,8	53,4
Zakłady wyposażone w obiegi zamknięte	53	52	54
w % zakładów ^a ogółem	39,4	40,1	39,3
według wskaźnika ujęcia w obiegi zużywanej wody:			
poniżej 10%	36	37	39
10-50%	7	4	4
powyżej 50%	10	11	11

^a Zużywających wody do produkcji.

TABL. 7 (20). GOSPODAROWANIE WODĄ WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zużycie wody na potrzeby przemysłu		Pobór wód		Zakup wody
	razem	na 1 km ²	podziemnych	powierzchniowych	
	w dekametrach sześciennych				
WOJEWÓDZTWO	106615	6	15709	90020	1533
POWIATY:					
Bełchatowski	90733	94	1231	89125	56
Brzeziński	165	0	162	-	5
Kutnowski	662	1	803	-	76
Łaski	196	0	177	-	20
Łęczycki	156	0	156	-	-
Łowicki	1204	1	1233	-	1
Łódzki Wschodni	405	1	381	-	26
Opoczyński	1119	1	699	472	9
Pabianicki	700	1	535	-	169
Pajęczański	927	1	939	-	4
Piotrkowski	177	0	185	-	1
Poddębicki	209	0	209	-	2
Radomszczański	552	0	603	-	28
Rawski	31	0	55	-	-
Sieradzki	534	0	525	-	22
Skierniewicki	189	0	233	-	4
Tomaszowski	1462	1	1006	214	404
Wieluński	461	0	464	-	-
Wieruszowski	199	0	203	-	-
Zduńskowolski	959	3	762	-	197
Zgierski	1461	2	1151	209	102
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:					
Łódź	3035	10	2870	-	361
Piotrków Trybunalski ..	565	8	652	-	3
Skierniewice	514	16	475	-	43

a Bezpośrednio do wód powierzchniowych.

TABL. 8 (21). **GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYSŁE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychód wody						Rozchód wody			
	ogółem	z ujęć własnych				z zakupu	zużycie na potrzeby własne			sprzedaż
		razem	powierzchniowych	podziemnych	z odwadniania zakładów górniczych		razem	w tym do produkcji		
								razem	w tym z wodociągów komunalnych	
w hektometrach sześciennych										
OGÓŁEM.....	108,0	106,5	90,0	15,7	0,8	1,5	106,6	102,7	0,9	1,2
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	1,4	1,4	0,2	0,4	0,8	0,1	1,3	0,7	-	0,2
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE....	13,6	12,4	0,7	11,8	-	1,1	12,9	11,8	0,8	0,5
w tym:										
Produkcja artykułów spożywczych	5,2	5,0	0,2	4,8	-	0,2	5,2	4,8	0,1	0,0
Produkcja napojów	1,1	1,1	-	1,1	-	0,1	1,1	1,1	0,1	-
Produkcja wyrobów tekstylnych	2,7	2,6	0,4	2,1	-	0,2	2,6	2,6	0,1	0,0
Produkcja odzieży	0,6	0,6	-	0,6	-	0,1	0,6	0,6	0,0	0,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	0,2	0,2	-	0,2	-	-	0,2	0,1	-	0,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	0,0	0,0	-	0,0	-	0,0	0,0	0,0	0,0	-
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	0,1	0,1	-	0,1	-	0,0	0,1	0,0	-	0,0

TABL. 8 (21). **GOSPODAROWANIE WODĄ W PRZEMYŚLE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Przychód wody						Rozchód wody			
	ogółem	z ujęć własnych				z zakupu	zużycie na potrzeby własne			sprzedaż
		razem	powierzchniowych	podziemnych	z odwadniania zakładów górniczych		razem	w tym do produkcji		
								razem	w tym z wodociągów komunalnych	
w hektometrach sześciennych										
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	2,1	1,6	-	1,6	-	0,4	2,0	1,8	0,4	0,0
Produkcja metali	0,2	0,1	-	0,1	-	0,0	0,1	0,1	0,0	0,0
Produkcja wyrobów z metali ^Δ ..	0,3	0,3	-	0,3	-	0,0	0,3	0,2	-	0,0
Produkcja urządzeń elektrycznych	0,1	0,0	-	0,0	-	0,1	0,1	0,1	0,1	-
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	0,1	0,1	-	0,1	-	0,0	0,1	0,0	0,0	0,1
Produkcja pojazdów samochodowych, przyrządów i nacze ^Δ ..	0,1	0,1	-	0,1	-	-	0,1	0,0	-	0,0
Produkcja mebli..	0,0	0,0	-	0,0	-	0,0	0,0	0,0	-	0,0
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ I GORĄCĄ WODĘ ^Δ	90,5	90,4	89,1	1,3	-	0,1	90,2	89,8	0,1	0,3
POZOSTAŁE SEKCJE	2,5	2,3	-	2,2	-	0,2	2,2	0,4	0,1	0,2

TABL. 9 (22). **WODY Z ODWADNIANIA ZAKŁADÓW GÓRNICZYCH ORAZ OBIEKTÓW BUDOWLANYCH I WODY ZASOLONE ORAZ ICH WYKORZYSTANIE**

LATA	Wody z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych				Wody zasolone ^a		
	ogółem	w tym			ogółem	z tego	
		nadające się do wykorzystania	w tym wykorzystane ^b			odprowadzone do wód powierzchniowych	zagospodarowane
			razem	w % nadających się do wykorzystania			
w dekametrach sześciennych				w dekametrach sześciennych			
2008	268675	268262	1099	0,4	-	-	-
2009	275511	275293	1063	0,4	-	-	-
2010	268305	267994	754	0,3	-	-	-

a Łącznie z wodami zasolonymi z odwadniania zakładów górniczych. *b* Użyte do produkcji w zakładzie bądź sprzedane lub przekazane.

TABL. 10 (23). **NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE ORAZ NAPEŁNIANE STAWY RYBNE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Nawadniane grunty^a w ha	626	497	391
Pobór ^b wody w dam ³	2450	2719	1940
w tym ścieków w dam ³	266	195	209
na 1 ha gruntów ^b w dam ³	3,9	5,5	5,0
Napełniane stawy rybne^c w ha	2839	3043	2867
Pobór wody w dam ³	81799	75896	73415
na 1 ha stawów w dam ³	28,8	24,9	25,6

a Grunty o powierzchni co najmniej 20 ha. *b* Łącznie z poborem ścieków do nawodnień. *c* Obiekty o powierzchni powyżej 10 ha.

TABL. 11 (24). **NAWADNIANE UŻYTKI ROLNE I GRUNTY LEŚNE WEDŁUG SPOSOBU NAWADNIANIA**

LATA	Powierzchnia nawadniana w ha					Pobór wody ^a do nawodnień w dam ³				
	ogółem	według sposobu nawadniania				ogółem	według sposobu nawadniania			
		podsiąk	deszczowe	zalew	stokowe		podsiąk	deszczowe	zalew	stokowe
2008	626	181	445	-	-	2450	257	2193	-	-
2009	497	111	386	-	-	2719	888	1831	-	-
2010	391	25	366	-	-	1940	200	1740	-	-

^a Łącznie z poborem ścieków.

TABL. 12 (25). **POWIERZCHNIA NAWADNIANA I POBÓR WODY DO NAWODNIEŃ WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Nawadniane użytki rolne i grunty leśne ^a	Napełniane stawy rybne ^b	Pobór wody ^c					
			ogółem	do nawodnień użytków rolnych i gruntów leśnych			na napełnianie stawów rybnych	
				razem	w tym ścieków	na 1 ha	razem	na 1 ha
			w hektarach		w dekametrach sześciennych			
WOJEWÓDZTWO	391	2867	75355	1940	209	5,0	73415	25,6
POWIATY:								
Bełchatowski	-	214	2721	-	-	-	2721	12,7
Brzeziński	-	11	44	-	-	-	44	4,0
Kutnowski	-	-	-	-	-	-	-	-
Łaski	-	48	2814	-	-	-	2814	58,6
Łęczycki	-	144	4490	-	-	-	4490	31,2
Łowicki	-	929	34518	-	-	-	34518	37,2
Łódzki Wschodni	-	113	1354	-	-	-	1354	12,0
Opoczyński	25	134	2946	200	-	8,0	2746	20,5
Pabianicki	-	31	291	-	-	-	291	9,4
Pajęczański	-	40	1300	-	-	-	1300	32,5
Piotrkowski	-	122	3670	-	-	-	3670	30,1
Poddębicki	-	174	5174	-	-	-	5174	29,7
Radomszczański	-	429	8495	-	-	-	8495	19,8
Rawski	-	217	2688	-	-	-	2688	12,4
Sieradzki	-	22	320	-	-	-	320	14,5
Skierniewicki	226	16	1457	1296	-	5,7	161	10,1
Tomaszowski	-	73	810	-	-	-	810	11,1
Wieluński	-	19	291	-	-	-	291	15,3
Wieruszowski	-	12	150	-	-	-	150	12,5
Zduńskowolski	-	-	-	-	-	-	-	-
Zgierski	94	119	1587	209	209	2,2	1378	11,6
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:								
Łódź	-	-	-	-	-	-	-	-
Piotrków Trybunalski ..	-	-	-	-	-	-	-	-
Skierniewice	46	-	235	235	-	5,1	-	-

^a Grunty o powierzchni co najmniej 20 ha. ^b Obiekty o powierzchni powyżej 10 ha. ^c Łącznie z poborem ścieków do nawodnień.

TABL. 13 (26). **MELIORACJE PODSTAWOWE**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Rzeki i kanały		Wały		Pojemność użytkowa zbiorników wodnych w dam ³	Stacje pomp odwadniających	
	długość	w tym rzeki uregulowane	długość	obszar chroniony w tys. ha		liczba	obszar oddziaływania w tys. ha
2008	3823	2277	163	10,6	12397	-	-
2009	3822	2285	162	10,6	12397	-	-
2010	3838	2288	162	10,6	12157	-	-

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 14 (27). **MELIORACJE PODSTAWOWE WYMAGAJĄCE ODBUDOWY LUB MODERNIZACJI**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Melioracje podstawowe				Powierzchnia użytków rolnych z urządzeniami wymagającymi odbudowy lub modernizacji		
	rzeki	wały	zbiorniki w tys. m ³	stacje pomp w sztukach	ogółem	w tym	
						grunty orne	użytki zielone
w kilometrach				w tysiącach hektarów			
2008	1621	53	-	-	44,7	27,1	17,6
2009	371	53	-	-	46,4	28,6	17,9
2010	388	53	-	-	46,4	28,7	17,6

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 15 (28). **WYBRANE DANE O WODOCIĄGACH^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Długość czynnej sieci rozdzielczej ^b w km	21256,1	21483,3	21750,1
Połączenia prowadzące ^b do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania w tys. szt.	357,6	360,2	365,7
Woda dostarczona gospodarstwom domowym w hm ³	91,5	87,8	86,6

^a Obejmują wodociągi komunalne, gminne i zakładowe. ^b Stan w dniu 31 XII.

TABL. 16 (29). URZĄDZENIA WODOCIĄGOWE I KANALIZACYJNE ORAZ ZUŻYCIĘ WODY WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Sieć w km		Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych ^a		Zużycie wody	
	wodociągowa ^{bc}	kanalizacyjna ^{cd}	wodociągowe	kanalizacyjne	w dam ³	na 1 mieszkańca w m ³
	stan w dniu 31 XII					
WOJEWÓDZTWO	21750,1	4774,1	365666	112209	109854,9	34,1
POWIATY:						
Bełchatowski	1118,7	286,0	18222	6519	4103,3	31,1
Brzeziński	420,5	21,3	7185	1463	1199,1	35,9
Kutnowski.....	1260,7	178,8	15772	4464	5211,6	30,7
Łaski	721,3	118,5	11094	3242	1597,9	27,4
Łęczycki	1029,6	91,9	9258	1691	2045,0	33,0
Łowicki	1084,9	108,9	15757	3256	4028,0	44,2
Łódzki Wschodni	768,1	136,0	18372	3829	2726,2	32,3
Opoczyński	921,0	299,1	17084	6645	2051,5	21,8
Pabianicki	725,8	251,0	18210	5631	4621,6	31,2
Pajęczański	813,1	140,6	13620	4653	2536,6	30,0
Piotrkowski	1507,1	172,5	24679	4508	3047,5	28,7
Poddębicki	990,4	74,6	10748	1868	1507,8	34,3
Radomszczański	1345,6	276,5	25045	8015	4456,4	29,8
Rawski	609,6	77,7	7903	1639	1691,0	29,5
Sieradzki.....	1635,8	132,2	21873	3676	4191,7	28,6
Skierniewicki.....	662,1	30,5	10186	1045	1313,1	32,9
Tomaszowski	1115,7	247,7	20394	6074	4711,8	31,0
Wieluński	999,0	202,5	16351	4758	2544,4	28,8
Wieruszowski	577,1	231,2	9891	4436	1590,8	31,7
Zduńskowolski.....	481,8	132,0	11004	3787	2491,6	27,8
Zgierski.....	1371,8	249,2	27781	7102	6384,2	33,2
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Łódź.....	1270,0	1021,3	24554	16764	40447,6	41,3
Piotrków Trybunalski	156,2	160,1	6213	3223	3118,1	32,6
Skierniewice	164,2	134,0	4470	3921	2238,1	34,6

^a Łącznie z budynkami zbiorowego zamieszkania. ^b Rozdzielcza. ^c Bez połączeń prowadzących do budynków i innych obiektów. ^d Sieć rozdzielcza i kolektory.

TABL. 17 (30). LUDNOŚĆ MIAST KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ
I KANALIZACYJNEJ WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZE- GÓLNIENIE	Ludność				
	ogółem	korzystająca z sieci wodociągowej		korzystająca z sieci kanalizacyjnej	
		w liczbach bezwzględnych	w % ogółu ludności	w liczbach bezwzględnych	w % ogółu ludności
WOJEWÓDZTWO...	2534357	2271079	89,6	1494435	59,0
GMINY	912434	740657	81,2	137828	15,1
MIASTA	1621923	1530422	94,4	1356607	83,4
o liczbie ludności:					
2 000 – 4 999					
Biała Rawska.....	3101	2711	87,4	2516	81,1
Błaszki.....	2070	1930	93,2	1339	64,7
Drzewica.....	3946	3438	87,1	3218	81,6
Kamięnsk.....	2867	2819	98,3	2222	77,5
Krośniewice.....	4554	4402	96,7	3537	77,7
Przedbórz.....	3721	3576	96,1	2103	56,5
Stryków.....	3530	2953	83,7	2711	76,8
Szadek.....	2002	1774	88,6	982	49,1
Uniejów	2922	2898	99,2	2247	76,9
Warta	3357	2898	86,3	2387	71,1
Złoczew	3449	3212	93,1	1966	57,0
Rzgów	3359	2991	89,0	1458	43,4
5 000 – 9 999					
Działoszyn	6099	6047	99,2	5826	95,5
Pajęczno.....	6723	6537	97,2	5527	82,2
Poddębice	7781	7565	97,2	7167	92,1
Sulejów	6418	5937	92,5	3662	57,1
Tuszyn	7118	5427	76,2	2824	39,7
Wieruszów	8595	8474	98,6	7661	89,1
Zelów	7952	4877	61,3	4287	53,9
Żychlin.....	8430	7853	93,2	6764	80,2
10 000 – 14 999					
Brzeziny	12309	11725	95,3	11177	90,8
Głowno	14940	12987	86,9	9725	65,1
Koluszki.....	13399	12527	93,5	8680	64,8

TABL. 17 (30). **LUDNOŚĆ MIAST KORZYSTAJĄCA Z SIECI WODOCIĄGOWEJ I KANALIZACYJNEJ WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ludność				
	ogółem	korzystająca z sieci wodociągowej		korzystająca z sieci kanalizacyjnej	
		w liczbach bezwzględnych	w % ogółu ludności	w liczbach bezwzględnych	w % ogółu ludności
o liczbie ludności (dok.):					
15 000 – 19 999					
Konstantynów Łódzki	17688	15747	89,0	12299	69,5
Łask	18457	16949	91,8	14350	77,8
Łęczyca.....	15113	14874	98,4	13823	91,5
Rawa Mazowiecka.....	17508	16012	91,5	14771	84,4
20 000 – 49 999					
Aleksandrów Łódzki...	20809	19828	95,3	17001	81,7
Kutno	46222	43782	94,7	41826	90,5
Łowicz	29567	28045	94,9	25885	87,6
Opoczno.....	22685	21866	96,4	20437	90,1
Ozorków	20189	18962	93,9	14203	70,4
Radomsko	48220	46426	96,3	37873	78,5
Sieradz	43286	41404	95,7	36143	83,5
Skierniewice	49044	45535	92,9	42659	87,0
Wieluń	23731	22998	96,9	21502	90,6
Zduńska Wola.....	43854	42219	96,3	39902	91,0
50 000 – 99 999					
Bełchatów	60768	59761	98,3	56711	93,3
Pabianice.....	68550	63682	92,9	55327	80,7
Piotrków Trybunalski	77383	74583	96,4	68648	88,7
Tomaszów Mazowiecki	65210	59393	91,1	51066	78,3
Zgierz.....	57900	55122	95,2	43411	75,0
100 000 i więcej					
Łódź.....	737098	697676	94,7	628784	85,3

TABL. 18 (31). WYBRANE DANE O KANALIZACJI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Długość sieci kanalizacyjnej w km ^{ab}	4329,8	4480,1	4774,1
Połączenia prowadzące do budynków mieszkalnych i zbiorowego zamieszkania ^a w tys. szt.	102,3	106,6	112,2
Miasta obsługiwane przez sieć kanalizacyjną ^a	43	43	43
Ludność miast korzystająca z sieci kanalizacyjnej w tys.	1365,4	1361,9	1356,6
w % ludności miast ogółem	83,3	83,5	83,6
Ścieki odprowadzone w hm ³	98,7	93,8	88,1

a Stan w dniu 31 XII. b Ogólnospławnej i na ścieki gospodarcze.

TABL. 19 (32). ŚCIEKI ODPROWADZANE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ ORAZ LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG MIAST I GMIN W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki ^a oczyszczane w dam ³			Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków			
	ogółem	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem		biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
				w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem		
OGÓŁEM	88105	6490	81615	1677149	66,2	179538	1497611
MIASTA							
RAZEM	82885	2729	80156	1529348	94,3	62859	1466489
o liczbie ludności:							
2 000 – 4 999							
Biała Rawska	169	-	169	2915	94,0	-	2915
Błaszki	65	65	-	2010	97,1	2010	-
Drzewica	132	132	-	3360	85,1	3360	-
Kamieńsk ...	176	176	-	2408	84,0	2408	-
Krośniewice	154	154	-	3990	87,6	3990	-
Przedbórz ...	66	-	66	2200	59,1	-	2200
Rzgów	157	157	-	2328	69,3	2328	-
Stryków	222	222	-	3425	97,0	3425	-
Szadek	40	40	-	804	40,2	804	-
Uniejów	70	70	-	2050	70,2	2050	-
Warta	114	114	-	2925	87,1	2925	-
Złoczew	68	68	-	1570	45,5	1570	-

a Bez wód opadowych i ścieków dowożonych do oczyszczalni.

TABL. 19 (32). ŚCIEKI ODPROWADZANE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ ORAZ LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG MIAST I GMIN W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki ^a oczyszczone w dam ³			Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków			
	ogółem	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem		biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
				w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem		
MIASTA (cd.)							
o liczbie ludności (cd.):							
5 000 – 9 999							
Działoszyn	470	470	-	6099	100,0	6099	-
Pajęczno	232	232	-	6050	90,0	6050	-
Poddębice...	412	-	412	7250	93,2	-	7250
Sulejów	107	107	-	4080	63,6	4080	-
Tuszyn.....	109	109	-	3370	47,3	3370	-
Wieruszów	337	-	337	8030	93,4	-	8030
Zelów	156	156	-	5730	72,1	5730	-
Żychlin	575	-	575	7480	88,7	-	7480
10 000 – 14 999							
Brzeziny	471	-	471	11300	91,8	-	11300
Głowno.....	368	-	368	8122	54,4	-	8122
Koluszki	438	438	-	12000	89,6	12000	-
15 000 – 19 999							
Konstantynów							
Łódzki	522	2	520	12170	68,8	70	12100
Łask.....	666	17	649	17340	93,9	590	16750
Łęczyca	628	-	628	14500	95,9	-	14500
Rawa Mazowiecka....	623	-	623	17400	99,4	-	17400
20 000 – 49 999							
Aleksandrów							
Łódzki	781	-	781	18990	91,3	-	18990
Kutno	2828	-	2828	45858	99,2	-	45858
Łowicz	1565	-	1565	28200	95,4	-	28200
Opoczno	1093	-	1093	21758	95,9	-	21758
Ozorków.....	692	-	692	17900	88,7	-	17900
Radomsko ..	2081	-	2081	40529	84,1	-	40529
Sieradz	1668	-	1668	41340	95,5	-	41340
Skierniewice	2269	-	2269	46788	95,4	-	46788
Wieluń.....	820	-	820	23516	99,1	-	23516
Zduńska Wola	1961	-	1961	39463	90,0	-	39463

a Bez wód opadowych i ścieków dowożonych do oczyszczalni.

TABL. 19 (32). ŚCIEKI ODPROWADZANE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ ORAZ LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG MIAST I GMIN W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki ^a oczyszczane w dam ³			Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków			
	ogółem	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem		biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
				w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem		
MIASTA (dok.)							
o liczbie ludności (dok.):							
50 000 – 99 999							
Bełchatów ..	2179	-	2179	59900	98,6	-	59900
Pabianice....	3332	-	3332	63000	91,9	-	63000
Piotrków Trybunalski.....	3690	-	3690	75000	96,9	-	75000
Tomaszów Mazowiecki.....	2586	-	2586	62200	95,4	-	62200
Zgierz.....	2246	-	2246	53000	91,5	-	53000
100 000 i więcej							
Łódź.....	45547	-	45547	721000	97,8	-	721000
GMINY							
RAZEM	5220	3761	1459	147801	16,2	116679	31122
Aleksandrów Łódzki....	11	11	-	326	4,5	326	-
Andrespol...	80	-	80	3320	26,6	-	3320
Bedno.....	-	-	-	-	-	-	-
Bełchatów ..	10	10	-	437	4,4	437	-
Będków.....	10	10	-	314	9,1	314	-
Biała Rawska...	13	-	13	755	9,2	-	755
Białaczów...	46	46	-	1320	22,3	1320	-
Błaszki.....	24	24	-	1125	8,8	1125	-
Bolesławiec	51	-	51	2450	59,1	-	2450
Bolimów.....	35	35	-	942	23,4	942	-
Brzeźno.....	13	13	-	433	6,9	433	-
Buczek.....	23	23	-	1200	24,2	1200	-
Burzenin.....	42	42	-	1150	20,5	1150	-
Cielądz.....	35	35	-	742	18,3	742	-
Czarnocin...	84	84	-	1620	39,9	1620	-
Czarnożyły	89	89	-	2791	61,2	2791	-

^a Bez wód opadowych i ścieków dowożonych do oczyszczalni.

TABL. 19 (32). ŚCIEKI ODPROWADZANE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ ORAZ LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG MIAST I GMIN W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki ^a oczyszczone w dam ³			Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków			
	ogółem	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem		biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
				w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem		
GMINY (cd.)							
Czastary	27	27	-	1350	34,1	1350	-
Czerniewice	24	24	-	812	15,9	812	-
Dalików	2	2	-	86	2,3	86	-
Daszyna	17	17	-	900	22,2	900	-
Dłutów	30	30	-	950	22,1	950	-
Dmosin	-	-	-	-	-	-	-
Dobroń	126	126	-	1990	27,2	1990	-
Dobryczyce	45	45	-	1910	44,9	1910	-
Domaniewice	64	64	-	650	14,0	650	-
Druzbice	5	5	-	305	6,2	305	-
Drzewica	90	90	-	5382	76,6	5382	-
Działoszyn	91	91	-	3209	47,7	3209	-
Galewice	52	52	-	1400	22,6	1400	-
Gidle	70	70	-	1940	30,3	1940	-
Głuchów	25	25	-	1200	20,4	1200	-
Gomunice ...	75	75	-	2078	34,8	2078	-
Gorzkowice	82	82	-	3000	34,7	3000	-
Goszczanów	16	16	-	600	10,6	600	-
Góra Świętej Małgorzaty	15	-	15	300	6,7	-	300
Grabów	29	29	-	1163	18,5	1163	-
Inowłódz	33	33	-	740	19,2	740	-
Jeżów	17	17	-	450	12,7	450	-
Kamieńsk ...	28	28	-	614	19,2	614	-
Kleszczów	252	57	195	2160	45,3	720	1440
Kobiele Wielkie ...	6	6	-	330	7,5	330	-
Kodrąb	15	15	-	600	12,6	600	-
Koluszki	2	2	-	5000	50,6	5000	-
Konopnica	25	25	-	833	21,8	833	-
Krzyżanów	-	-	-	-	-	-	-
Kutno	30	4	26	898	10,6	250	648

^a Bez wód opadowych i ścieków dowożonych do oczyszczalni.

TABL. 19 (32). ŚCIEKI ODPROWADZANE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ ORAZ LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG MIAST I GMIN W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki ^a oczyszczone w dam ³			Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków			
	ogółem	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem		biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
				w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem		
GMINY (cd.)							
Lgota Wielka....	112	112	-	2450	55,6	2450	-
Lipce Reymontowskie.....	41	41	-	1103	33,3	1103	-
Lubochnia ..	143	143	-	4406	58,2	4406	-
Lututów	65	65	-	1320	28,4	1320	-
Ładzice.....	44	44	-	1350	27,6	1350	-
Łanięta	35	35	-	750	29,3	750	-
Łask.....	5	5	-	250	2,5	250	-
Łęczyca	-	-	-	-	-	-	-
Łubnice	117	117	-	3560	85,7	3560	-
Łyszkowice	71	71	-	1000	14,7	1000	-
Masłowice..	6	6	-	240	5,6	240	-
Mniszków...	22	22	-	2000	42,3	2000	-
Mokrsko	84	-	84	1262	23,3	-	1262
Moszczenica	113	113	-	7800	60,8	7800	-
Nowe Ostrowy	31	31	-	950	25,6	950	-
Nowosolna	3	3	-	90	2,1	90	-
Nowy Kawęczyn	11	11	-	250	7,5	250	-
Opoczno	50	27	23	2406	18,8	1186	1220
Osjaków	69	-	69	1278	26,5	-	1278
Ostrówek....	38	-	38	504	10,9	-	504
Ozorków.....	4	-	4	100	1,5	-	100
Pajęczno	13	13	-	535	11,0	535	-
Paradyż.....	23	23	-	380	8,6	380	-
Parzęczew ..	70	39	31	1690	33,0	1000	690
Pątnów	-	-	-	-	-	-	-
Pęczniew	10	10	-	380	10,6	380	-
Piątek	74	5	69	1839	29,2	66	1773
Poddebice...	8	-	8	400	5,1	-	400
Poświętne ...	10	10	-	530	16,2	530	-
Radomsko ..	44	-	44	854	15,4	-	854
Rawa Mazowiecka	-	-	-	-	-	-	-

^a Bez wód opadowych i ścieków dowożonych do oczyszczalni.

TABL. 19 (32). ŚCIEKI ODPROWADZANE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ ORAZ LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG MIAST I GMIN W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki ^a oczyszczone w dam ³			Ludność obsługiwana przez oczyszczalnię ścieków			
	ogółem	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem		biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
				w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem		
GMINY (cd.)							
Ręczno	28	28	-	873	24,5	873	-
Rokiciny.....	61	61	-	1900	31,7	1900	-
Rozprza	38	38	-	1838	15,2	1838	-
Rusiec.....	30	30	-	629	11,8	629	-
Rząśnia.....	43	43	-	720	15,1	720	-
Rzeczyca	4	4	-	1150	23,8	1150	-
Rzgów	51	51	-	722	11,7	722	-
Sadkowice ..	8	8	-	280	5,0	280	-
Sędziejowice.....	41	41	-	1820	28,5	1820	-
Sieradz	10	-	10	432	4,3	-	432
Skomlin.....	42	42	-	1350	40,5	1350	-
Sławno	-	-	-	-	-	-	-
Sokolniki....	15	15	-	420	8,6	420	-
Stryków	66	66	-	1643	18,7	1643	-
Strzelce Wielkie...	15	15	-	250	5,2	250	-
Strzelce.....	3	3	-	800	19,6	800	-
Sulmierzyce	67	67	-	2480	53,6	2480	-
Szadek	22	22	-	615	11,5	615	-
Szczerców ..	104	104	-	3747	47,2	3747	-
Świnice Warckie..	36	36	-	565	14,0	565	-
Tomaszów Mazowiecki.....	11	11	-	620	6,0	620	-
Tuszyn.....	6	6	-	221	4,7	221	-
Ujazd.....	116	116	-	3818	49,2	3818	-
Uniejów	5	5	-	320	7,6	320	-
Warta.....	3	3	-	320	3,4	320	-
Wartkowice	115	115	-	531	8,6	531	-
Widawa	50	-	50	1230	15,9	-	1230
Wielgomłynny....	16	16	-	483	10,2	483	-
Wieluń.....	75	-	75	3397	39,1	-	3397
Wieruszów	41	-	41	1810	32,5	-	1810

a Bez wód opadowych i ścieków dowożonych do oczyszczalni.

TABL. 19 (32). ŚCIEKI ODPROWADZANE SIECIĄ KANALIZACYJNĄ ORAZ LUDNOŚĆ OBSŁUGIWANA PRZEZ OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW WEDŁUG MIAST I GMIN W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki ^a oczyszczone w dam ³			Ludność obsługiwana przez oczyszczalnie ścieków			
	ogółem	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem		biologiczne	z podwyższonym usuwaniem biogenów
				w liczbach bezwzględnych	w % ludności ogółem		
GMINY (dok.)							
Witonia	5	5	-	250	7,4	250	-
Wola Krzysztoporska	199	199	-	1052	9,0	1052	-
Wolbórz	103	-	103	3615	47,3	-	3615
Wróblew.....	45	45	-	112	1,8	112	-
Zadzim	20	20	-	640	12,3	640	-
Zapolice	44	41	3	956	19,7	806	150
Zduńska Wola.....	427	-	427	3494	30,2	-	3494
Zelów	3	3	-	284	3,9	284	-
Zgierz.....	-	-	-	-	-	-	-
Żarnów	32	32	-	1700	28,0	1700	-
Żelechlinek	20	20	-	490	14,3	490	-
Żytno.....	25	25	-	772	14,1	772	-

a Bez wód opadowych i ścieków dowożonych do oczyszczalni.

TABL. 20 (33). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektometrach sześciennych		
Ścieki odprowadzone ^a ogółem	33,2	42,3	51,2
bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi	25,2	34,8	43,1
do kanalizacji miejskiej	8,0	7,5	8,1
Ścieki wymagające oczyszczenia:			
odprowadzone bezpośrednio do wód lub do ziemi	25,1	34,7	42,6
oczyszczane	24,3	34,0	41,9
mechanicznie	16,4	26,5	35,1
chemicznie.....	0,2	0,1	0,1
biologicznie	6,9	6,5	5,9
z podwyższonym usuwaniem biogenów.....	0,8	1,0	0,9
nieoczyszczane	0,8	0,7	0,6

a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłowne w zbiornikowych układach skraplaczy turbin.

TABL. 21 (34). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE ODPROWADZONE Z ZAKŁADÓW WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a			
	ogółem	do sieci kanalizacyjnej	bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi	
			razem	w tym chłodnicze (umownie czyste)
w dekametrach sześciennych				
WOJEWÓDZTWO ...	51233	8107	43126	553
POWIATY:				
Bełchatowski	38965	89	38876	70
Brzeziński	153	33	120	-
Kutnowski	775	389	386	34
Łaski.....	155	79	76	-
Łęczycki	144	-	144	-
Łowicki	1154	723	431	-
Łódzki Wschodni	322	81	241	-
Opoczyński	920	485	435	62
Pabianicki	573	521	52	2
Pajęczański	120	86	34	-
Piotrkowski	65	-	65	-
Poddębicki.....	83	59	24	-
Radomszczański	407	333	74	-
Rawski	18	6	12	-
Sieradzki	444	380	64	-
Skierniewicki	143	45	98	-
Tomaszowski	906	459	447	6
Wieluński	586	30	556	-
Wieruszowski	131	31	100	-
Zduńskowolski.....	687	560	127	-
Zgierski	997	380	617	376
MIASTA NA PRA- WACH POWIATU:				
Łódź	2569	2482	87	-
Piotrków Trybunalski	473	414	59	3
Skierniewice.....	443	442	1	-

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłe w zbiornikowych układach skraplaczy turbin.

TABL. 22 (35). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE WYMAGAJĄCE OCZYSZCZENIA ODPROWADZONE BEZPOŚREDNIO DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB DO ZIEMI WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Oczyszczane					Nieoczyszczone
		razem	mechanicznie	chemicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	
w dekametrach sześciennych							
WOJEWÓDZTWO	42573	41925	35091	90	5885	859	648
POWIATY:							
Bełchatowski	38806	38806	34500	-	4306	-	-
Brzeziński	120	120	-	-	120	-	-
Kutnowski	352	352	201	-	110	41	-
Łaski.....	76	71	5	-	66	-	5
Łęczycki	144	144	14	-	130	-	-
Łowicki	431	423	-	-	-	423	8
Łódzki Wschodni	241	240	-	55	185	-	1
Opoczyński	373	91	77	-	14	-	282
Pabianicki	50	20	11	-	9	-	30
Pajęczański	34	34	-	-	34	-	-
Piotrkowski	65	65	14	-	51	-	-
Podębicki.....	24	9	-	-	9	-	15
Radomszczański ...	74	74	-	-	74	-	-
Rawski	12	12	-	-	12	-	-
Sieradzki	64	64	23	35	6	-	-
Skierniewicki	98	98	-	-	98	-	-
Tomaszowski	441	265	83	-	182	-	176
Wieluński	556	556	-	-	161	395	-
Wieruszowski	100	70	42	-	28	-	30
Zduńskowolski	127	127	94	-	33	-	-
Zgierski	241	220	1	-	219	-	21
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:							
Łódź	87	39	2	-	37	-	48
Piotrków Trybunalski	56	24	24	-	-	-	32
Skierniewice.....	1	1	-	-	1	-	-

TABL. 23 (36). ŁADUNKI ZANIECZYSZCZEŃ ODPROWADZONE DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH W ŚCIEKACH PRZEMYSŁOWYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZE- GÓLNIENIE	BZT ₅	CHZT	Zawiesiny	Chlorki, siarczki	Metale ciężkie
	w kilogramach/rok				
WOJEWÓDZTWO .	47563	239244	844726	871861	715
POWIATY:					
Belchatowski	19793	98283	39522	662170	439
Brzeziński	320	501	2450	-	-
Kutnowski	2396	11684	3080	15515	-
Łaski.....	1217	4821	10403	-	-
Łęczycki	503	2724	968	-	-
Łowicki	3553	21150	6500	40185	198
Łódzki Wschodni	1053	6733	1152	-	-
Opoczyński	2842	1563	1150	-	-
Pabianicki	183	16120	297	2085	-
Pajęczański	77	395	76	-	-
Piotrkowski	961	2474	1681	-	-
Poddębicki.....	135	692	158	-	-
Radomszczański	589	2885	745	-	-
Rawski	43	942	108	-	-
Sieradzki	171	460	145	-	-
Skierniewicki	4214	5348	1025	-	-
Tomaszowski	2427	12186	764352	718	65
Wieluński	3804	24192	7212	84222	-
Wieruszowski	302	1532	592	441	-
Zduńskowolski	387	2085	1048	31004	8
Zgierski	2287	20805	1544	24552	-
MIASTA NA PRA- WACH POWIATU:					
Łódź	306	1669	466	10969	5
Piotrków Trybunalski	-	-	52	-	-
Skierniewice.....	-	-	-	-	-

TABL. 24 (37). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi						
	ogółem	bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi		do sieci kanalizacyjnej	ogółem	oczyszczane					nie-oczyszczane
		razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)			razem	mechanicznie	chemicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	
w hektometrach sześciennych											
OGÓŁEM	51,2	43,1	0,6	8,1	42,6	41,9	35,1	0,1	5,9	0,9	0,6
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE..	4,0	4,0	-	-	4,0	4,0	-	-	4,0	-	-
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE.....	10,2	3,5	0,5	6,6	3,0	2,8	0,4	0,0	1,4	0,9	0,2
w tym:											
Produkcja artykułów spożywczych	4,7	2,2	0,1	2,4	2,1	2,1	0,0	0,0	1,2	0,9	0,0
Produkcja napojów	0,7	0,4	0,4	0,3	0,0	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Produkcja wyrobów tekstylnych	2,3	0,1	-	2,2	0,1	0,0	0,0	-	-	-	0,1
Produkcja odzieży	0,6	0,0	-	0,6	0,0	-	-	-	-	-	0,0
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	0,1	0,1	-	0,0	0,1	0,0	0,0	-	-	-	0,0
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych.....	0,0	0,0	-	0,0	0,0	-	-	-	-	-	0,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych.....	0,5	0,3	0,0	0,3	0,3	0,2	0,2	-	0,1	-	0,0

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłe w zbiornikowych układach skraplaczy turbin.

TABL. 24 (37). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE OCZYSZCZANE I NIEOCZYSZCZANE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ścieki odprowadzone ^a				W tym ścieki wymagające oczyszczenia odprowadzone bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi							
	ogółem	bezpośrednio do wód powierzchniowych lub do ziemi		do sieci kanalizacyjnej	ogółem	oczyszczone					nie-oczyszczone	
		razem	w tym wody chłodnicze (umownie czyste)			razem	mechanicznie	chemicznie	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów		
w hektometrach sześciennych												
Produkcja metali	0,1	-	-	0,1	-	-	-	-	-	-	-	-
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	0,1	0,1	0,1	0,0	0,0	0,0	0,0	-	0,0	-	-	-
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	0,1	0,0	-	0,1	0,0	0,0	0,0	-	-	-	-	0,0
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i naczep ^Δ	0,1	0,1	-	-	0,1	0,1	-	-	0,1	-	-	-
Produkcja mebli	0,0	-	-	0,0	-	-	-	-	-	-	-	-
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZną, GAZ, PARĘ WODNĄ I GORĄCĄ WODĘ ^Δ	34,8	34,6	-	0,1	34,6	34,6	34,6	-	0,0	-	-	-
POZOSTAŁE SEKCJE.....	2,2	0,9	0,1	1,3	0,9	0,5	0,0	0,1	0,4	0,0	-	0,4

^a Łącznie z zanieczyszczonymi wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, dane obejmują również wody chłodnicze używane przez elektrownie ciepłe w zbiornikowych układach skraplaczy turbin.

TABL. 25 (38). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a ODPROWADZONE DO WÓD LUB ZIEMI

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektometrach sześciennych		
OGÓLEM	123,9	128,7	131,2
Przemysłowe ^b	25,2	34,8	43,1
w tym wody chłodnicze	0,1	0,1	0,6
Komunalne	98,7	93,8	88,1
Ścieki wymagające oczyszczenia	123,8	128,5	130,7
oczyszczane	114,7	125,1	130,0
mechanicznie ^c	16,4	26,5	35,1
chemicznie ^c	0,2	0,1	0,1
biologicznie	11,8	12,2	12,4
z podwyższonym usuwaniem biogenów	86,4	86,3	82,5
nieoczyszczane	9,1	3,5	0,6
odprowadzone:			
bezpośrednio z zakładów przemysłowych	0,8	0,7	0,6
siecią kanalizacji miejskiej	8,3	2,8	-

a Od 2010 r. zmiana metodologii badania; patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Łącznie z wodami chłodniczymi, wodami z odwadniania zakładów górniczych oraz obiektów budowlanych, a także zanieczyszczonymi wodami opadowymi. *c* Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 26 (39). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB DO ZIEMI WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Oczyszczane					Nieoczyszczane			Ścieki wymagające oczyszczenia	Ścieki nieoczyszczone
		razem	mechanicznie ^b	chemicznie ^b	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	odprowadzone			
								z zakładów przemysłowych	siecią kanalizacyjną		
w dekametrach sześciennych										w dam ³ /1 km ²	
WOJEWÓDZTWO	130678	130030	35091	90	12375	82474	648	648	-	7,2	0,0
POWIATY:											
Bełchatowski	41545	41545	34500	-	4671	2374	-	-	-	42,9	-
Brzeziński	608	608	-	-	137	471	-	-	-	1,7	-

a Od 2010 r. zmiana metodologii badania; patrz „Uwagi metodyczne” do działu. *b* Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 26 (39). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB DO ZIEMI WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Oczyszczone					Nieoczyszczone			Ścieki wymagające oczyszczenia	Ścieki nieoczyszczone
		razem	mechanicznie ^b	chemicznie ^b	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem bio-genów	razem	odprowadzone			
								z zakładów przemysłowych	siecią kanalizacyjną		
w dekametrach sześciennych									w dam ³ /1 km ²		
POWIATY (cd.):											
Kutnowski	4008	4008	201	-	337	3470	-	-	-	4,5	-
Łaski	861	856	5	-	152	699	5	5	-	1,4	0,0
Łęczycki	948	948	14	-	222	712	-	-	-	1,2	-
Łowicki	2131	2123	-	-	135	1988	8	8	-	2,2	0,0
Łódzki											
Wschodni	1087	1086	-	55	951	80	1	1	-	2,2	0,0
Opoczyński ...	1871	1589	77	-	396	1116	282	282	-	1,8	0,3
Pabianicki	4060	4030	11	-	167	3852	30	30	-	8,3	0,1
Pajęczański ...	965	965	-	-	965	-	-	-	-	1,2	-
Piotrkowski ...	819	819	14	-	702	103	-	-	-	0,6	-
Poddębicki.....	666	651	-	-	231	420	15	15	-	0,8	0,0
Radomszczań-ski	2883	2883	-	-	692	2191	-	-	-	2,0	-
Rawski	860	860	-	-	55	805	-	-	-	1,3	-
Sieradzki.....	2132	2132	23	35	396	1678	-	-	-	1,4	-
Skierniewicki	210	210	-	-	210	-	-	-	-	0,3	-
Tomaszowski	3449	3273	83	-	604	2586	176	176	-	3,4	0,2
Wieluński	1798	1798	-	-	317	1481	-	-	-	1,9	-
Wieruszowski	805	775	42	-	304	429	30	30	-	1,4	0,1
Zduńskowolski	2621	2621	94	-	136	2391	-	-	-	7,1	-
Zgierski	4701	4680	1	-	557	4122	21	21	-	5,5	0,0

^a Od 2010 r. zmiana metodologii badania; patrz „Uwagi metodyczne” do działu. ^b Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 26 (39). ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE^a WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA ODPROWADZONE DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB DO ZIEMI WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Oczyszczone					Nieoczyszczone			Ścieki wymagające oczyszczenia	Ścieki nieoczyszczone
		razem	mechanicznie ^b	chemicznie ^b	biologicznie	z podwyższonym usuwaniem biogenów	razem	odprowadzone			
								z zakładów przemysłowych	siecią kanalizacyjną		
w dekametrach sześciennych									w dam ³ /1 km ²		
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:											
Łódź	45634	45586	2	-	37	45547	48	48	-	155,7	0,2
Piotrków Trybunalski	3746	3714	24	-	-	3690	32	32	-	55,9	0,5
Skieriewice	2270	2270	-	-	1	2269	-	-	-	68,8	-

^a Od 2010 r. zmiana metodologii badania; patrz „Uwagi metodyczne” do działu. ^b Dotyczy ścieków przemysłowych.

TABL. 27 (40). OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Ogółem oczyszczalnie (stan w dniu 31 XII)	76	74	80
Mechaniczne	18	16	22
przepustowość w m ³ /d	24734	24612	56943
ścieki oczyszczone w m ³ /d	1026	782	1142
Chemiczne	3	3	2
przepustowość w m ³ /d	2240	4755	2955
ścieki oczyszczone w m ³ /d	497	411	153
Biologiczne	52	52	53
przepustowość w m ³ /d	39437	39204	44377
ścieki oczyszczone w m ³ /d.....	22574	20488	17808
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	3	3	3
przepustowość w m ³ /d	4544	4544	4380
ścieki oczyszczone w m ³ /d	2308	2624	2958

TABL. 28 (41). **PODCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW PRZEMYSŁOWYCH**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Ogółem	Mechaniczne		Chemiczne		Biologiczne	
		liczba	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę	liczba	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę	liczba	ścieki podczyszczane w m ³ na dobę
2008	61	36	10730	16	3572	9	4009
2009	61	35	9770	18	3620	8	3949
2010	68	42	8156	19	3628	7	4364

TABL. 29 (42). **OCZYSZCZALNIE ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Ogółem (stan w dniu 31 XII)	144	159	160
w tym nieposiadające pozwoleń wodnoprawnych	2	2	2
Mechaniczne	1	-	-
przepustowość w m ³ na dobę	110	-	-
równoważna liczba mieszkańc ^{ów} (RLM)	1466	-	-
ścieki oczyszczane mechanicznie w dam ³	28	-	-
Biologiczne	103	120	120
przepustowość w m ³ na dobę	41330	45962	48240
równoważna liczba mieszkańc ^{ów} (RLM)	251313	288262	306071
ścieki oczyszczane biologicznie w dam ³	7156	8126	9281
Z podwyższonym usuwaniem biogenów	40	39	40
przepustowość w m ³ na dobę	527420	556448	557803
równoważna liczba mieszkańc ^{ów} (RLM)	2473691	2428017	2461250
ścieki oczyszczane w dam ³	120551	125192	139840

TABL. 30 (43). CHARAKTERYSTYKA KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Typ oczyszczalni		Wielkość oczyszczalni według projektu		Ścieki oczyszczone ^b w dam ³ /rok
	biologiczna	z podwyższonym usuwaniem biogenów	biologicznych ^a	z podwyższonym usuwaniem biogenów	
			w m ³ /dobę		
WOJEWÓDZTWO	120	40	48240	557803	149111
POWIATY:					
Bełchatowski	10	3	3397	13800	4996
Brzeziński	1	1	200	5000	1274
Kutnowski	5	2	1961	23750	6959
Łaski	6	3	825	6560	1402
Łęczycki	6	2	701	6475	1232
Łowicki	2	1	1222	21000	3849
Łódzki					
Wschodni	5	1	4996	976	1500
Opoczyński	7	1	2555	9000	2462
Pabianicki	3	-	913	-	184
Pajęczański	6	-	5113	-	1418
Piotrkowski	8	3	7500	920	1220
Poddębicki	6	2	1782	3360	667
Radomszczań- ski	13	2	3200	30700	5492
Rawski	2	2	195	7800	1553
Sieradzki	11	1	3661	15000	3668
Skierniewicki	4	-	1101	-	163
Tomaszowski	9	1	2719	88000	4153
Wieluński	4	4	651	8427	2824
Wieruszowski	5	2	2618	2805	948
Zduńskowolski	2	1	400	15000	4111
Zgierski	5	5	2530	39530	9397
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:					
Łódź	-	1	-	215300	78298
Piotrków Try- bunalski	-	1	-	30400	6596
Skierniewice	-	1	-	14000	4745

^a Dotyczy urządzeń do biologicznego oczyszczania. ^b Łącznie z wodami opadowymi i dowożonymi do oczyszczalni, bez ścieków oczyszczanych w oczyszczalniach przemysłowych.

TABL. 30 (43). CHARAKTERYSTYKA KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ładunki zanieczyszczeń w ściekach po oczyszczeniu					Liczba równoważnych mieszkańców
	BZT ₅	ChZT	zawiesina	azot ogólny	fosfor ogólny	
	w kg/rok					
WOJEWÓDZTWO	1057749	6606066	2038341	1420568	96594	2767321
POWIATY:						
Bełchatowski ...	40971	228849	42726	53389	4341	119906
Brzeziński	9537	34456	11052	10010	550	15199
Kutnowski	39934	228100	53644	65656	4039	181990
Łaski.....	6823	58695	8615	1338	48	51130
Łęczycki	13614	63238	17678	11459	834	29872
Łowicki	23936	157495	79149	19289	1061	146604
Łódzki						
Wschodni ...	9283	72051	18364	6535	322	31670
Opoczyński	20497	129897	45521	40333	1997	62260
Pabianicki	2097	10202	2237	-	-	6749
Pajęczański	30497	105072	89669	-	-	38500
Piotrkowski	13919	52791	15550	-	-	42282
Poddębicki.....	6693	41751	8648	6921	413	21755
Radomszczań- ski	16086	94930	25717	54790	1829	121637
Rawski	12878	83738	16859	15026	1437	42200
Sieradzki	18916	179396	28771	22200	1345	123522
Skierniewicki .	2903	14161	8262	859	25	10270
Tomaszowski .	30313	165276	22400	32678	1507	180586
Wieluński	21840	120232	29039	45816	2125	47704
Wieruszowski ..	5176	30617	6844	11330	419	55598
Zduńsko- wolski	37300	260078	70696	38379	3428	65017
Zgierski	68412	491145	95086	94868	10229	141393
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Łódź	569884	3553336	1259384	754794	54026	1026260
Piotrków Try- bunalski	37256	254061	69913	109948	5474	123550
Skierniewice	18984	122499	12517	24950	1145	81667

TABL. 30 (43). CHARAKTERYSTYKA KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Osady wytworzone w ciągu roku								
	ogółem	w tym							inne
		stosowane w rolnictwie ^a	do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	kompostowane	przekształcone termicznie	składowane		magazynowane czasowo	
						razem	w tym na terenie oczyszczalni		
w tonach suchej masy									
WOJEWÓDZTWO	38687	6378	1132	2178	4302	6889	6111	6140	11667
POWIATY:									
Belchatowski ...	1943	335	-	617	-	80	-	502	409
Brzeziński	214	213	-	-	-	-	-	1	-
Kutnowski	2489	1936	-	-	-	145	44	173	235
Łaski.....	632	6	-	-	-	13	13	309	304
Łęczycki	345	24	320	-	-	-	-	1	-
Łowicki	1777	8	-	-	-	22	-	172	1595
Łódzki									
Wschodni	584	338	-	-	-	78	-	2	166
Opoczyński	395	17	-	19	-	218	218	6	135
Pabianicki	22	-	17	-	-	-	-	-	5
Pajęczański	360	346	-	-	-	-	-	12	2
Piotrkowski	321	97	13	15	-	45	21	9	142
Podębicki.....	255	212	-	-	3	-	-	40	-
Radomszczański	940	630	12	37	-	57	30	47	157
Rawski	347	57	-	70	-	195	195	23	2
Sieradzki	1647	119	-	1420	-	-	-	54	54
Skierniewicki ..	23	10	-	-	-	-	-	13	-
Tomaszowski ..	2355	33	145	-	-	2157	2089	20	-
Wieluński	561	-	13	-	-	331	-	204	13
Wieruszowski ..	275	-	-	-	-	47	-	176	52
Zduńskowolski	1442	9	612	-	-	-	-	-	821
Zgierski	2905	1245	-	-	-	1540	1540	98	-
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:									
Łódź	14623	-	-	-	4299	1961	1961	818	7545
Piotrków Trybunalski	2490	-	-	-	-	-	-	2490	-
Skierniewice	1722	743	-	-	-	-	-	964	15

^a Rozumianym jako uprawa wszystkich plodów rolnych wprowadzanych do obrotu handlowego, włączając w to uprawy przeznaczone do produkcji pasz.

TABL. 30 (43). CHARAKTERYSTYKA KOMUNALNYCH OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Osady nagromadzone (stan w końcu roku) ^a	Osady wykorzystane z nagromadzonych do 1.01.2010	Oczyszczalnia posiada		Szacunek liczby ludności korzystającej z komunalnych oczyszczalni (w osobach)	Ścieki dowożone do oczyszczalni w dm ³ /rok
			pozwolenie wodnoprawne	urządzenia do pomiaru natężenia przepływu ścieków		
	w tonach					
WOJEWÓDZTWO	159597	11236	159	139	1676745	1689
POWIATY:						
Bełchatowski ...	200	-	13	11	73192	75
Brzeziński	-	1	2	1	11750	60
Kutnowski	123	-	7	5	60726	66
Łaski.....	305	70	9	9	21840	40
Łęczycki	-	2	8	7	19517	14
Łowicki	-	-	3	3	29850	23
Łódzki						
Wschodni	-	-	6	5	27051	160
Opoczyński	327	15	8	8	38836	15
Pabianicki	-	-	3	2	3010	16
Pajęczański	-	28	6	6	19343	28
Piotrkowski	21	75	11	9	23878	95
Poddębicki.....	10	6	8	7	11657	25
Radomszczań- ski	30	154	15	13	58758	46
Rawski	196	822	4	2	22092	42
Sieradzki	17	2	12	11	52017	120
Skierniewicki ..	8	24	4	3	3495	1
Tomaszowski ..	4103	5	10	10	76046	283
Wieluński	-	31	8	7	34931	31
Wieruszowski ..	-	-	7	7	20340	24
Zduńsko- wolski	62	-	3	3	45332	38
Zgierski	10277	1	9	7	105196	386
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Łódź	143918	-	1	1	796100	1
Piotrków Try- bunalski	-	-	1	1	75000	12
Skierniewice	-	-	1	1	46788	89

^a Na składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych.

TABL. 31 (44). OSADY Z PRZEMYSŁOWYCH OCZYSZCZALNI I PODCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW

LATA	Osady wytworzone w ciągu roku			
	ogółem	w tym		
		stosowane		
		w rolnictwie	do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu
w tonach masy suchej				
2008	39173	8338	328	3
2009	49430	11469	496	-
2010	16881	662	1682	-
(dok.)				
LATA	Osady wytworzone w ciągu roku (dok.)			Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie własnym zakładu na: składowiskach, poletkach, lagunach i stawach osadowych (stan w końcu roku)
	w tym (dok.)			
	przekształcone termicznie	składowane	magazynowane czasowo	
w tonach masy suchej (dok.)				
2008	21	17973	4660	27145
2009	22	27892	5506	29804
2010	1	591	1010	9604

TABL. 32 (45). OSADY Z OCZYSZCZALNI ŚCIEKÓW KOMUNALNYCH

LATA	Osady wytworzone w ciągu roku					
	ogółem	stosowane			przekształcone termicznie	
		w rolnictwie	do rekultywacji terenów, w tym gruntów na cele rolne	do uprawy roślin przeznaczonych do produkcji kompostu		
						w tonach masy suchej
2008	38051	9287	800	331	-	
2009	40864	7319	1157	1027	1	
2010	38687	6378	1132	2178	4302	
(dok.)						
LATA	Osady wytworzone w ciągu roku (dok.)				Osady dotychczas składowane (nagromadzone) na terenie oczyszczalni (stan w końcu roku)	Osady wykorzystane z dotychczas składowanych (nagromadzonych) do 1.01.2010 r.
	składowane		magazynowane czasowo	inne		
	razem	w tym na terenie oczyszczalni				
	w tonach masy suchej (dok.)					
2008	22091	19357	1773	3769	135598	955
2009	21413	19926	5024	4923	154688	886
2010	6889	6111	6141	11667	159597	1236

TABL. 33 (46). **DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY WÓD**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Monitoring rzek:			
stanowiska pomiarowe	126	119	48
Monitoring jezior:			
jeziora zbadane	-	-	-
stanowiska pomiarowe	-	-	-
Monitoring zbiorników zaporowych	4	4	4
Stanowiska pomiarowe	7	19	7
Monitoring wód podziemnych:			
stanowiska pomiarowe	165	161	35
Pobrane próbki pierwotne ogółem	5922	4811	2797
w ramach monitoringu	1823	1923	994
w ramach kontroli	261	124	61
w ramach nadzwyczajnych zagrożeń	-	-	-
Wykonane oznaczenia ogółem	180824	183720	98881
w ramach monitoringu	48942	60848	17711
z tego wskaźniki:			
fizykochemiczne	46201	56498	16789
hydrobiologiczne	646	985	257
bakteriologiczne	2095	3365	665
w ramach kontroli	2911	1527	529
w tym wskaźniki:			
fizykochemiczne	2826	1497	526
bakteriologiczne	39	6	-
w ramach nadzwyczajnych zagrożeń środowiska	-	-	-
w tym wskaźniki fizykochemiczne	-	-	-

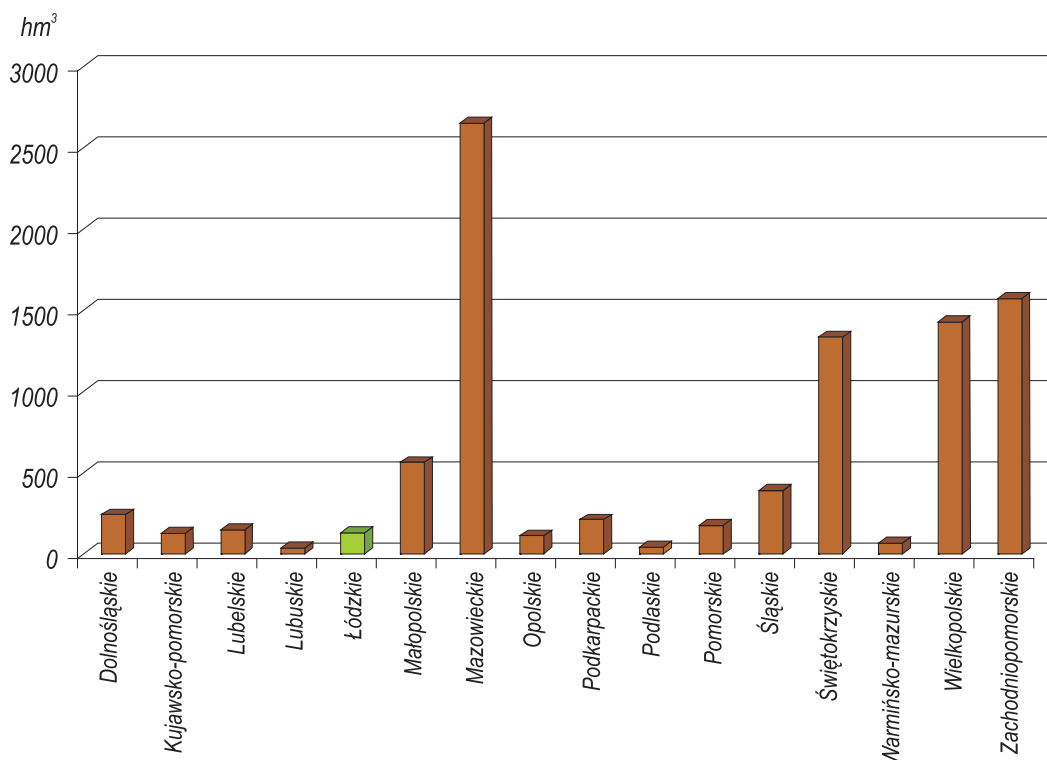
Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 34 (47). **JAKOŚĆ WODY Z WODOCIĄGÓW DOSTARCZANEJ LUDNOŚCI DO SPOŻYCIA**

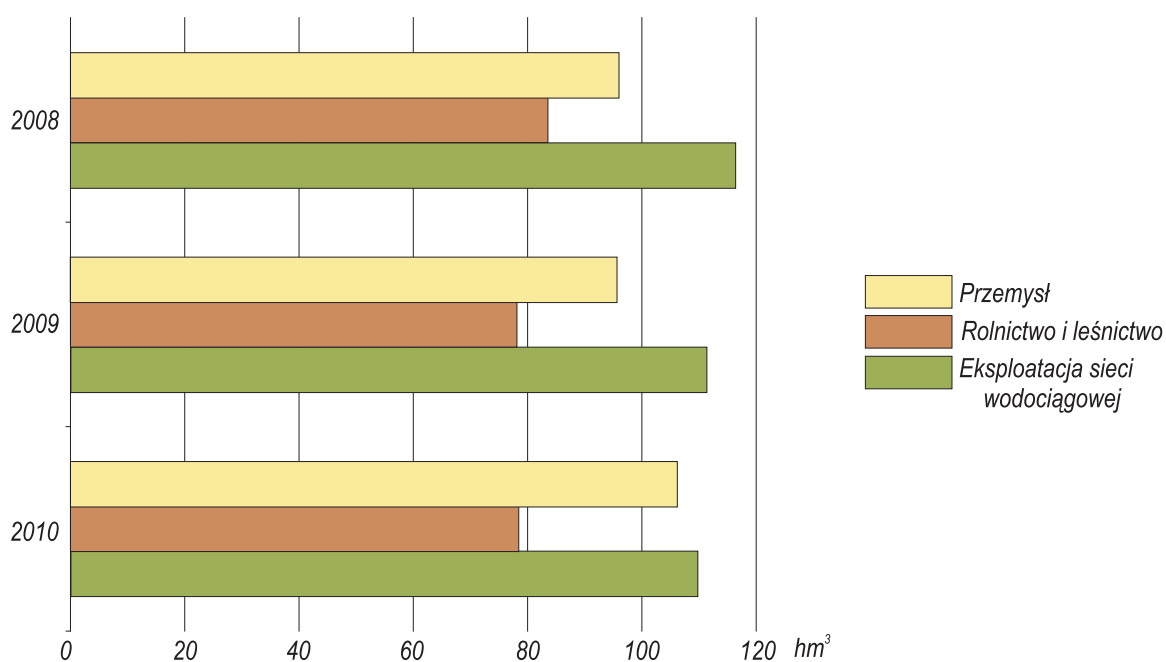
LATA	% ludności zaopatrywanej w wodę z wodociągów o wydajności w m ³ /d									
	poniżej 100	100-1000	1001-10000	10001-100000	powyżej 100000	poniżej 100	100-1000	1001-10000	10001-100000	powyżej 100000
	odpowiadającą wymaganiom					nieodpowiadającą wymaganiom				
2009	88,0	74,0	89,6	100,0	-	12,0	26,0	10,4	-	-
2010	88,9	91,0	92,9	100,0	-	11,1	9,0	7,1	-	-

Źródło: dane Ministerstwa Zdrowia.

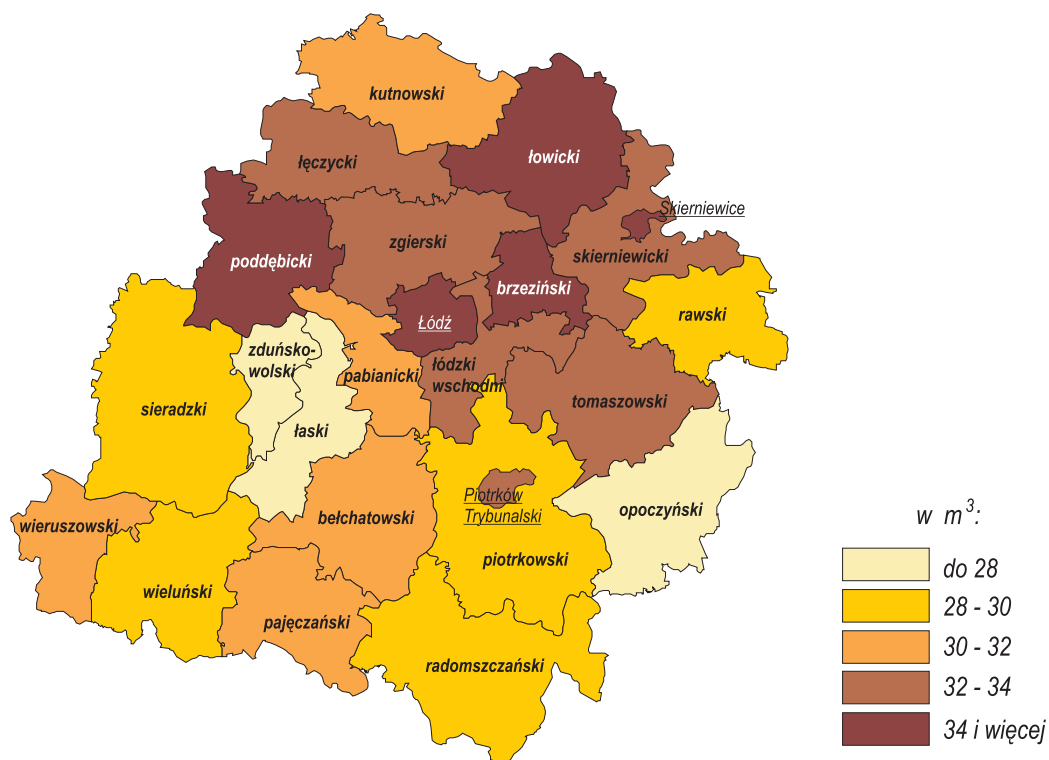
**ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE ODPROWADZONE
DO WÓD POWIERZCHNIOWYCH LUB DO ZIEMI WEDŁUG WOJEWÓDZTW
W 2010 R.**

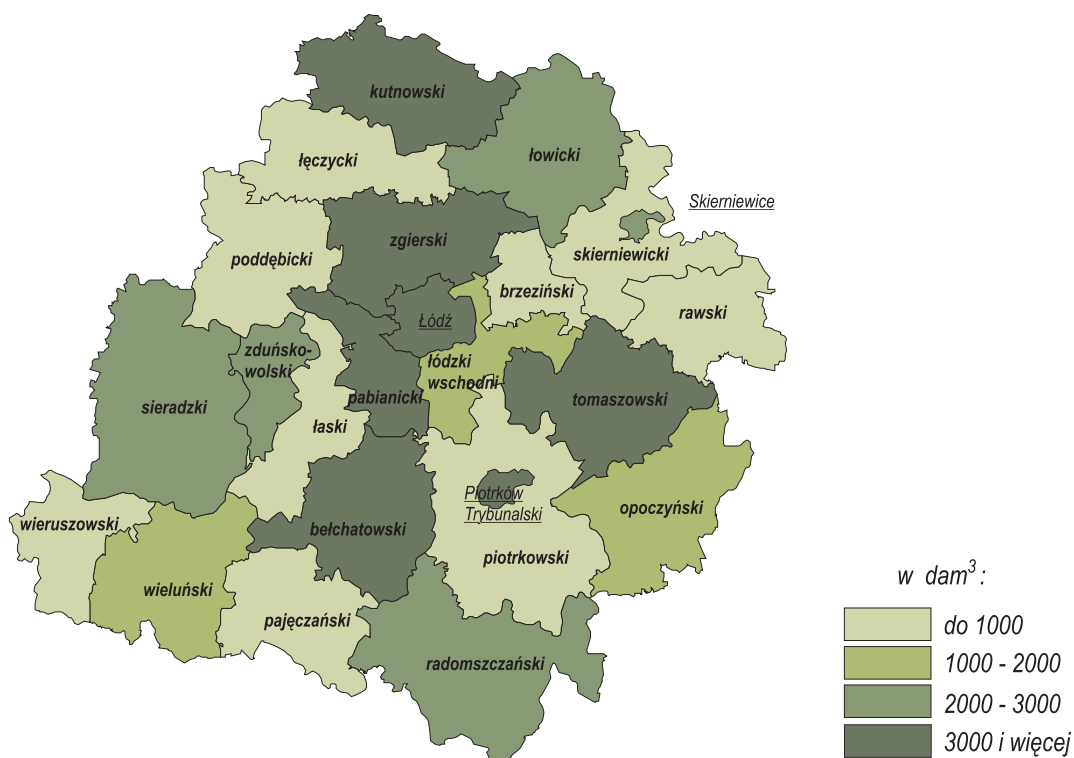
**ZUŻYCIE WODY NA POTRZEBY GOSPODARKI
NARODOWEJ I LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM**

**ZUŻYCIE WODY W GOSPODARSTWACH
DOMOWYCH NA 1 MIESZKAŃCA WEDŁUG POWIATÓW
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.**

**ŚCIEKI PRZEMYSŁOWE I KOMUNALNE
WYMAGAJĄCE OCZYSZCZANIA WEDŁUG POWIATÓW
WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.**

Dział III. ZANIECZYSZCZENIE I OCHRONA POWIETRZA

Uwagi metodyczne

Zawarte w tym dziale informacje charakteryzują źródła, rozmiary, strukturę zanieczyszczeń powietrza atmosferycznego oraz przedsięwzięcia mające na celu ochronę powietrza przed nadmiernym zanieczyszczeniem. Dotyczy to w szczególności charakterystyki stanu wyposażenia i efektów eksploatacji zainstalowanych urządzeń do ochrony powietrza.

Przez **zanieczyszczenie powietrza** rozumie się wprowadzanie przez człowieka, bezpośrednio lub pośrednio, do powietrza substancji stałych, ciekłych lub gazowych w ilościach, które mogą ujemnie wpływać na zdrowie człowieka, klimat, przyrodę żywą, glebę, wodę lub spowodować inne szkody w środowisku.

Przez **źródło emisji zanieczyszczeń powietrza** należy rozumieć miejsce, w którym następuje wprowadzenie (wyemitowanie) do powietrza substancji zanieczyszczających. Źródłami zanieczyszczeń są: zakłady energetyczne (elektrownie i elektrociepłownie), zakłady przemysłowe, kotłownie komunalne, paleniska indywidualne (domowe), środki transportu, źródła wtórne powstałe w wyniku wydalania oraz utylizacji ścieków i odpadów (np. hałdy, wysypiska), rolnictwo (np. rozsiewanie nawozów sztucznych, stosowanie środków ochrony roślin), a także przemiany i reakcje chemiczne zachodzące w zanieczyszczonej atmosferze oraz źródła naturalne (np. pożary lasów, burze pyłowe, pyły kosmiczne).

Wielkość emisji z poszczególnych źródeł i rodzajów zanieczyszczeń (określonych prawnie) może być ustalona albo na drodze pomiarów, albo na drodze obliczeń z bilansu surowcowo-paliwowego w oparciu o wskaźniki emisji zanieczyszczeń charakterystyczne dla procesów technologicznych. Statystyka wykorzystuje oba źródła danych z tego zakresu, co znajduje odzwierciedlenie w niniejszej publikacji.

Dane o **emisji całkowitej dwutlenku siarki, tlenków azotu i pyłu** z podziałem na źródła emisji (energetyka zawodowa i przemysłowa, technologie przemysłowe, źródła stacjonarne: kotłownie lokalne, paleniska domowe, warsztaty rzemieślnicze, rolnictwo oraz źródła mobilne) są danymi szacunkowymi wyliczonymi na podstawie zużycia paliw i wskaźników technologicznych. Wielkości emisji całkowitej od roku 2004 zostały przeliczone według zmienionej metodyki inwentaryzacji emisji, dlatego różnią się od publikowanych w poprzedniej edycji, a także ich porównywalność z danymi za lata poprzednie jest ograniczona. W 2004 r. nastąpił znaczny spadek emisji dwutlenku siarki ze źródeł mobilnych w wyniku zmniejszenia ilości siarki w paliwach ciekłych dla tej kategorii.

Dane o **emisji z zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza** pochodzą z corocznej sprawozdawczości GUS i dotyczą zanieczyszczeń wprowadzonych w sposób zorganizowany (tzn. z wszelkiego rodzaju urządzeń technologicznych i ogrzewczych za pośrednictwem emitorów-kominów, wyrzutni wentylacyjnych) oraz w sposób

niezorganizowany (z hałd, składowisk, w toku przeładunku substancji sypkich lub lotnych, z hal produkcyjnych itp.).

Zakłady szczególnie uciążliwe dla czystości powietrza to tzw. punktowe źródła emisji zanieczyszczeń, do których zaliczono jednostki organizacyjne ustalone przez ówczesnego Ministra Ochrony Środowiska i Zasobów Naturalnych na podstawie określonej wysokości opłat wniesionych w 1986 r. za roczną emisję substancji zanieczyszczających powietrze według stawek określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 13 stycznia 1986 r. w sprawie opłat za gospodarcze korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian (Dz. U. Nr 7, poz. 40 z późn. zm.). Ustalona w ten sposób zbiorowość jednostek sprawozdawczych (zakładów) utrzymywana jest corocznie, co m.in. zapewnia zachowanie ciągłości i porównywalności wyników badania. Zbiorowość ta może być powiększona jedynie w szczególnych wypadkach, np. o jednostki nowo uruchomione lub rozbudowane o wysokiej skali progowej emisji zanieczyszczeń.

Należy podkreślić, że wyniki tego badania nie charakteryzują całkowitej emisji zanieczyszczeń powietrza, lecz dotyczą sektora energetyczno-przemysłowego decydującego o skali i strukturze emisji (60-70%).

Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych dotyczy ilości zanieczyszczeń pyłowych odprowadzonych przez dany zakład do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: pyły ze spalania paliw, cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych, krzemowe, nawozów sztucznych, węglowo-grafitowe, sadzy i pozostałe. Dane dotyczące pyłów pozostałych obejmują pyły pozostałe ujęte pod pozycją 54 Załącznika do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 14 października 2008 r. w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska (Dz. U. Nr 196, poz. 1217) oraz szczególnie niebezpieczne zanieczyszczenia pyłowe, takie jak chrom, rtęć, ołów, kadm i inne ujęte imiennie w ww, akcie prawnym.

Wielkość emisji zanieczyszczeń gazowych dotyczy ilości zanieczyszczeń gazowych odprowadzonych przez jednostkę sprawozdawczą do atmosfery w ciągu roku i obejmuje: dwutlenek siarki, tlenki azotu (wyrażone w dwutlenku azotu – NO₂), tlenek węgla, dwutlenek węgla (od 1993 r.), węglowodory i inne emitowane przez dany zakład zanieczyszczenia gazowe określone w rozporządzeniu Rady Ministrów w sprawie opłat za korzystanie ze środowiska. Wielkość emisji zanieczyszczeń pyłowych oraz dwutlenku siarki określana jest zazwyczaj metodami pomiarowymi, a w przypadku braku urządzeń pomiarowych dokonuje się oszacowania wielkości emisji. Wielkości emisji pozostałych rodzajów zanieczyszczeń gazowych opierają się przeważnie na ustaleniach szacunkowych. Prezentowany w publikacji **wskaźnik dotyczący stopnia redukcji zanieczyszczeń gazowych** został wyliczony i przedstawiony **bez uwzględnienia wielkości emisji CO₂**, ze względu na to, że wielkość emisji CO₂ charakteryzuje się dużymi wartościami bezwzględnymi.

Jednolita metodologia określania emisji poszczególnych rodzajów zanieczyszczeń i stabilna w kolejnych latach zbiorowość zakładów pozwala na ogólną ocenę skali zjawisk oraz tendencji i dynamiki zmian zagrożenia atmosfery ze strony głównych przemysłowych i energetycznych źródeł zanieczyszczeń powietrza.

Ochrona powietrza polega na zapewnieniu jak najlepszej jego jakości, w szczególności przez utrzymanie poziomów substancji w powietrzu poniżej dopuszczalnych dla nich poziomów lub co najmniej na tych poziomach oraz przez zmniejszanie poziomów substancji w powietrzu co najmniej do dopuszczalnych, gdy nie są one dotrzymane.

Źródła zanieczyszczeń są obowiązane prawnie do stosowania metod, technologii i środków technicznych chroniących powietrze przed zanieczyszczeniem.

Dane o **ilości zatrzymanych i zneutralizowanych zanieczyszczeń** pyłowych oraz gazowych (według rodzajów) obrazują rozmiary zanieczyszczeń zredukowanych w urządzeniach do ochrony powietrza, zainstalowanych w zakładach uznanych za szczególnie uciążliwe dla atmosfery. **Skuteczność** działania urządzeń oczyszczających, określana jako **stopień redukcji zanieczyszczeń**, jest wielkością charakterystyczną dla urządzeń i wskazuje, jaki procent całkowitej ilości danego zanieczyszczenia wprowadzonego do urządzenia został przez to urządzenie zatrzymany. Wskaźnik ten wyraża się procentowym stosunkiem ilości zanieczyszczenia zatrzymanego do ilości zanieczyszczenia wytworzonego, tj. zatrzymanego i wyemitowanego. Wartość tego wskaźnika może wahać się od 0 do 100%. Im bliższa jest 100%, tym większy jest potencjał ochronny danego źródła zanieczyszczeń.

Dane o **emitorach** na terenie zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza przedstawiają ilość oraz udział emitorów w ogólnej emisji zorganizowanej z podziałem według ich wysokości.

TABL. 1 (48). **EMISJA PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA
ATMOSFERYCZNEGO Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWYCH**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Liczba zakładów szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza (stan w dniu 31 XII)	110	111	112
Zanieczyszczenia (w tys. ton/rok):			
pyłowe	6,8	4,6	4,2
w tym ze spalania paliw	5,8	3,8	3,5
gazowe ^a	36284,7	34500,3	35704,6
w tym:			
dwutlenek siarki	76,7	64,9	89,0
tlenek węgla	16,0	16,2	20,3
tlenki azotu ^b	51,2	53,6	55,3
dwutlenek węgla	36140,3	34364,8	35538,3

a Łącznie z dwutlenkiem węgla. *b* Wyrażone w NO₂.

TABL. 2 (49). **ZAKŁADY SZCZEGÓLNIIE UCIAŹLIWE DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA
WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI**

WIELKOŚĆ EMISJI	Zakłady emitujące zanieczyszczenia pyłowe			Zakłady emitujące zanieczyszczenia gazowe					
				bez CO ₂			z CO ₂		
	2008	2009	2010	2008	2009	2010	2008	2009	2010
OGÓLEM	88	86	83	103	107	107	109	110	110
25 t/rok i mniej	54	56	54	29	39	32	11	15	11
25— 100	25	22	21	37	28	39	11	8	12
101— 500	8	7	7	28	32	26	5	7	6
501— 1000	-	-	-	4	3	3	5	3	2
1001— 2000	-	1	1	-	-	1	8	8	10
2001— 5000	1	-	-	1	1	2	13	14	10
5001— 10000	-	-	-	3	3	3	11	10	14
10001— 20000	-	-	-	-	-	-	15	17	17
20001— 50000	-	-	-	-	-	-	15	14	13
50001 t/rok i więcej	-	-	-	1	1	1	15	14	15

TABL. 3 (50). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZE- GÓLNIENIE	Ogółem	W tym				Na 1 km ² w tonach na rok
		ze spalania paliw	cementowo- wapiennicze i materiałów ogniotrwa- łych	krzemowe	węglowo- -grafitowe, sadza	
w tonach na rok						
WOJEWÓDZTWO	4217	3486	135	48	26	0,2
POWIATY:						
Bełchatowski	1622	1525	-	-	-	1,7
Brzeziński	7	7	-	-	-	0,0
Kutnowski	172	159	-	-	4	0,2
Łaski	15	14	-	-	1	0,0
Łęczycki	3	-	-	-	1	0,0
Łowicki	69	69	-	-	-	0,1
Łódzki Wschodni	27	23	-	-	-	0,1
Opoczyński	297	110	-	30	1	0,3
Pabianicki	225	225	-	-	-	0,5
Pajęczański	159	18	135	-	6	0,2
Piotrkowski	3	3	-	-	-	0,0
Poddębicki	-	-	-	-	-	-
Radomszczański	120	91	-	11	7	0,1
Rawski	-	-	-	-	-	-
Sieradzki	165	142	-	-	1	0,1
Skierniewicki	-	-	-	-	-	-
Tomaszowski	193	130	-	-	-	0,2
Wieluński	154	144	-	-	1	0,2
Wieruszowski	217	106	-	-	-	0,4
Zduńskowolski	86	82	-	3	1	0,2
Zgierski	116	108	-	-	-	0,1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Łódź	331	328	-	-	-	1,1
Piotrków Trybunalski	165	145	-	4	2	2,5
Skierniewice	71	57	-	-	1	2,2

TABL. 4 (51). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	W tym				Na 1 km ² w tonach na rok	Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji w % zanieczyszczeń wytworzonych	
		dwutlenek siarki	tlenki azotu	tlenek węgla	dwutlenek węgla		pyłowych	gazowych
	w tonach na rok							
WOJEWÓDZTWO	35704615	89012	55310	20278	35538324	1959,7	99,9	64,5
POWIATY:								
Bełchatowski	30201464	73515	41880	9675	30075610	31199,9	99,9	70,2
Brzeziński	10182	18	14	28	10122	28,4	78,1	-
Kutnowski	122398	528	201	301	121297	138,0	84,6	3,6
Łaski	15859	39	16	78	15726	25,7	28,6	-
Łęczycki	30	2	-	27	1	0,0	-	-
Łowicki	74604	192	94	195	74121	75,5	52,1	-
Łódzki Wschodni ...	16821	68	30	56	16658	33,6	83,0	71,0
Opoczyński	188080	323	197	275	187277	180,8	92,2	-
Pabianicki	91978	583	182	213	90962	186,9	92,4	-
Pajęczański	1176143	114	3024	6511	1166492	1462,9	32,9	-
Piotrkowski	11243	45	22	56	11120	7,9	99,4	-
Podębicki	-	-	-	-	-	-	-	-
Radomszczański	93853	299	106	136	93177	65,0	95,7	11,4
Rawski	6053	-	5	1	6047	9,4	-	-
Sieradzki	82505	449	128	76	81850	55,3	89,8	0,2
Skierniewicki	1844	6	-	31	1807	2,4	-	-
Tomaszowski	362257	557	2425	345	358827	353,4	95,8	-
Wieluński	68493	380	127	81	67825	74,0	92,4	-
Wieruszowski	118296	118	268	536	117208	205,0	99,4	-
Zduńskowolski	99143	385	104	23	98623	268,7	94,2	0,8
Zgierski	174797	553	216	850	173165	204,4	98,6	0,6
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:								
Łódź	2576893	10038	5952	418	2560336	8794,9	99,8	22,5
Piotrków Trybunalski	112015	424	170	115	111201	1671,9	88,8	-
Skierniewice	99664	376	149	251	98872	3020,1	93,8	3,6

TABL. 5 (52). ZANIECZYSZCZENIA GAZOWE ZATRZYMANE I ZNEUTRALIZOWANE
W URZĄDZENIACH OCZYSZCZAJĄCYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Dwutlenek siarki		Tlenki azotu		Tlenek węgla		Węglowodory		Inne ^a	
	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych
WOJEWÓDZTWO	297464	77,0	11	0,0	23	0,1	1923	83,9	2101	61,4
POWIATY:										
Bełchatowski	294635	80,0	-	-	-	-	1490	93,4	8	1,2
Brzeziński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kutnowski	7	1,3	11	5,2	23	7,1	-	-	-	-
Łaski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łęczycki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łowicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Łódzki Wschodni	-	-	-	-	-	-	400	99,0	-	-
Opoczyński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pabianicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pajęczański	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Piotrkowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Poddębicki	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Radomszczański ...	-	-	-	-	-	-	-	-	87	50,0
Rawski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Sieradzki	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0
Skierniewicki	1	0,3	-	-	-	-	29	74,4	-	-
Tomaszowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wieluński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wieruszowski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Zduńskowolski	-	-	-	-	-	-	4	33,3	-	-
Zgierski	9	1,6	-	-	-	-	-	-	1	8,3
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:										
Łódź	2812	21,9	-	-	-	-	-	-	2004	96,9
Piotrków Trybunalski	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Skierniewice	1	0,3	-	-	-	-	29	74,4	-	-

^a Głównie amoniak, dwusiarczek węgla, fluor, siarkowodór, związki chloroorganiczne.

TABL. 6 (53). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ	Emisja rzeczywista w kg/rok	
	2007	2010
Akrylonitryl.....	-	-
Aldehydy alifatyczne i ich pochodne.....	10287	6190
Aldehydy pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	4	2
Alkohole alifatyczne i ich pochodne	168039	177537
Alkohole pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne	636	7302
Aminy i ich pochodne	4615	3397
Amoniak	10146	14158
Arsen ^a	-	-
Azbest	-	-
Benzen	259	687
Benzo(a)piren	149	271
Bizmut ^a	-	-
Cer ^a	-	-
Chlorek winylu	-	-
Chlorowcopochodne węglowodorów	-	144
Chlorowcopochodne węglowodorów: związki typu H C F C	19	48
Chrom ^a	3	2
Cyna ^a	20	9
Cynk ^a	612	801
Czterochlorek węgla	-	-
Dwusiarczek węgla	-	-
Dwutlenek siarki	113742000	89012000
ze spalania paliw	113446000	88601000
z procesów technologicznych	296000	411000
Dwutlenek węgla	33837516000	35538324000
Etery i ich pochodne	137	146
Halony: 1211, 1301, 2402	-	-
Halony ^b	-	-
Kadm ^a	-	2
Ketony i ich pochodne	29000	35740
Kobalt ^a	-	-
Kwasy nieorganiczne, ich sole i bezwodniki	11237	3751
Kwasy organiczne, ich związki i pochodne ^a	20284	32934
Mangan ^a	62	146
Metan	2000	4000
Molibden ^a	-	-

^a Związki w przeliczeniu na masę pierwiastka. ^b Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach.

TABL. 6 (53). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG RODZAJÓW SUBSTANCJI (dok.)

RODZAJE ZANIECZYSZCZEŃ	Emisja rzeczywista w kg/rok	
	2007	2010
Nikiel ^a	1	73
Oleje (mgła olejowa).....	-	-
Ołów ^a	21	7
Organiczne pochodne związków siarki	-	-
Pierwiastki metaliczne i ich związki ^b	2736	1973
Pierwiastki niemetaliczne	51114	20300
Polichlorodibenzo-p-dioksyny i polichlorodinenzofurany ^c	-	-
Polichlorowane bifenyle	-	-
Pyły cementowo-wapiennicze i materiałów ogniotrwałych.....	636000	135000
Pyły krzemowe (powyżej 30% wolnej krzemionki)	22000	48000
Pyły nawozów sztucznych	-	-
Pyły polimerów	3000	3000
Pyły środków powierzchniowo czynnych.....	-	-
Pyły węgla brunatnego.....	-	44000
Pyły węglowo-grafitowe, sadza	28000	26000
Pyły ze spalania paliw.....	6454000	3486000
Pyły pozostałe.....	649000	475000
Rtęć ^a	5	654
Sole niemetali ^d	-	-
Substancje organiczne ^e	-	38563
Tlenek węgla.....	16033000	20278000
Tlenki azotu (w przeliczeniu na NO ₂)	50436000	55310000
ze spalania paliw	46911000	52245000
z procesów technologicznych.....	3525000	3065000
Tlenki niemetali ^d	-	150
1,01, 1-trójchloroetan	-	-
Węglowodory alifatyczne i ich pochodne ^d	99790	256339
Węglowodory pierścieniowe, aromatyczne i ich pochodne ^d	171595	139152
Związki azowe, azoksy, nitrowe i nitrozowe	5756	3189
Związki heterocykliczne	70	37
Związki izocykliczne	-	115

^a Związki w przeliczeniu na masę pierwiastka. ^b Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach, w przeliczeniu na masę pierwiastka metalicznego występującego w związku. ^c Ilość po przeliczeniu wskaźnika toksyczności. ^d Z wyjątkiem wymienionych w innych pozycjach. ^e Substancje organiczne w postaci par i gazów, w tym lotne związki organiczne w przeliczeniu na całkowity węgiel organiczny.

TABL. 7 (54). **EMITORY NA TERENIE ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIIE UCIAŻLIWYCH DLA CZYSTOŚCI POWIETRZA WEDŁUG WIELKOŚCI EMISJI**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Liczba emitorów (stan w dniu 31 XII)				Emisja zanieczyszczeń w tysiącach ton/rok					
	ogółem	o wysokości			pyłowych z emitorów o wysokości			gazowych z emitorów o wysokości		
		do 50 m	51-99	od 100 m	do 50 m	51-99	od 100 m	do 50 m	51-99	od 100 m
2008	1861	1815	26	20	1,0	0,9	4,6	742,0	940,3	34602,0
2009	1924	1878	26	20	1,2	0,7	2,7	606,0	673,9	33219,7
2010	2001	1955	26	20	1,0	0,7	2,5	658,9	911,7	34133,4

TABL. 8 (55). **URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO W ZAKŁADACH^a WEDŁUG STOPNIA SKUTECZNOŚCI W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Urządzenia o skuteczności						Średnia dyspozycyjność w %
			niskiej		średniej		wysokiej		
	liczba urządzeń	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	liczba urządzeń	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	liczba urządzeń	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	liczba urządzeń	przepływ gazów odlotowych w dam ³ /h	
Cyklony	205	4065	31	270	49	1038	125	2757	99,0
Multicyklony	75	1321	21	374	22	324	32	623	99,0
Filtry tkaninowe	447	6593	85	1447	132	1178	230	3968	97,0
Elektrofiltry	40	31811	-	-	4	464	36	31347	96,0
Urządzenia mokre	62	23390	12	237	24	409	26	22744	100,0
Inne	109	949	-	-	-	-	-	-	-

^a Szczególnie uciążliwych dla czystości powietrza.

TABL. 9 (56). EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń w tys. ton					
	pyłowych		gazowych			
	ogółem	w tym ze spalania paliw	ogółem	w tym		
			dwutlenek siarki	tlenek węgla	dwutlenek węgla	
OGÓŁEM	4,2	3,5	35704,6	89,0	20,3	35538,3
w tym:						
GÓRNICTWO						
I WYDOBYWANIE	0,1	0,0	5,9	0,0	0,0	5,8
PRZETWÓRSTWO						
PRZEMYSŁOWE	1,2	0,6	2055,2	1,6	8,4	2038,0
w tym:						
Produkcja artykułów spożywczych	0,3	0,3	207,7	0,7	0,6	206,2
Produkcja wyrobów tekstylnych	0,1	0,1	12,4	0,1	0,1	12,3
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	0,0	0,0	12,4	0,1	0,0	12,3
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	0,2	0,1	117,2	0,1	0,5	116,3
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	-	-	0,4	0,0	-	0,4
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	0,5	0,1	1640,6	0,5	7,0	1627,4
Produkcja metali	0,0	0,0	7,7	0,0	0,0	7,6
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	0,0	0,0	1,7	0,0	0,0	1,6
Produkcja mebli	0,0	0,0	1,9	0,0	0,0	1,7
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNA, GAZ, PARĘ WODNĄ I GORĄCĄ WODĘ^Δ	2,8	2,7	33507,9	86,9	11,5	33360,0
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI; REKULTYWACJA^Δ	0,1	0,1	74,8	0,2	0,1	74,3

TABL. 10 (57). **REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń			
	pyłowe		gazowe	
	w tys. ton	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tys. ton	w % zanieczyszczeń wytworzonych
OGÓLEM	3351,6	99,9	301,5	64,5
w tym:				
GÓRNICTWO I WYDOBYWANIE	0,1	55,3	0,0	6,8
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	252,3	99,5	3,7	17,6
w tym:				
Produkcja artykułów spożywczych	1,3	81,6	-	-
Produkcja wyrobów tekstylnych	0,1	67,5	-	-
Produkcja skór i wyrobów skórzanych ^Δ	0,3	89,6	-	-
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	37,2	99,4	-	-
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	0,3	100,0	0,0	20,0
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	210,5	99,8	0,0	0,3
Produkcja metali	0,3	91,9	-	-
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	0,0	80,0	-	-
Produkcja mebli	1,6	99,1	-	-
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ I GORĄCĄ WODĘ ^Δ ...	3097,8	99,9	297,4	66,8
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI; REKULTYWACJA ^Δ	0,9	93,8	0,0	4,9

TABL. 11 (58). **REDUKCJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Zanieczyszczenia zatrzymane i zneutralizowane w urządzeniach oczyszczających									
	dwutlenek siarki		tlenki azotu ^a		tlenek węgla		węglowodory		inne	
	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych	w tonach	w % zanieczyszczeń wytworzonych
OGÓLEM	297464	77,0	11	0,0	23	0,1	1923	83,9	2101	61,4
w tym:										
PRZETWÓRSTWO PRZEMYSŁOWE	17	1,1	11	0,2	23	0,3	1523	83,3	2090	76,4
Produkcja napojów ...	7	63,6	11	50,0	23	50	-	-	-	-
Produkcja chemikaliów i wyrobów chemicznych	-	-	-	-	-	-	-	-	1	50,0
Produkcja wyrobów z gumy i tworzyw sztucznych	-	-	-	-	-	-	1490	98,6	2001	91,2
Produkcja wyrobów z pozostałych mineralnych surowców niemetalicznych	10	1,9	-	-	-	-	33	75,0	-	-
WYTWARZANIE I ZAOPATRYWANIE W ENERGIĘ ELEKTRYCZNĄ, GAZ, PARĘ WODNĄ I GORĄCĄ WODĘ^Δ	297420	77,4	-	-	-	-	-	-	-	-
DOSTAWA WODY; GOSPODAROWANIE ŚCIEKAMI I ODPADAMI; REKULTYWACJA^Δ	24	9,3	-	-	-	-	-	-	3	42,9

^a W przeliczeniu na NO₂.

TABL. 12 (59). **MIASTA W WOJEWÓDZTWIE O DUŻEJ SKALI ZAGROŻENIA ŚRODOWISKA EMISJĄ ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA Z ZAKŁADÓW SZCZEGÓLNIE UCIAŹLIWYCH W 2010 R.**

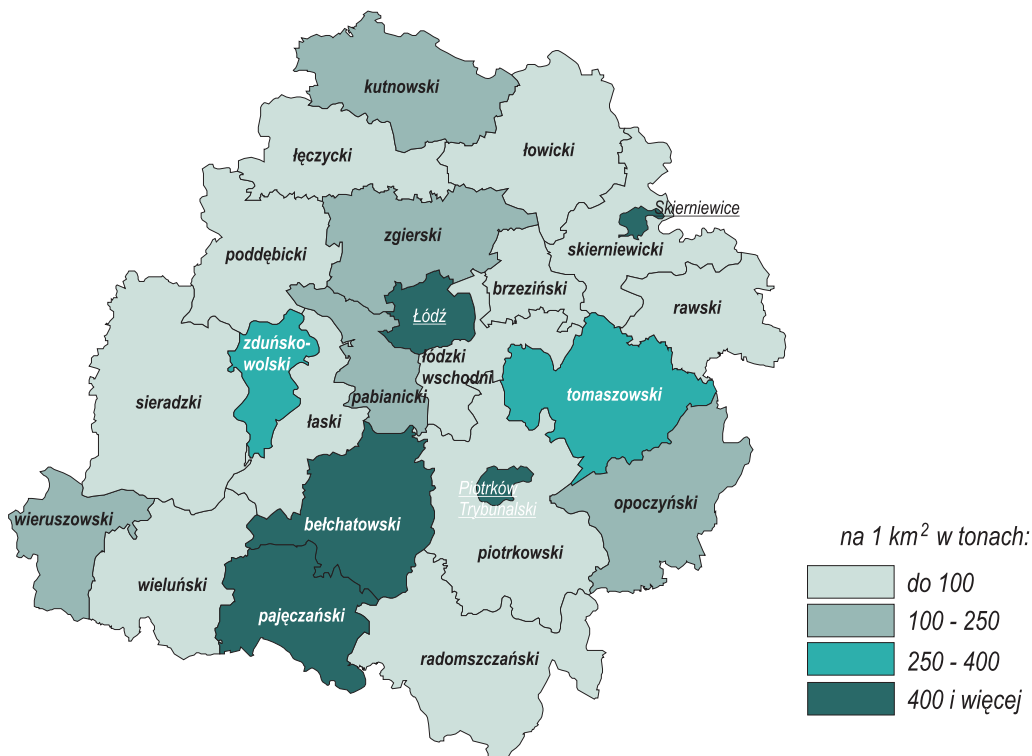
WYSZCZEGÓLNIENIE	Emisja zanieczyszczeń							Zanieczyszczenia zatrzymane w urządzeniach do redukcji zanieczyszczeń w % zanieczyszczeń wytworzonych	
	pyłowych		gazowych						
	t/rok	na 1 km ² w tonach na rok	w tys. t/rok	w tym			na 1 km ² w tonach na rok	pyłowych	gazowych (bez CO ₂)
				dwutlenek siarki	tlenki azotu	dwutlenek węgla			
			w tys. t/rok						
WOJEWÓDZTWO	4217	0,2	35704,6	89,0	55,3	35538,3	1959,7	99,9	64,5
Łódź	331	1,1	2576,9	10,0	6,0	2560,3	8794,9	99,8	22,5
Tomaszów Mazowiecki	131	3,1	181,5	0,2	0,1	180,8	4321,5	96,5	-
Opoczno	235	9,4	163,3	0,3	0,2	162,6	6533,2	87,8	-
Wieruszów ..	213	35,5	114,5	0,1	0,2	113,6	19082,7	99,4	-
Piotrków Trybunalski	165	2,5	112,0	0,4	0,2	111,2	1671,9	88,0	-
Skierniewice	71	2,2	99,7	0,4	0,1	98,9	3020,1	93,8	3,6
Zduńska Wola	86	3,4	99,1	0,4	0,1	98,6	3965,7	94,2	0,8
Radomsko ...	120	2,4	93,8	0,3	0,1	93,2	1840,0	95,7	11,6
Zgierz	48	1,1	93,3	0,4	0,1	92,2	2221,8	99,3	-
Pabianice	225	6,8	92,0	0,6	0,2	91,0	2787,2	92,4	-
Sieradz	165	3,2	82,2	0,4	0,1	81,6	1611,9	89,8	-
Kutno	117	3,4	76,4	0,3	0,2	75,6	2245,8	84,9	5,0
Łowicz	69	3,0	73,8	0,2	0,1	73,3	3208,9	52,1	-
Wieluń	135	7,9	60,7	0,4	0,1	60,1	3571,7	93,1	-

TABL. 13 (60). **DZIAŁALNOŚĆ WOJEWÓDZKIEGO INSPEKTORATU OCHRONY ŚRODOWISKA W ZAKRESIE OCHRONY POWIETRZA**

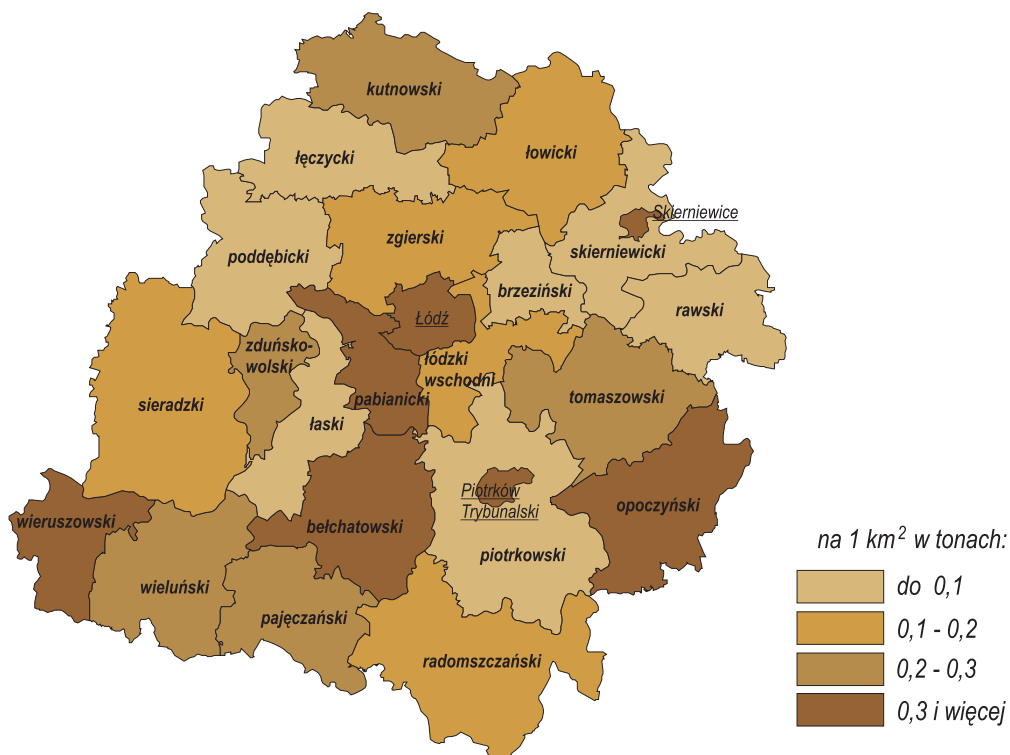
WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Monitoring powietrza:			
stanowiska pomiarowe	71	96	120
pobrane próbki	47656	47771	54783
wykonane oznaczenia	57648	63880	24621
w tym wskaźników fizykochemicznych	57648	63880	24621
Kontrola powietrza:			
próbki pierwotne	233	136	88
wykonane oznaczenia	1137	2065	358
w tym wskaźników fizykochemicznych	1137	2065	358

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

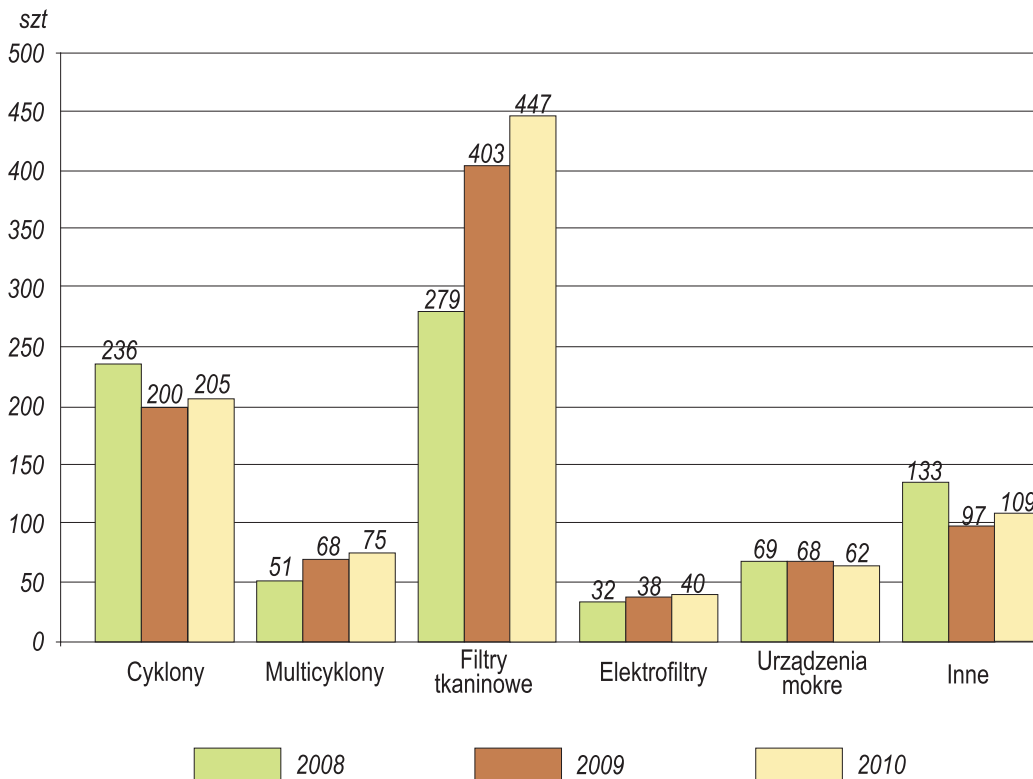
**EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ GAZOWYCH
WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.**

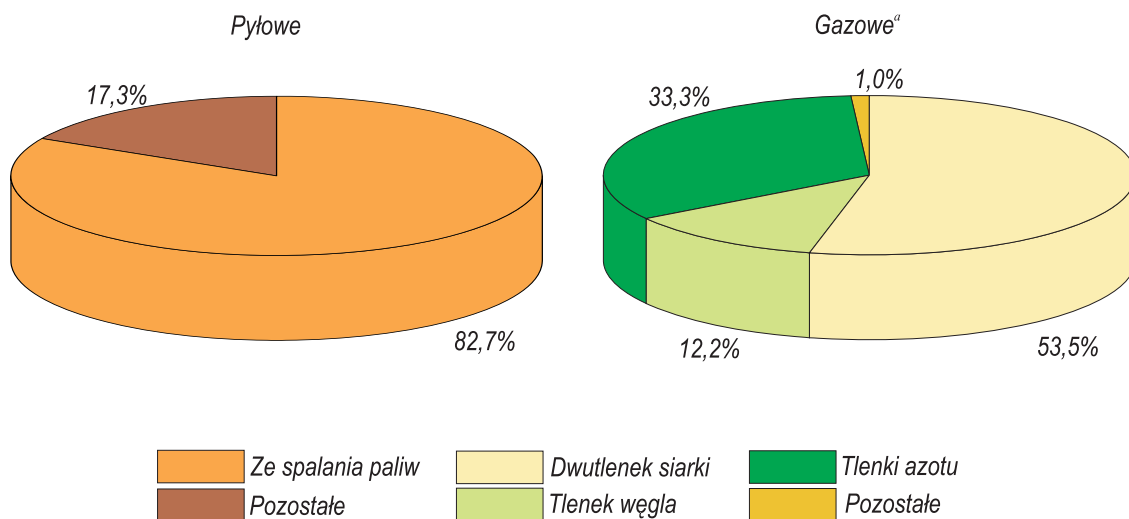
**EMISJA ZANIECZYSZCZEŃ PYŁOWYCH
WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.**

WYPOSAŻENIE ZAKŁADÓW PRZEMYSŁOWYCH W URZĄDZENIA DO REDUKCJI ZANIECZYSZCZEŃ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

STRUKTURA EMISJI PRZEMYSŁOWYCH ZANIECZYSZCZEŃ POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R.

^a Bez CO₂

Dział IV. OCHRONA PRZYRODY I KRAJOBRAZU. LASY

Uwagi metodyczne

W dziale zawarto statystyczną charakterystykę zagadnień dotyczących: obszarów, obiektów, gatunków roślin i zwierząt objętych ochroną prawną, stanu zasobów leśnych oraz zagrożeń i ochrony środowiska leśnego, a także terenów zieleni, parków i ogrodów historycznych.

Ochrona przyrody polega na zachowaniu, zrównoważonym użytkowaniu oraz odnawianiu zasobów, tworów i składników przyrody: dziko występujących roślin, zwierząt i grzybów; roślin, zwierząt i grzybów objętych ochroną gatunkową; zwierząt prowadzących wędrowny tryb życia; siedlisk przyrodniczych; siedlisk zagrożonych wyginięciem, rzadkich i chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów; tworów przyrody żywej i nieożywionej oraz kopalnych szczątków roślin i zwierząt; krajobrazu; zieleni w miastach i wsiach; zadrzewień.

Różnorodność biologiczna (bioróżnorodność) to zróżnicowanie żywych organizmów występujących w ekosystemach, w obrębie gatunku i między gatunkami oraz zróżnicowanie ekosystemów.

Ochrona krajobrazowa oznacza zachowanie cech charakterystycznych danego krajobrazu.

Otulina to strefa ochronna granicząca z formą ochrony przyrody i wyznaczona indywidualnie dla formy ochrony przyrody w celu zabezpieczenia przed zagrożeniami zewnętrznymi wynikającymi z działalności człowieka.

Formami ochrony przyrody według Ustawy z dnia 16 kwietnia 2004 r. o ochronie przyrody (tekst jednolity Dz. U. z 2009, Nr 151, poz. 1220 z późn. zm.) są:

- parki narodowe,
- rezerваты przyrody,
- parki krajobrazowe,
- obszary chronionego krajobrazu,
- obszary Natura 2000,
- pomniki przyrody,
- stanowiska dokumentacyjne,
- użytki ekologiczne,
- zespoły przyrodniczo-krajobrazowe,
- ochrona gatunkowa roślin, zwierząt i grzybów.

Park narodowy obejmuje obszar wyróżniający się szczególnymi wartościami przyrodniczymi, naukowymi, społecznymi, kulturowymi i edukacyjnymi, o powierzchni nie mniejszej niż 1000 ha, na którym ochronie podlega cała przyroda oraz walory krajobrazowe. Park narodowy tworzy się w celu zachowania różnorodności biologicznej, zasobów, tworów i składników przyrody nieożywionej i walorów krajobrazowych, przywrócenia właściwego

stanu zasobów i składników przyrody oraz odtworzenia zniekształconych siedlisk: przyrodniczych, roślin, zwierząt lub grzybów. Utworzenie parku narodowego, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia Rady Ministrów. Nadzór nad parkami narodowymi sprawuje minister właściwy do spraw środowiska.

Rezerwat przyrody obejmuje obszary zachowane w stanie naturalnym lub mało zmienionym, ekosystemy, ostoje i siedliska przyrodnicze, a także siedliska roślin, siedliska zwierząt i siedliska grzybów, twory i składniki przyrody nieożywionej mające istotną wartość ze względów naukowych, przyrodniczych, kulturowych bądź krajobrazowych.

Uznanie obszaru za rezerwat następuje w drodze aktu prawa miejscowego w formie zarządzenia regionalnego dyrektora ochrony środowiska.

Park krajobrazowy jest obszarem chronionym ze względu na wartości przyrodnicze, historyczne, kulturowe oraz krajobrazowe, a celem jego utworzenia jest zachowanie, popularyzacja i upowszechnianie tych wartości w warunkach zrównoważonego rozwoju.

Utworzenie parku krajobrazowego lub powiększenie jego obszaru następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Obszar chronionego krajobrazu obejmuje tereny chronione ze względu na wyróżniający się krajobraz o zróżnicowanych ekosystemach, wartościowe ze względu na możliwość zaspokajania potrzeb związanych z turystyką i wypoczynkiem lub pełnią funkcją korytarzy ekologicznych.

Wyznaczenie obszaru chronionego krajobrazu następuje w drodze uchwały sejmiku województwa.

Sieć obszarów Natura 2000 to spójna funkcjonalnie europejska sieć ekologiczna, tworzona w celu zachowania siedlisk przyrodniczych oraz gatunków ważnych dla Wspólnoty Europejskiej. Obowiązek podjęcia takich działań wynika z postanowień Konwencji o różnorodności biologicznej przyjętej w dniu 5 czerwca 1992 r. w Rio de Janeiro (tzw. Konwencja z Rio). Podstawą prawną tworzenia sieci Natura 2000 są dwa akty prawne: Dyrektywa Rady 79/409/EWG z 2 kwietnia 1979 roku: w sprawie ochrony dzikiego ptactwa (zwana Dyrektywą Ptasia) oraz Dyrektywa Rady 92/43/EWG z 21 maja 1992 roku w sprawie ochrony siedlisk przyrodniczych oraz dzikiej fauny i flory (zwana Dyrektywą Siedliskową). Przewidują one stworzenie systemu obszarów połączonych korytarzami ekologicznymi, czyli fragmentami krajobrazu zagospodarowanymi w sposób umożliwiający migrację, rozprzestrzenianie i wymianę puli genetycznej gatunków. Zadaniem sieci jest utrzymanie różnorodności biologicznej przez ochronę nie tylko najcenniejszych i najrzadszych elementów przyrody, ale też najbardziej typowych, wciąż jeszcze powszechnych układów przyrodniczych charakterystycznych dla regionów biogeograficznych (np. alpejskiego, atlantyckiego, kontynentalnego). Jej tworzenie jest obowiązkiem każdego kraju członkowskiego UE, a wybór sposobu ochrony poszczególnych elementów sieci pozostawia się danemu państwu. Sieć obszarów Natura 2000 obejmuje:

Obszary specjalnej ochrony ptaków (OSO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu ochrony populacji dziko występujących gatunków ptaków, w granicach których ptaki mają korzystne warunki bytowania w ciągu całego życia, w dowolnym jego okresie albo stadium rozwoju.

Specjalne obszary ochrony siedlisk (SOO) to obszary wyznaczone, zgodnie z przepisami prawa Unii Europejskiej, w celu trwałej ochrony siedlisk przyrodniczych lub populacji zagrożonych wyginięciem gatunków roślin lub zwierząt w celu odtworzenia właściwego stanu ochrony siedlisk przyrodniczych lub właściwego stanu ochrony gatunków.

Obszar Natura 2000 może obejmować swym zasięgiem część lub całość obszarów i obiektów objętych innymi formami przyrody. Wyznaczenie obszaru Natura 2000, zmiana jego granic lub likwidacja następuje w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw środowiska w porozumieniu z ministrem właściwym do spraw rolnictwa, ministrem właściwym do spraw rozwoju wsi oraz z ministrem właściwym do spraw gospodarki wodnej.

Wartość powierzchni przekazana do Komisji Europejskiej różni się w stosunku do sum z powierzchni z poszczególnych województw i morza z powodu dynamiki granic Państwa (np. wschodnia i zachodnia przesuwają się wraz z postępującym meandrowaniem rzek stanowiących granicę – obecnie ich kształt jest inny niż podczas wyznaczania najstarszych obszarów Natura 2000). Są to niewielkie wartości, a dotąd nie wykonano aktualizacji przebiegu granic w celu zlikwidowania tego problemu.

Prace nad doprecyzowaniem przebiegu granic wyznaczonych obszarów Natura 2000 nadal trwają, dlatego powierzchnie wyznaczonych obszarów mogą w przyszłości ulec zmianie.

Dane z zakresu form ochrony przyrody dotyczą stanu w dniu 31 XII. W przypadku, gdy obiekt zlokalizowany jest na terenie więcej niż jednego województwa wykazywany jest on w województwie, w którym położona jest największa jego część.

Pomnikami przyrody są pojedyncze twory przyrody żywej i nieożywionej lub ich skupiska o szczególnej wartości przyrodniczej, naukowej, kulturowej, historycznej lub krajobrazowej oraz odznaczające się indywidualnymi cechami, wyróżniającymi je wśród innych tworów, w szczególności sędziwe i okazałych rozmiarów drzewa i krzewy gatunków rodzimych lub obcych, źródła, wodospady, wywierzyska, skałki, jary, głazy narzutowe, jaskinie.

Ustanowienie pomnika przyrody następuje w drodze uchwały rady gminy.

Stanowiska dokumentacyjne są to nie wyodrębniające się na powierzchni lub możliwe do wyodrębnienia, ważne pod względem naukowym i dydaktycznym, miejsca występowania formacji geologicznych, nagromadzeń skamieniałości lub tworów mineralnych oraz fragmenty eksploatowanych i nieczynnych wyrobisk powierzchniowych i podziemnych. Stanowiskami dokumentacyjnymi mogą być także miejsca występowania kopalnych szczątków roślin lub zwierząt.

Ustanowienie stanowiska dokumentacyjnego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Użytkami ekologicznymi są zasługujące na ochronę pozostałości ekosystemów mających znaczenie dla zachowania różnorodności biologicznej - naturalne zbiorniki wodne, śródpolne i śródleśne oczka wodne, kępy drzew i krzewów, bagna, torfowiska, wydmy, płaty nieużytkowanej roślinności, starorzecza, wychodnie skalne, skarpy, kamieńce, siedliska przyrodnicze oraz stanowiska rzadkich lub chronionych gatunków roślin, zwierząt i grzybów, ich ostoje oraz miejsca rozmnażania lub miejsca sezonowego przebywania.

Ustanowienie użytku ekologicznego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Zespół przyrodniczo-krajobrazowy wyznacza się w celu ochrony wyjątkowo cennych fragmentów krajobrazu naturalnego i kulturowego dla zachowania jego walorów widokowych lub estetycznych.

Ustanowienie zespołu przyrodniczo-krajobrazowego następuje w drodze uchwały rady gminy.

Na mocy ustawy z dnia 23 stycznia 2009 r. (Dz. U. z 2009, Nr 92, poz. 753, Nr 99, poz. 826) powoływanie stanowisk dokumentacyjnych, użytków ekologicznych, zespołów przyrodniczo-krajobrazowych, pomników przyrody weszło w kompetencje urzędów gmin.

Stan liczebny ważniejszych zwierząt chronionych wyrażony w przedziałach liczbowych został uśredniony. Ze względu m.in. na migracje oraz skryty tryb życia dzikich zwierząt, przedmiotowe dane należy traktować jako szacunkową wielkość populacji danego gatunku. Wyjątek stanowi żubr, dla którego od 1947 roku prowadzona jest w Polsce „Księga Rodowodowa Żubrów”. Znajduje się w niej imienny spis wszystkich żubrów żyjących w hodowli oraz liczebność żubrów żyjących na wolności.

Dane dotyczące **parków i ogrodów historycznych** pochodzą z badań zabytkowych założeń zieleni Narodowego Instytutu Dziedzictwa. Zgodnie z Ustawą z dnia 23 lipca 2003 r. o ochronie zabytków i opiece nad zabytkami (Dz. U. z 2003, Nr 162, poz. 1568 z późn. zmianami) oraz rozporządzeniem Ministra Kultury z dnia 14 maja 2004 r. w sprawie prowadzenia rejestru zabytków, krajowej, wojewódzkiej i gminnej ewidencji zabytków oraz krajowego wykazu zabytków skradzionych lub wywiezionych za granicę niezgodnie z prawem (Dz. U. z 2004, Nr 124, poz. 1305), krajowa ewidencja zabytków obejmuje tylko obiekty dla których wykonano karty ewidencyjne. Obiekty nierozpoznane, zachowane częściowo itp., dla których jeszcze nie opracowano właściwej dokumentacji, pozostają aktualnie poza krajową ewidencją i mogą być ewentualnie zarejestrowane w postaci kart adresowych poza krajową ewidencją w gminnej ewidencji zabytków.

Tereny zieleni to tereny wraz z infrastrukturą techniczną i budynkami funkcjonalnie z nimi związanymi, pokryte roślinnością, znajdujące się w granicach wsi o zwartej zabudowie lub miast, pełniące funkcje estetyczne, rekreacyjne, zdrowotne lub osłonowe, a w szczególności parki, zieleńce, promenady, bulwary, ogrody botaniczne, zoologiczne, jordanowskie i zabytkowe oraz cmentarze, a także zieleń towarzyszącą ulicom, placom, zabytkowym fortyfikacjom, budynkom, składowiskom, lotniskom oraz obiektom kolejowym i przemysłowym.

Parki spacerowo-wypoczynkowe są to tereny zieleni z roślinnością wysoką i niską o powierzchni co najmniej 2 ha, urządzone i konserwowane z przeznaczeniem na cele wypoczynkowe ludności, wyposażone w drogi, aleje spacerowe, ławki, place zabaw itp. Do powierzchni parków wliczane są również wody znajdujące się na terenie tych obiektów (np. stawy) oraz tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego.

Do kategorii **zieleńce** zaliczono obiekty o powierzchni poniżej 2 ha, w których funkcji dominuje wypoczynek (np. występują alejki z ławkami, place zabaw itp.). Do tej kategorii obiektów należy zaliczyć również zieleń przy budynkach użyteczności publicznej (o ile udostępniona jest do użytku powszechnego), pomnikach itp., bulwary i promenady oraz

tereny sportów wodnych, otwartych kąpielisk, boisk, placów gier itp., o ile są dostępne do użytku powszechnego. Zieleńce mogą tworzyć kompozycje zieleni niskiej (trawniki, kwietniki) towarzyszące obiektom architektonicznym oraz tworzyć kompozycje zieleni miejskiej o charakterze parkowym, elementami nasadzeń drzew i krzewów.

Przez **zielen uliczną** rozumie się pasy zieleni (drzewa i krzewy lub ich skupiska wraz z pozostałymi składnikami szaty roślinnej) wzdłuż dróg, ulic, ciągów komunikacji miejskiej itp.

Tereny zieleni osiedlowej występują przy zabudowie mieszkaniowej, pełnią funkcję wypoczynkową, izolacyjną i estetyczną.

Do **powierzchni gruntów leśnych** w rozumieniu Ustawy o lasach (Dz. U. 1991, Nr 101, poz. 444 z późn. zmianami) zalicza się grunty:

- 1) o zwartej powierzchni co najmniej 0,10 ha:
  - pokryte roślinnością leśną (powierzchnia zalesiona),
  - przejściowo jej pozbawione (powierzchnia niezalesiona – zręby, halizny, płazowiny, plantacje choinek i krzewów oraz poletka łowieckie).

Kategoria ta w statystyce jest określana jako „powierzchnia lasów”.

- 2) związane z gospodarką leśną, zajęte pod wykorzystywane dla potrzeb gospodarki leśnej: budynki i budowle, linie podziału przestrzennego lasu, drogi leśne, szkółki leśne, miejsca składowania drewna itp.

Zadrzewienia to produkcyjne i ochronne nasadzenia drzew i krzewów na terenach publicznych i prywatnych poza lasami i terenami zieleni w miastach. Celem ich jest produkcja drewna i użytków nieдрzewnych, oddziaływanie na środowisko przyrodnicze oraz kształtowanie krajobrazu. Do zadrzewień nie zalicza się: lasów i gruntów leśnych oraz gruntów nieleśnych przeznaczonych prawomocnymi decyzjami do zalesienia, sadów, plantacji oraz szkółek drzew i krzewów, cmentarzy, urządzonej zieleni komunalnej w miastach (parki miejskie, lasy komunalne, zieleńce użyteczności publicznej), obszaru morskiego pasa nadbrzeżnego, ogrodów działkowych, nieruchomości otaczających obiekty zabytkowe.

Lasy ochronne (lasy szczególnie chronione) to obszary leśne podlegające ochronie ze względu na spełniane funkcje. Za lasy ochronne mogą być uznane lasy, które ochronią glebę przed zmywaniem lub wyjałowieniem; powstrzymują usuwanie się ziemi, obrywanie się skał lub lawin; chronią brzegi wód przed obrywaniem się, a źródła rzek przed zasypaniem; ograniczają powstawanie lub rozprzestrzenianie się lotnych piasków; stanowią drzewostany uszkodzone na skutek działalności przemysłu; stanowią drzewostany nasienne lub ostoje zwierząt podlegających ochronie gatunkowej; mają szczególne znaczenie przyrodniczo-naukowe lub dla obronności i bezpieczeństwa Państwa; są położone w granicach administracyjnych miast i w odległości do 10 km od granic administracyjnych miast liczących ponad 50 tys. mieszkańców; w strefach ochronnych wokół sanatoriów i uzdrowisk; w strefie górnej granicy lasów.

TABL. 1 (61). **OBZARY I OBIEKTY O SZCZEGÓLNYCH WALORACH PRZYRODNICZYCH PRAWNIE CHRONIONE^a**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010				
	w hektarach			w odsetkach	w % powierzchni województwa	na 1 mieszkańca w m ²	liczba obiektów
OGÓŁEM	342640,1	342985,2	359245,4	100,0	19,7	1418	x
Parki narodowe ^b	72,4	72,4	68,3	0,0	0,0	0	- ^d
Rezerваты przyrody ^b	7427,1	7427,1	7440,1	2,1	0,4	29	89
Parki krajobrazowe ^{bc}	95086,1	95086,1	95466,1	26,6	5,2	377	6 ^e
Obszary chronionego krajobrazu ^c	228039,1	228026,4	243264,4	67,7	13,4	960	13 ^{def}
Użytki ekologiczne	1468,7	1580,7	1460,6	0,4	0,1	6	425
Stanowiska dokumentacyjne	12,8	13,2	33,8	0,0	0,0	0	6
Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	10533,9	10779,3	11512,1	3,2	0,6	45	36

a Od 2005 r. łącznie z tą częścią obszarów Natura 2000, która mieści się w granicach obszarów prawnie chronionych. *b* Bez otuliny. *c* Bez rezerwatów i pozostałych form ochrony przyrody położonych na terenie parków krajobrazowych i obszarów chronionego krajobrazu. *d-f* Obiekt wykazano w województwie: *d* mazowieckim, *e* świętokrzyskim, *f* wielkopolskim.

TABL. 2 (62). **PARKI KRAJOBRAZOWE W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia						
	parku krajobrazowego						otulina (strefa ochronna)
	razem		w tym			z ogółem rezerваты i pozostałe formy ochrony przyrody	
	w hektarach	w % powierzchni geograficznej ^a	lasy	użytki rolne	wody		
w hektarach							
OGÓŁEM	98268,3	5,39	46477,1	42261,7	3717,4	2802,2	79850,4
ZESPÓŁ NADPILICZNYCH PARKÓW KRAJOBRAZOWYCH	35850,0	1,97	23179,0	8365,0	2798,0	1469,2	66784,0
Przedborski	5710,0	0,31	4537,0	1035,0	138,0	594,8	4023,0
Sulejowski	17030,0	0,93	11200,0	2700,0	2360,0	371,8	39569,0
Spalski	13110,0	0,72	7442,0	4630,0	300,0	502,6	23192,0

a Wskaźnik obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

TABL. 2 (62). **PARKI KRAJOBRAZOWE W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia						
	parku krajobrazowego						otulina (strefa ochronna)
	razem		w tym			z ogółem rezerwaty i pozostałe formy ochrony przyrody	
	w hek- tarach	w % po- wierz- chni geogra- ficznej ^a	lasy	użytki rolne	wody		
w hektarach							
ZESPÓŁ SIERADZKICH PARKÓW KRAJ- OBRAZOWYCH	38653,0	2,12	13561,0	21893,0	843,0	758,1	8431,0
Załęczański	13323,0	0,73	7336,0	5193,0	310,0	144,2	8431,0
Międzyrzecze Warty i Widawki	25330,0	1,39	6225,0	16700,0	533,0	613,9	-
PARKI NIE WCHODZĄ- CE W SKŁAD ZESPO- ŁÓW:							
Bolimowski	12185,3	0,67	6092,7	5361,5	30,5	425,6	1552,4
Wzniesień Łódzkich	11580,0	0,64	3644,4	6642,2	45,9	149,3	3083,0

^a Wskaźnik obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

TABL. 3 (63). **REZERWATY PRZYRODY W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓL- NIENIE	Obiekty	Powierzchnia w ha				Otulina rezerwatu	
		ogółem	w tym pod ochroną ściśłą	z ogółem		liczba re- zerwatów posiada- jących otulinę	powierz- chnia w ha
				lasy	użytki rolne		
OGÓŁEM	89	7440,1	-	-	-	1	6,0
Faunistyczne	1	2350,6	-	-	-	-	-
Krajobrazowe	3	231,2	-	-	-	-	-
Leśne	65	3504,2	-	-	-	-	-
Torfowiskowe	6	526,2	-	-	-	1	6,0
Florystyczne	11	299,5	-	-	-	-	-
Wodne	1	487,0	-	-	-	-	-
Przyrody nieoży- wionej	1	20,7	-	-	-	-	-
Stepowe	-	-	-	-	-	-	-
Słonoroślowe	1	20,7	-	-	-	-	-

TABL. 4 (64). **OBSZARY CHRONIONEGO KRAJOBRAZU W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem w ha	W % po- wierzchni geogra- ficznej ^a	W tym			Z ogółem rezerwy i pozostałe formy ochrony przyrody
			lasy	użytki rolne	wody	
			w hektarach			
OGÓŁEM	246434,8	13,53	17303,0	15489,0	369,1	3170,4
Nadwarciański	29390,0	1,61	-	-	-	2438,6
Środkowej Grabi	6558,0	0,36	3812,0	2600,0	32,0	-
Brąszewicki	14204,0	0,78	8410,0	4932,0	45,0	70,1
Puczniewski	6276,0	0,34	2425,0	3218,0	35,0	17,6
Dolina Przysowy	1307,0	0,07	-	-	-	-
Pradolina Warszawsko- -Berlińska	36650,0	2,01	-	-	-	20,7
Bolimowsko-Radziejowicki	15170,0	0,83	-	-	-	136,0
Górnej Rawki	8300,0	0,46	2656,0	4739,0	257,1	106,6
Mrogi i Mroźcy	16600,0	0,91	-	-	-	8,9
Dolina Bzury	1359,0	0,07	-	-	-	-
Dolina rzeki Proсны	14540,0	0,80	-	-	-	57,2
Otulina Przedborskiego Parku Krajobrazowego ...	5417,0	0,30	-	-	-	41,4
Doliny Widawki	41390,0	2,27	-	-	-	104,7
Doliny Wolbrówki	2272,0	0,12	-	-	-	-
Dolina Miazgi pod Andres- polem	142,8	0,01	-	-	-	-
Dolina Chojnatki	519,0	0,03	-	-	-	-
Piliczański	46340,0	2,54	-	-	-	168,6

^a Wskaźnik obliczono uwzględniając powierzchnię rezerwatów przyrody, użytków ekologicznych, stanowisk dokumentacyjnych i zespołów przyrodniczo-krajobrazowych.

TABL. 5 (65). **OBSZARY NATURA 2000 – OBSZARY SPECJALNEJ OCHRONY PTAKÓW (OSO)^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektarach		
WOJEWÓDZTWO	38154	38154	38154
Dolina Pilicy	2330	2330	2330
Dolina Środkowej Warty	4275	4275	4275
Pradolina Warszawsko- -Berlińska	21953	21953	21953
Zbiornik Jeziorsko	9596	9596	9596

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 6 (66). **OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO)^a**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektarach		
WOJEWÓDZTWO	41725	53602	53602
Buczyna Gałkowska	-	101	101
Buczyna Janikowska	-	529	529
Cisy w Jasieniu	-	20	20
Dąbrowa Grotnicka	101	101	101
Dąbrowa Świetlista w Pernie	40	40	40
Dąbrowy Świetliste koło Redzenia	-	44	44
Dąbrowy w Marianku	-	73	73
Dolina Czarnej	-	1157	1157
Dolina Dolnej Pilicy	3782	3782	3782
Dolina Górnej Pilicy	-	2269	2269
Dolina Rawki	2254	2254	2254
Dolina Środkowej Pilicy	3787	3787	3787
Grabia	-	1670	1670
Grabinka	-	-	11
Grądy nad Lindą	-	55	55
Lasy Dębowiec	-	47	47
Lasy Gorzkowickie	-	62	62
Lasy Smardzewickie	-	287	287
Lasy Spalskie	2016	2016	2016
Lipickie Mokradła	-	362	362
Lubiaszów w Puszczy Pilickiej	-	206	206
Łąka w Bęczkowicach	191	191	191

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

TABL. 6 (66). **OBSZARY NATURA 2000 – SPECJALNE OBSZARY OCHRONY SIEDLISK (SOO)^a**
(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w hektarach		
Łąki Cieblowickie	-	475	475
Niebieskie Źródła	25	25	25
Ostoja Przedborska	3631	3631	3631
Polany Puszczy Bolimowskiej	-	132	132
Pradolina Bzury-Neru	16584	20500	20500
Silne Błota	-	67	67
Słone Łąki w Pełczyskach	-	35	35
Szczypiorniak i Kowaliki	-	29	29
Święte Ługi	-	151	151
Torfowiska Żytno-Ewina	-	45	45
Wielkopole - Jodły pod Czar- torią	-	42	42
Wola Cyrusowa	-	92	92
Załęczański Łuk Warty	9312	9312	9312

^a Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 7 (67). **POMNIKI PRZYRODY WPROWADZONE ROZPORZĄDZENIEM WOJEWODY
I UCHWAŁĄ RADY GMINY**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓL- NIENIE	Ogółem	W tym wprowa- dzone uchwałą rady gminy	Pojedyncze drzewa	Grupy drzew	Aleje	Głazy narzutowe	Skałki, groty, jaskinie i pozos- tałe ^a
2008	3731	290	3526	124	57	11	13
2009	3509	3509 ^b	3251	206	35	9	8
2010	3612	3612 ^b	3334	218	35	10	15

^a W pozostałych: krzewy, źródła, wodospady, wywierzyska, jary i inne. ^b Patrz „Uwagi metodyczne” do działu.

TABL. 8 (68). **POWIERZCHNIA POWIATÓW OBJĘTA RÓŻNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem obszary prawnie chronione w ha	Powierzchnia obszarów prawnie chronionych w % powierzchni ogółem	Parki narodowe ^a	Rezerваты przyrody ^a	Parki krajobrazowe	
					razem	w tym rezerваты przyrody i pozostałe formy ochrony przyrody
WOJEWÓDZTWO	359245,4	19,7	68,3	7440,1	98268,3	2802,2
POWIATY:						
Bełchatowski	26896,2	27,8	-	41,1	143,9	-
Brzeziński	19585,1	54,6	-	100,5	4293,5	41,7
Kutnowski	4719,8	5,3	-	95,7	-	-
Łaski.....	25372,2	41,0	-	68,4	11070,0	484,5
Łęczycki	8450,0	10,9	-	20,7	-	-
Łowicki	20234,9	20,5	-	87,5	2054,2	68,3
Łódzki Wschodni	5356,7	10,7	-	250,7	2810,0	-
Opoczyński	20954,0	20,1	-	339,3	7806,0	128,6
Pabianicki	8934,3	18,2	-	17,6	-	-
Pajęczański	4352,4	5,4	-	180,1	3640,0	123,0
Piotrkowski	18494,4	12,9	-	451,8	10538,0	265,6
Poddębicki	21291,1	24,2	-	1029,3	-	-
Radomszczański	19923,2	13,8	-	789,2	5710,0	594,8
Rawski	16842,4	26,1	-	309,6	-	-
Sieradzki	36703,9	24,6	-	1625,0	5980,0	5,9
Skierniewicki	18962,0	25,1	-	420,9	11516,3	356,9
Tomaszowski	11708,1	11,4	68,3 ^b	837,2	10277,0	445,4
Wieluński	18314,1	19,8	-	93,3	15462,0	92,5
Wieruszowski	22854,2	39,6	-	57,4	-	-
Zduńskowolski	2683,2	7,3	-	201,3	2393,1	52,1
Zgierski	22852,8	26,7	-	308,5	1933,2	37,7
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Łódź	2757,9	9,4	-	79,7	1675,8	69,9
Piotrków Trybunalski ...	996,8	14,8	-	35,3	961,0	35,3
Skierniewice	5,7	0,2	-	-	4,3	-

^a Bez otulin. ^b Zagroda żubrów pod zarządem Kampinoskiego Parku Narodowego.

TABL. 8 (68). **POWIERZCHNIA POWIATÓW OBJĘTA RÓŻNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Obszary chronionego krajobrazu		Użytki ekologiczne	Stanowiska dokumentacyjne	Zespoły przyrodniczo-krajobrazowe	Liczba pomników przyrody
	razem	w tym rezerwaty przyrody i pozostałe formy ochrony przyrody				
w hektarach						
WOJEWÓDZTWO	246434,8	3170,4	1460,6	33,8	11512,1	3612
POWIATY:						
Belchatowski	26652,0	-	59,2	-	-	91
Brzeziński	14671,3	58,8	-	-	620,3	63
Kutnowski	4623,0	-	-	-	1,1	41
Łaski	11030,0	-	5,0	-	3683,3	71
Łęczycki	8450,0	20,7	-	-	-	21
Łowicki	18112,1	-	3,0	-	46,4	41
Łódzki Wschodni	2294,1	8,3	10,2	-	-	148
Opoczyński	12908,0	-	29,3	-	-	159
Pabianicki	7515,0	17,6	42,4	-	1376,9	66
Pajęczański	-	-	2,3	-	653,0	77
Piotrkowski	7178,9	-	591,3	-	-	298
Podębicki	21148,0	1019,1	18,9	10,0	104,0	77
Radomszczański	13973,7	104,7	145,9	-	3,9	285
Rawski	16660,0	136,0	8,8	-	-	125
Sieradzki	29722,0	1430,0	87,0	-	725,8	304
Skierniewicki	6765,8	47,5	91,1	-	572,3	187
Tomaszowski	912,0	-	35,4	22,8	0,8	629
Wieluński	-	-	84,1	0,9	2766,3	130
Wieruszowski	22854,0	57,2	-	-	-	54
Zduńskowolski	94,0	-	46,9	-	-	108
Zgierski	20870,9	270,5	48,3	0,1	-	259
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:						
Łódź	-	-	114,3	-	958,0	273
Piotrków Trybunalski ...	-	-	35,8	-	-	17
Skierniewice	-	-	1,4	-	-	

TABL. 9 (69). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych									Lesistość w %	
	razem	lasów							grunty związane z gospo- darką leśną		
		razem	lasy publiczne					lasy prywatne			
			razem	własność Skarbu Państwa			własność gmin				
				razem	w tym						
				w zarządzie Lasów Państwo- wych	w zasobie Własności Rolnej SP						
w hektarach											
WOJEWÓDZTWO	2008	389879	382612	254900	251545	246061	706	3355	127712	7267	21,0
	2009	389614	382291	254806	251611	246201	639	3195	127486	7322	21,0
	2010	391473	384140	254690	251491	246220	559	3199	129451	7333	21,1
POWIATY:											
Bełchatowski		28058	27612	14255	14019	13759	82	236	13358	446	28,5
Brzeziński		5075	4940	3732	3728	2309	34	4	1208	135	13,8
Kutnowski		4365	4246	3739	3720	3700	20	20	506	119	4,8
Łaski.....		13331	13151	7123	7111	7019	21	13	6028	180	21,3
Łęczycki		4332	4264	2971	2971	2957	12	-	1294	68	5,5
Łowicki		10062	9902	4928	4800	4388	27	129	4974	160	10,0
Łódzki Wschodni		12458	12124	10137	10076	10063	13	61	1987	334	24,3
Opoczyński		32244	31796	19556	19472	19151	30	85	12240	448	30,6
Pabianicki		13298	12981	10417	10381	10369	12	37	2564	317	26,4
Pajęczański		20558	20313	9961	9889	9738	26	72	10352	245	25,3
Piotrkowski		34632	34021	23498	23396	23109	52	102	10523	611	23,8

TABL. 9 (69). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW LEŚNYCH I LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (dok.)**
Stan w dniu 31 XII

WYSZCZEGÓLNIENIE	Powierzchnia gruntów leśnych										
	razem	lasów								grunty związane z gospodarką leśną	Lesistość w %
		razem	lasy publiczne						lasy prywatne		
			razem	własność Skarbu Państwa				własność gmin			
				razem	w tym						
w hektarach											
POWIATY (dok.):											
Podębicki.....	14388	14114	8471	8423	8396	12	48	5643	274	16,0	
Radomszczański	44664	43767	32204	31920	31823	97	284	11563	897	30,3	
Rawski	8092	7986	4089	4085	4035	2	3	3898	106	12,4	
Sieradzki	29742	29192	17598	17529	17449	18	69	11594	550	19,6	
Skierniewicki	16613	16234	11562	11469	9952	24	93	4672	379	21,5	
Tomaszowski	32555	31744	26831	26711	26457	5	120	4913	811	31,0	
Wieluński	22850	22511	12888	12825	12799	11	63	9623	339	24,3	
Wieruszowski	15239	14947	10439	10408	10288	38	31	4508	292	25,9	
Zduńskowolski	8442	8266	5571	5528	5485	8	42	2695	176	22,4	
Zgierski	16117	15756	11658	11440	11429	10	218	4099	361	18,4	
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:											
Łódź	2846	2799	1704	238	196	5	1466	1096	47	9,5	
Piotrków Trybunalski	1419	1381	1337	1334	1334	-	3	43	38	20,5	
Skierniewice.....	95	95	20	17	17	-	3	75	-	3,0	

TABL. 10 (70). **POWIERZCHNIA LASÓW OCHRONNYCH W ZARZĄDZIE LASÓW PAŃSTWOWYCH**
Stan w dniu 1 I

LATA	Powierzchnia lasów ochronnych										
	ogółem	glebochronne	wodochronne	uzdrowiskowe	w strefie oddziaływania przemysłu	podmiejskie	obronne	ostoje zwierząt	na stałych powierzchniach badawczych	cenne pod względem przyrodniczym	nasienne
	w hektarach										
2008 ..	126666	4994	29750	116	41862	41689	2047	1252	2582	2171	203
2009 ..	125912	4872	29131	116	41862	41689	2043	1252	2582	2171	194
2010 ..	125983	4872	29176	116	41862	41689	2043	1252	2582	2197	194

Źródło: dane Biura Urządzania Lasu i Geodezji Leśnej.

TABL. 11 (71). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ WYKONANYCH ZALESIEŃ W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zalesienia gruntów nieleśnych		Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia (stan w dniu 31 XII)	
		Lasy Państwowe	prywatne	ogółem	w tym Lasy Państwowe
	w hektarach				
WOJEWÓDZTWO ...	370,1	68,4	301,7	114,04	52,64
POWIATY:					
Bełchatowski	21,4	8,8	12,6	1,80	1,80
Brzeziński	0,9	0,9	-	-	-
Kutnowski	20,3	8,1	12,2	6,85	6,85
Łaski.....	8,3	7,6	0,7	63,6	2,2
Łęczycki	11,8	3,2	8,6	-	-
Łowicki	12,2	-	12,2	-	-
Łódzki Wschodni	0,6	0,6	-	2,78	2,78
Opoczyński	7,2	0,2	7,0	0,50	0,50
Pabianicki	-	-	-	4,06	4,06
Pajęczański	41,6	3,8	37,8	2,56	2,56
Piotrkowski	118,1	15,1	103,0	2,60	2,60

TABL. 11 (71). **POWIERZCHNIA GRUNTÓW NIELEŚNYCH PRZEZNACZONYCH DO ZALESIENIA ORAZ WYKONANYCH ZALESIEŃ W 2010 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Zalesienia gruntów nieleśnych		Powierzchnia gruntów nieleśnych przeznaczonych do zalesienia (stan w dniu 31 XII)	
		Lasy Państwowe	prywatne	ogółem	w tym Lasy Państwowe
POWIATY (dok.):					
Podębicki.....	19,4	-	19,4	-	-
Radomszczański	59,4	0,3	59,1	2,07	2,07
Rawski	8,0	-	8,0	-	-
Sieradzki	17,5	2,8	14,7	8,00	8,00
Skierniewicki	1,8	-	1,8	-	-
Tomaszowski	17,0	15,1	1,9	12,84	12,84
Wieluński	-	-	-	-	-
Wieruszowski	0,6	-	0,6	-	-
Zduńskowolski	4,0	1,9	2,1	0,82	0,82
Zgierski	-	-	-	-	-
MIASTA NA PRACACH POWIATU:					
Łódź	-	-	-	-	-
Piotrków Trybunalski ...	-	-	-	-	-
Skierniewice.....	-	-	-	-	-

TABL. 12 (72). **ZADRZEWIENIA**

LATA	Szkółki zadrzewieniowe		Sadzenie					
	liczba	powierzchnia produkcyjna w ha	ogółem		w tym na gruntach			
					prywatnych		przemysłowych	
			drzewa	krzewy	drzewa	krzewy	drzewa	krzewy
w tysiącach sztuk								
2008	10	109	817,8	113,5	8,5	3,3	797,0	99,7
2009	18	138	1110,5	73,3	8,0	3,3	1090,3	63,8
2010	10	104	1076,2	101,6	7,7	3,2	1063,3	91,6

TABL. 13 (73). **WAŻNIEJSZE ZWIERZĘTA ŁOWNE^a**
Stan w dniu 31 III

LATA	Łosie	Daniele	Muflo- ny	Jelenie	Sarny	Dziki	Lisy	Zające	Bażan- ty	Kuro- patwy
	w sztukach			w tys. sztuk						
2008	116	550	-	3,2	37,3	6,3	10,1	74,1	50,0	61,5
2009	111	715	1	3,6	40,5	7,3	9,5	77,6	55,2	61,8
2010	141	700	1	3,9	42,6	7,7	9,6	83,6	57,3	53,4

^a Dane szacunkowe. Nie obejmują ośrodków hodowlanych zwierzyny zarządzanych przez Lasy Państwowe.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego i Agencji Nieruchomości Rolnych.

TABL. 14 (74). **ODSTRZAŁ WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT ŁOWNYCH W ŁOWIECKIM ROKU HODOWLANYM^a**

LATA	Łosie	Daniele	Jelenie	Sarny	Dziki	Lisy	Zające	Bażanty	Kuro- patwy
	w sztukach								
2007/2008 ...	-	94	549	5038	5559	10152	2396	8922	419
2008/2009 ...	-	140	652	6027	5440	8951	2778	7747	718
2009/2010 ...	-	144	719	5501	5446	8503	2834	7597	304

^a Liczonym od 1 IV danego roku do 31 III roku następnego.

Ź r ó d ł o: dane Dyrekcji Generalnej Lasów Państwowych, Zarządu Głównego Polskiego Związku Łowieckiego i Agencji Nieruchomości Rolnych.

TABL. 15 (75). **STAN LICZEBNY^a WAŻNIEJSZYCH ZWIERZĄT CHRONIONYCH**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Żubry ^b				Kozice	Nie- dźwie- dzie	Bobry	Wilki	Głusz- ce	Cie- trze- wie	Rysie
	ogółem	z tego									
		stada wolne	w ośrodkach zamkniętych								
			ogro- dach zoolo- gicz- nych	ośrod- kach hodo- wli							
w sztukach											
2008	20	-	3	17	-	-	754	-	-	3	-
2009	21	-	3	18	-	-	1020	-	-	3	-
2010	20	-	3	17	-	-	1500	-	-	3	-

^a Dane szacunkowe. ^b Według „Księgi Rodowodowej Żubrów”, prowadzonej od 1947.

Ź r ó d ł o: dane Generalnej Dyrekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 16 (76). **PARKI I OGRODY HISTORYCZNE**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Ogółem				Obiekty według rodzajów					
	obiekty			powierzchnia wpisana do rejestru zabytków w ha	dworskie	pałacowe i zamkowe	miejskie, uzdrowiskowe i szpitalne	klasztorne i kościelne	ogrody przydomowe	inne ^b
	zewidencjonowane ^a	wpisane do rejestru zabytków	wpisane do rejestru ale bez określonej powierzchni							
2008	518	385	250	545	250	49	18	6	17	45
2009	521	385	250	878	250	49	18	6	17	45
2010	523	386	251	878	250	49	18	6	17	46

^a Bez obiektów zachowanych szczątkowo w trakcie rozpoznania. ^b Łącznie ogrody szkolne, przyfabryczne, botaniczne, arboreta, parki leśne, zieleń towarzysząca itp.

Źródło: dane Narodowego Instytutu Dziedzictwa.

TABL. 17 (77). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I OSIEDŁOWEJ W MIASTACH I NA WSIACH**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Parki spacerowo-wypoczynkowe			Zieleńce			Zieleń uliczna	Tereny zieleni osiedlowej
	obiekty	powierzchnia ogółem	przeciętna powierzchnia 1 obiektu	obiekty	powierzchnia ogółem	przeciętna powierzchnia 1 obiektu		
		w hektarach			w hektarach			

OGÓLEM

2008	161	1495,4	9,3	583	578,2	1,0	312,1	1802,9
2009	162	1495,6	9,2	544	581,5	1,1	381,6	1876,3
2010	164	1464,7	8,9	549	585,4	1,1	496,8	1879,7

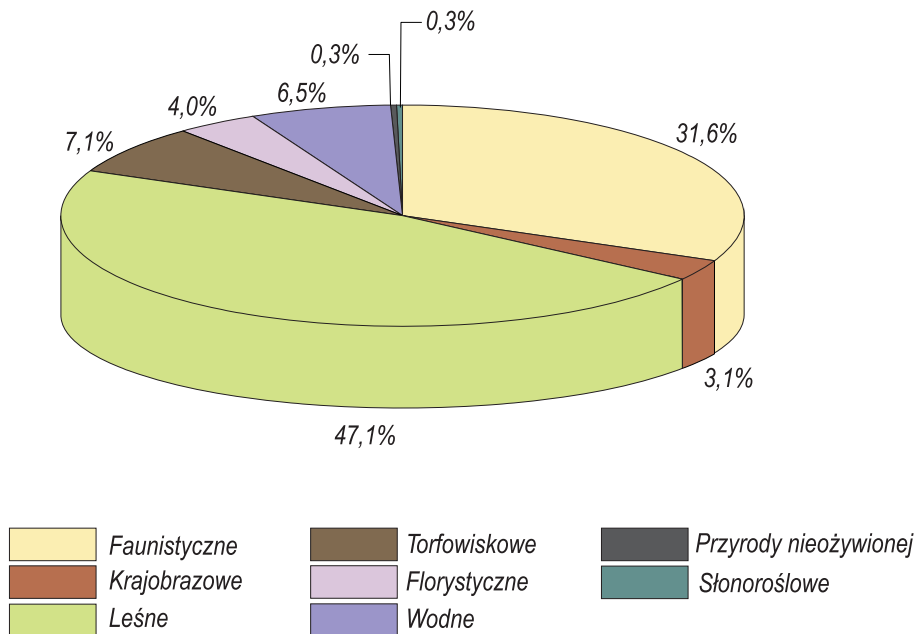
w tym MIASTA

2008	104	1170,2	11,3	469	486,8	1,0	307,5	1783,1
2009	103	1165,8	11,3	427	488,8	1,1	377,0	1783,7
2010	105	1134,9	10,8	427	490,2	1,1	492,2	1784,0

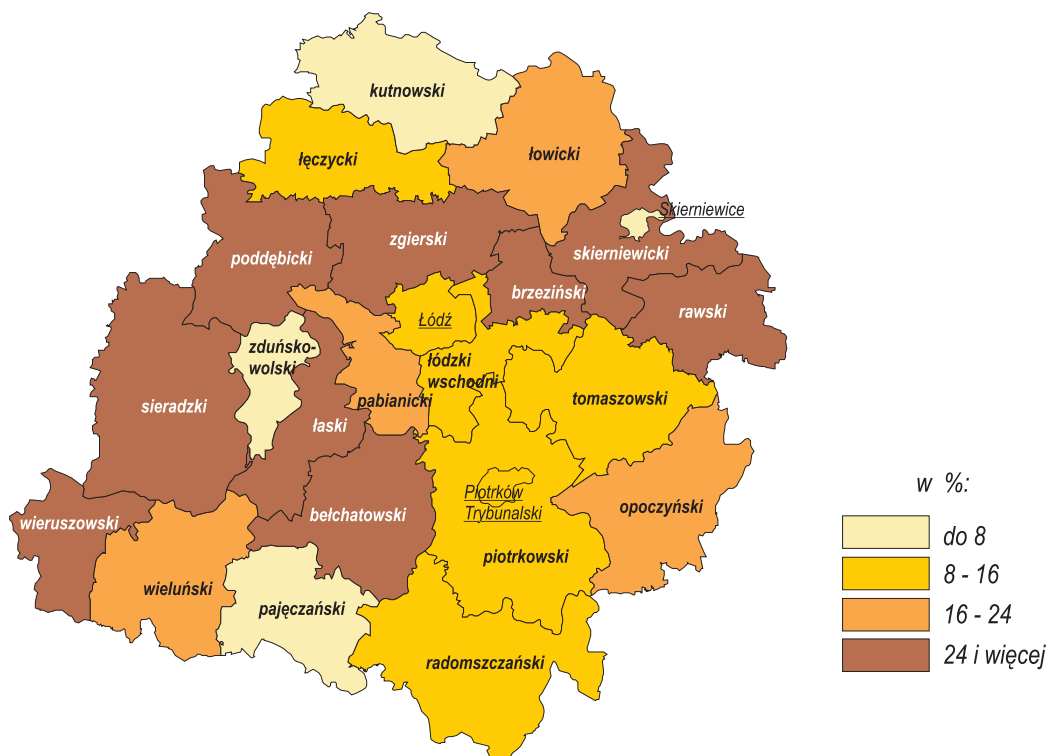
TABL. 18 (78). **TERENY ZIELENI OGÓLNODOSTĘPNEJ I LASÓW GMINNYCH W MIASTACH I NA WSIACH**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Powierzchnia parków, zieleńców i terenów zieleni osiedlowej			Żywo- płoty w tysiącach metrów bieżą- cych	Nasadzenia		Ubytki		Lasy gminne (mienie komu- nalne) w ha
	w hek- tarach	w % powierz- chni ogólnej	na 1 miesz- kańca w m ²		drzew	krze- wów	drzew	krze- wów	
					w tysiącach sztuk				
OGÓŁEM									
2008	3876,5	0,2	15,2	278,2	13,6	51,4	16,6	3,6	3354,7
2009	3953,4	0,2	15,6	294,2	12,6	39,8	10,2	7,2	3195,0
2010	3929,8	0,2	15,5	290,9	9,0	35,4	13,7	14,2	3199,1
w tym MIASTA									
2008	3440,1	3,0	21,0	274,1	8,0	43,4	5,9	2,7	2102,9
2009	3438,3	3,0	21,1	286,2	9,3	29,2	7,2	7,1	1922,4
2010	3409,1	3,0	21,0	282,8	5,4	31,7	9,6	13,7	1922,3

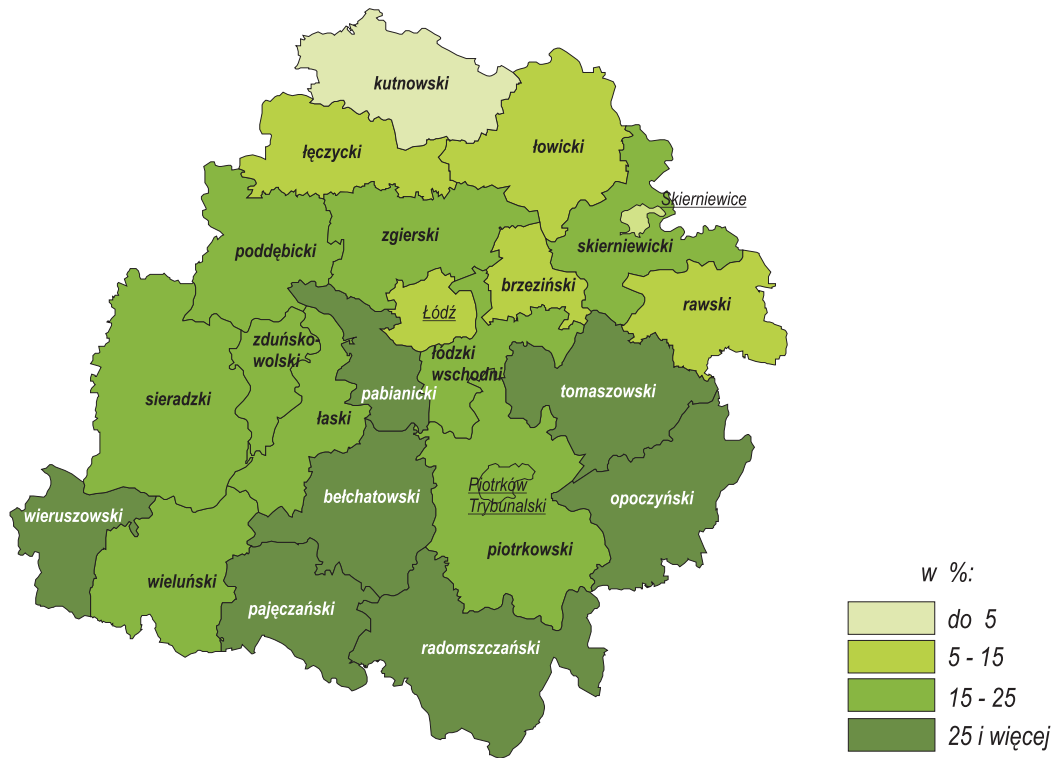
**STRUKTURA REZERWATÓW PRZYRODY WEDŁUG RODZAJÓW
W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R.**

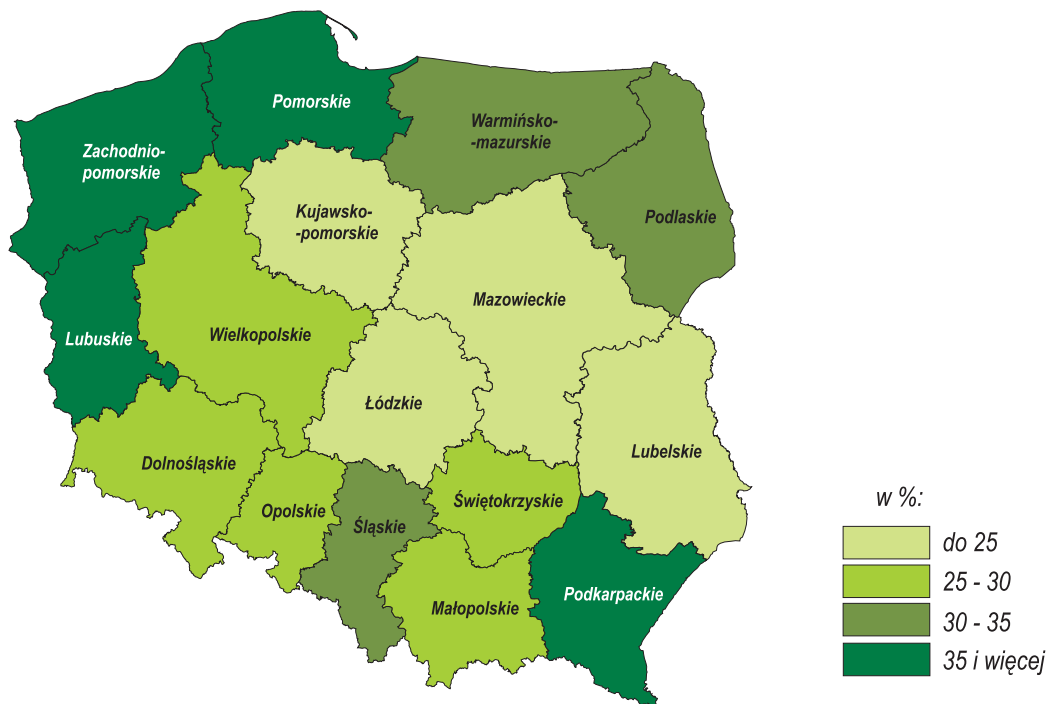
**POWIERZCHNIA POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO
OBJĘTA RÓŻNYMI FORMAMI OCHRONY PRZYRODY I KRAJOBRAZU
W 2010 R.**

LESISTOŚĆ WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.

LESISTOŚĆ WEDŁUG WOJEWÓDZTW W 2010 R.

Dział V. ODPADY

Uwagi metodyczne

Przedstawione w dziale dane charakteryzują ilościową i jakościową skalę zagrożenia dla środowiska oraz uciążliwości spowodowane wytwarzaniem odpadów przemysłowych, komunalnych i innych, w tym odpadów niebezpiecznych, a także przedsięwzięcia podejmowane w zakresie przeciwdziałania tym zagrożeniom. Uciążliwość dla środowiska przejawia się przede wszystkim zanieczyszczeniem odpadami wód i gleb, skażeniem powietrza, niszczeniem walorów estetycznych i krajobrazowych oraz wyłączeniem z użytkowania terenów rolnych i leśnych zajmowanych pod składowanie odpadów.

Dane o odpadach opracowano w oparciu o ustawę z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach (tekst jednolity Dz. U. z 2001, Nr 185 poz. 1243), oraz o **Katalog odpadów**, wprowadzony w życie dnia 1 stycznia 2002 r. rozporządzeniem Ministra Środowiska (Dz. U. z 2001, Nr 112, poz. 1206).

Dane dotyczą jednostek wytwarzających w ciągu roku sumarycznie powyżej 1 tys. ton odpadów, z wyłączeniem odpadów komunalnych, lub posiadających 1 mln ton i więcej odpadów nagromadzonych.

Wspomniany powyżej katalog odpadów dzieli odpady na grupy, podgrupy i rodzaje ze względu na źródło ich powstawania. Prezentowane w dziale dane o odpadach innych, niż komunalne obejmują pierwsze 19 grup katalogu:

- GRUPA 1: Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin
- GRUPA 2: Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybołówstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności
- GRUPA 3: Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury
- GRUPA 4: Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego
- GRUPA 5: Odpady z przeróbki ropy naftowej, oczyszczania gazu ziemnego oraz pirolitycznej przeróbki węgla
- GRUPA 6: Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej
- GRUPA 7: Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej
- GRUPA 8: Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich
- GRUPA 9: Odpady z przemysłu fotograficznego i usług fotograficznych
- GRUPA 10: Odpady z procesów termicznych
- GRUPA 11: Odpady z chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych
- GRUPA 12: Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych

GRUPA 13: Oleje odpadowe i odpady cieklych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)

GRUPA 14: Odpady z rozpuszczalników organicznych, chłodziw i propelentów (z wyłączeniem grup 07 i 08)

GRUPA 15: Odpady opakowaniowe; sorbenty, tkaniny do wycierania, materiały filtracyjne i ubrania ochronne nieujęte w innych grupach

GRUPA 16: Odpady nieujęte w innych grupach

GRUPA 17: Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)

GRUPA 18: Odpady medyczne i weterynaryjne

GRUPA 19: Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych.

Dane o odpadach komunalnych (odpady o kodzie 15 01 jeżeli pochodzą z sektora komunalnego oraz grupa 20 katalogu) badane są i prezentowane w niniejszej publikacji oddzielnie.

Zawarte w dziale informacje o odpadach innych niż komunalne, prezentują ilości i rodzaje:

- odpadów wytworzonych w ciągu roku, z określeniem ilości odpadów poddanych odzyskowi, unieszkodliwionych, w tym składowanych na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych) własnych i innych, unieszkodliwionych termicznie, kompostowanych oraz magazynowanych czasowo,
- odpadów dotychczas składowanych (nagromadzonych) na terenach zakładów, tj. zalegających na składowiskach (wysypiskach, hałdach, w stawach osadowych).

Ponadto w dziale zamieszczone są informacje o powierzchni składowisk (wysypisk, hałd, stawów osadowych) niezrekultywowanych i zreultywowanych w ciągu roku.

Odpady oznaczają każdą substancję lub przedmiot należący do jednej z kategorii, określonych w załączniku nr 1 do ustawy z dnia 27 kwietnia 2001 r. o odpadach, których posiadacz pozbywa się, zamierza pozbyć się lub do ich pozbycia się jest obowiązany. Przez **wytwórcę odpadów** rozumie się każdego, którego działalność lub bytowanie powoduje powstawanie odpadów oraz każdego, kto przeprowadza wstępne przetwarzanie, mieszanie lub inne działania powodujące zmianę charakteru lub składu tych odpadów.

Przez **odzysk odpadów** rozumie się wszelkie działania, niestwarzające zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska, polegające na wykorzystaniu odpadów w całości lub w części, lub prowadzące do odzyskania z odpadów substancji, materiałów lub energii i ich wykorzystania. **Recykling** to taki odzysk, który polega na powtórным przetwarzaniu substancji lub materiałów zawartych w odpadach w procesie produkcyjnym w celu uzyskania substancji lub materiału o przeznaczeniu pierwotnym lub o innym przeznaczeniu.

Unieszkodliwianie odpadów polega na poddaniu odpadów procesom przekształceń biologicznych, fizycznych lub chemicznych w celu doprowadzenia ich do stanu, który nie stwarza zagrożenia dla życia, zdrowia ludzi lub dla środowiska. Do **procesów unieszkodliwiania** odpadów zalicza się m.in. składowanie na składowiskach, obróbkę w glebie i ziemi, retencję powierzchniową (np. umieszczanie odpadów na poletkach

osadowych lub lagunach), termiczne przekształcanie odpadów. Przez **termiczne przekształcanie** odpadów rozumie się procesy spalania odpadów przez ich utlenianie oraz inne procesy, w tym: zgazowanie, proces plazmowy, rozkład pirolityczny, prowadzone w przeznaczonych do tego instalacjach lub urządzeniach (m.in. spalarniach odpadów) na zasadach określonych w przepisach szczegółowych.

Składowisko odpadów jest to obiekt budowlany przeznaczony do składowania odpadów. Wyróżnia się trzy typy składowisk odpadów: składowisko odpadów niebezpiecznych, składowisko odpadów obojętnych oraz składowisko odpadów innych niż niebezpieczne i obojętne. Przez **odpady składowane** należy rozumieć odpady usunięte na składowiska (wysypiska, hałdy, stawy osadowe) własne zakładów lub obce.

Magazynowanie odpadów jest to czasowe przetrzymywanie lub gromadzenie odpadów przed ich transportem, odzyskiem lub unieszkodliwianiem. Odpady przeznaczone do odzysku lub unieszkodliwiania, z wyjątkiem składowania, mogą być magazynowane, jeżeli konieczność magazynowania wynika z procesów technologicznych lub organizacyjnych i nie przekracza terminów uzasadnionych zastosowaniem tych procesów, nie dłużej jednak niż przez okres 3 lat. Odpady przeznaczone do składowania mogą być magazynowane jedynie w celu zebrania odpowiedniej ich ilości do transportu na składowisko odpadów, nie dłużej jednak niż przez okres 1 roku. Magazynowanie może odbywać się na terenie, do którego posiadacz odpadów ma tytuł prawny. Miejsce magazynowania odpadów nie wymaga wyznaczenia w trybie przepisów o zagospodarowaniu przestrzennym.

Dane o **odpadach dotychczas składowanych (nagromadzonych)** dotyczą ilości odpadów zdeponowanych na terenach własnych zakładów w wyniku składowania w roku sprawozdawczym i w latach poprzednich.

Przez **zrekultywowane tereny składowania odpadów** należy rozumieć tereny, których eksploatacja została zakończona i na których zostały przeprowadzone prace polegające na nadaniu lub przywróceniu im wartości użytkowych poprzez, m.in. właściwe ukształtowanie rzeźby terenu, poprawienie właściwości fizycznych i chemicznych oraz uregulowanie stosunków wodnych.

Odpady komunalne są to odpady powstające w gospodarstwach domowych, a także odpady niezawierające odpadów niebezpiecznych, pochodzące od innych wytwórców odpadów, które ze względu na swój charakter lub skład są podobne do odpadów powstających w gospodarstwach domowych.

Dane o odpadach komunalnych dotyczą ilości zebranych stałych odpadów komunalnych, które przedstawiono w wagowych jednostkach miary (tony). Przy ustalaniu ilości odpadów uwzględniono pojemność taboru służącego do wywozu odpadów oraz ilość kursów. Pojemność taboru do wywozu odpadów stałych i nieczystości ciekłych jest określona przez producenta lub ustalona przez przedsiębiorstwo (zakład) oczyszczania. Przedstawiono także dane dotyczące: rodzajów wyselekcjonowanych stałych odpadów komunalnych, odpadów zebranych z gospodarstw domowych, ilości unieszkodliwionych odpadów w kompostowniach i spalarniach odpadów oraz zdeponowanych na składowiskach, liczby i powierzchni zorganizowanych składowisk czynnych (tj. takich, na które w roku sprawozdawczym były wywożone odpady) oraz zamkniętych.

TABL. 1 (79). **ODPADY^a NAGROMADZONE I WYTWORZONE**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Odpady nagromadzone ^b w tys. ton	48504,8	53001,9	58076,7
w tys. ton na 1 km ²	2,7	2,9	3,2
Odpady wytworzone w ciągu roku w tys. ton	3857,4	5983,9	6173,4
poddane odzyskowi	1235,1	1163,3	904,9
unieszkodliwione	2547,6	4708,0	5170,2
w tym: termiczne	6,5	5,9	26,6
kompostowane.....	10,2	9,6	8,9
składowane ^c	2517,8	4676,5	5095,3
inny sposób.....	13,1	16,1	39,4
magazynowane czasowo.....	74,7	112,6	98,3
Odpady poddane odzyskowi z nagromadzonych w latach poprzednich w tys. ton	28,4	19,6	-
Powierzchnia składowania odpadów przemysłowych niezrekultywowana: składowisk, hałd i wysypisk, stawów osadowych w ha (stan w końcu roku) .	530,7	579,4	569,1
Powierzchnia składowisk, hałd i wysypisk zreultywowana w ciągu roku w ha	13,3	0,7	7,9
Liczba zakładów posiadających nagromadzone odpady	23	16	7
Liczba zakładów wytwarzających odpady	113	103	98

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych. *b* Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych i innych. *c* Na składowiskach (wysypiskach, hałdach, stawach osadowych) własnych.

TABL. 2 (80). ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku									Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych	Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów	
	ogółem		poddane odzyskowi	unieszkodliwione					magazynowane czasowo			
	w tys. ton	na 1 km ² w tonach		razem	termicznie	kompostowane	składowane na składowiskach własnych i innych	w inny sposób				
			w tysiącach ton									na 1 km ² w tys. ton
WOJEWÓDZTWO	6173,4	338,8	904,9	5170,2	26,6	8,9	5095,3	39,4	98,3	58076,7	3,2	569,1
POWIATY:												
Bełchatowski	5067,7	5235,2	53,3	5013,5	0,6	-	5012,5	0,4	0,9	55312,5	57,1	489,7
Brzeziński	6,8	68,0	6,8	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Kutnowski	74,2	83,7	63,0	6,9	-	0,5	0,2	6,2	4,3	-	-	-
Łaski	4,9	7,9	2,8	-	-	-	-	-	2,1	-	-	-
Łęczycki	2,1	2,7	1,9	-	-	-	-	-	0,2	-	-	-
Łowicki	27,8	28,1	18,9	8,2	-	6,8	1,4	-	0,7	-	-	-
Łódzki Wschodni	8,0	16,0	7,0	-	-	-	-	-	1,0	-	-	-
Opoczyński	57,9	55,7	54,3	-	-	-	-	-	3,6	-	-	-
Pabianicki	29,1	59,1	22,0	7,1	-	-	0,4	6,7	-	-	-	-
Pajęczański	1,1	1,4	1,1	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Piotrkowski	12,5	8,7	12,4	0,1	-	-	0,1	-	-	-	-	-
Poddębicki.....	27,9	31,7	27,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Radomszczański	28,4	19,7	24,0	0,3	-	-	0,3	-	4,1	-	-	-
Rawski	21,7	33,6	2,2	17,4	0,9	-	-	16,5	2,1	-	-	-

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 2 (80). **ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku									Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych	Powierzchnia niezrekultywowana składowania odpadów	
	ogółem		poddane odzyskowi	unieszkodliwione					magazy- nowane czasowo			
	w tys. ton	na 1 km ² w tonach		razem	termicz- nie	kompo- stowane	składo- wane na składo- wiskach własnych i innych	w inny sposób				
			w tysiącach ton									na 1 km ² w tys. ton
POWIATY (dok.):												
Sieradzki	17,0	11,4	16,0	0,5	-	-	0,5	-	0,5	-	-	-
Skierniewicki	7,0	9,3	2,7	0,4	-	-	-	0,4	3,9	-	-	-
Tomaszowski	147,6	144,0	49,6	35,8	1,3	-	34,5	-	62,2	1214,4	1,2	29,8
Wieluński	19,1	20,6	16,1	2,6	-	-	-	2,6	0,4	-	-	-
Wieruszowski	50,3	87,2	50,3	-	-	-	-	-	-	16,3	0,0	0,6
Zduńskowolski	19,8	53,7	18,8	0,3	-	-	0,3	-	0,7	-	-	-
Zgierski	31,2	36,5	17,0	13,7	-	-	7,2	6,5	0,5	445,6	0,5	20,0
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:												
Łódź	449,1	1532,8	397,8	41,7	23,7	-	18,0	-	9,6	756,2	2,6	19,9
Piotrków Trybunalski	38,7	577,6	17,2	20,0	-	-	19,9	0,1	1,5	331,7	5,0	9,1
Skierniewice	23,5	712,1	21,8	1,7	0,1	1,6	-	-	-	-	-	-

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 3 (81). ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE WEDŁUG GRUP ODPADÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych	
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione				magazy- nowane czasowo		
			razem	termicznie	kompo- stowane	składowane na składo- wiskach własnych i innych			w inny sposób
w tysiącach ton									
OGÓŁEM	6173,4	904,9	5170,2	26,6	8,9	5095,3	39,4	98,3	58076,7
Odpady powstające przy poszukiwaniu, wydobywaniu, fizycznej i chemicznej przeróbce rud oraz innych kopalin	108,8	54,6	-	-	-	-	-	54,2	-
Odpady z rolnictwa, sadownictwa, upraw hydroponicznych, rybówłóstwa, leśnictwa, łowiectwa oraz przetwórstwa żywności	163,0	119,5	40,0	0,9	1,6	1,9	35,6	3,5	-
Odpady z przetwórstwa drewna oraz z produkcji płyt i mebli, masy celulozowej, papieru i tektury.....	81,9	73,7	-	-	-	-	-	8,2	16,5
Odpady z przemysłu skórzanego, futrzarskiego i tekstylnego.....	1,2	0,1	1,1	1,1	-	-	-	-	-
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii nieorganicznej	0,7	0,7	-	-	-	-	-	-	-
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania produktów przemysłu chemii organicznej	5,6	4,5	1,1	0,7	-	-	0,4	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 3 (81). ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE WEDŁUG GRUP ODPADÓW W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady dotyczące składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych	
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione				magazynowane czasowo		
			razem	termicznie	kompostowane	składowane na składowiskach własnych i innych			w inny sposób
w tysiącach ton									
Odpady z produkcji, przygotowania, obrotu i stosowania powłok ochronnych (farb, lakierów, emalii ceramicznych), kitu, klejów, szczeliw i farb drukarskich	1,7	1,4	0,3	0,3	-	-	-	-	-
Odpady z procesów termicznych	5442,8	400,6	5028,6	-	-	5025,7	2,9	13,6	56070,6
Odpady chemicznej obróbki i powlekania powierzchni metali oraz innych materiałów i z procesów hydrometalurgii metali nieżelaznych.....	0,4	0,4	-	-	-	-	-	-	-
Odpady z kształtowania oraz fizycznej i mechanicznej obróbki powierzchni metali i tworzyw sztucznych	25,6	25,0	0,6	0,3	-	0,3	-	-	2,0
Oleje odpadowe i odpady ciekłych paliw (z wyłączeniem olejów jadalnych oraz grup 05, 12 i 19)	0,6	0,2	0,3	0,3	-	-	-	0,1	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 3 (81). ODPADY^a WYTWORZONE I NAGROMADZONE WEDŁUG GRUP ODPADÓW W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku								Odpady dotychczas składowane (nagromadzone) na składowiskach własnych
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione					magazy- nowane czasowo	
			razem	termicznie	kompo- stowane	składowane na składo- wiskach własnych i innych	w inny sposób		
w tysiącach ton									
Odpady opakowaniowe, sorbentów, tkanin, materiałów filtracyjnych i ubrań ochronnych nieujętych w innych grupach	23,1	21,2	2,0	2,0	-	-	-	-	-
Odpady nieujęte w innych grupach	5,2	3,7	1,5	0,1	-	1,1	0,3	-	9,2
Odpady z budowy, remontów i demontażu obiektów budowlanych oraz infrastruktury drogowej (włączając glebę i ziemię z terenów zanieczyszczonych)	114,9	110,8	4,1	-	-	4,1	-	-	188,5
Odpady z instalacji i urządzeń służących zagospodarowaniu odpadów, z oczyszczalni ścieków oraz z uzdatniania wody pitnej i wody do celów przemysłowych	197,9	88,6	90,6	20,9	7,3	62,2	0,2	18,7	1789,9

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 4 (82). **ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady		Tereny składowania odpadów		
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione				magazy- nowane czasowo	dotych- czas składowa- ne (nagro- madzone) na skła- dowi- skach własnych	poddane odzysko- wi z na- groma- dzonych do 1.01.2010	nie- zrekul- tywowane	zrekulty- wowane w ciągu roku	
			razem	termicz- nie	kompo- stowane	składo- wane na składo- wiskach własnych i innych						w inny sposób
	w tysiącach ton									w hektarach		
OGÓŁEM	6173,4	904,9	5170,2	26,6	8,9	5095,3	39,4	98,3	58076,7	-	569,1	7,9
Górnictwo i wydoby- wanie.....	113,1	58,3	0,6	0,6	-	-	-	54,2	-	-	-	0,9
Produkcja artykułów spożywczych	130,4	107,1	19,7	0,9	1,6	1,9	15,3	3,6	-	-	-	-
Produkcja napojów	8,7	8,6	0,1	-	-	-	0,1	-	-	-	-	-
Produkcja wyrobów tekstylnych	2,0	2,0	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Produkcja skór i wyro- bów skórzanych ^Δ	1,2	1,2	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Produkcja wyrobów z drewna, korka, słomy i wikliny ^Δ	64,1	63,9	-	-	-	-	-	0,2	16,3	-	0,6	-

a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 4 (82). ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady		Tereny składowania odpadów		
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione				magazy- nowane czasowo	dotych- czas składowa- ne (nagro- madzone) na skła- dowi- skach własnych	poddane odzysko- wi z na- groma- dzonych do 1.01.2010	nie- zrekul- tywowane	zrekulty- wowane w ciągu roku	
			razem	termicz- nie	kompo- stowane	składo- wane na składo- wiskach własnych i innych						w inny sposób
	w tysiącach ton									w hektarach		
Produkcja papieru i wy- robów z papieru	18,7	10,7	-	-	-	-	-	8,0	-	-	-	-
Produkcja wyrobów z gumy i z tworzyw sztucznych	2,1	1,7	0,4	-	-	-	0,4	-	-	-	-	-
Produkcja pojazdów samochodowych, przyczep i nacze ^Δ ...	4,9	3,6	1,3	1,3	-	-	-	-	-	-	-	-
Produkcja wyrobów z pozostałych surow- ców niemetalicznych.	73,5	60,2	6,4	0,1	-	6,3	-	6,9	-	-	-	-
Produkcja metali	10,6	1,2	9,4	-	-	9,4	-	-	331,7	-	9,1	-
Produkcja wyrobów z metali ^Δ	12,2	11,6	0,1	0,1	-	-	-	0,5	-	-	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 4 (82). ODPADY^a WYTWORZONE WEDŁUG POLSKIEJ KLASYFIKACJI DZIAŁALNOŚCI W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady wytworzone w ciągu roku							Odpady		Tereny składowania odpadów		
	ogółem	poddane odzyskowi	unieszkodliwione				magazy- nowane czasowo	dotych- czas składowa- ne (nagro- madzone) na skła- dowi- skach własnych	poddane odzysko- wi z na- groma- dzonych do 1.01.2010	nie- zrekul- tywowane	zrekulty- wowane w ciągu roku	
			razem	termicz- nie	kompo- stowane	składo- wane na składo- wiskach własnych i innych						w inny sposób
w tysiącach ton										w hektarach		
Produkcja urządzeń elektrycznych	24,6	24,6	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Produkcja maszyn i urządzeń ^Δ	9,7	9,7	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Wytwarzanie i zaopatrywanie w energię elektryczną, gaz, parę wodną i gorącą wodę ^Δ	5357,6	333,5	5017,2	-	-	5017,2	-	6,9	55655,9	-	505,1	7,0
Pobór, uzdatnianie i dostarczanie wody	81,4	30,9	48,5	-	6,8	41,7	-	2,0	1316,6	-	34,4	-
Odprowadzanie i oczyszczanie ścieków	127,8	75,3	40,6	20,9	0,5	18,8	0,4	11,9	756,2	-	19,9	-
Budownictwo	57,9	57,9	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-
Pozostałe działy	39,6	30,1	9,4	2,7	-	-	6,7	0,1	-	-	-	-

^a Z wyłączeniem odpadów komunalnych.

TABL. 5 (83). ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady ogółem (bez wyselekcjo- nowanych)	Zebrane z:			Liczba budynków objętych zbie- raniem odpa- dów z gospo- darstw domo- wych w sztukach
		handlu, małego biznesu, biur i instytucji	usług komu- nalnych	gospodarstw domowych	
	w tonach				
WOJEWÓDZTWO	612500,25	150062,92	26424,79	436012,54	306409
w tym z przedsiębiorstw:					
komunalnych.....	276046,39	107782,80	7802,60	160460,99	158049
prywatnych.....	336445,64	42280,12	18613,97	275551,55	148360
Miasta.....	502404,87	123757,62	22163,78	356483,47	132935
Wieś	110095,38	26305,30	4261,01	79529,07	173474
POWIATY:					
Belchatowski	37649,46	11114,07	2073,09	24462,30	15129
Brzeziński	6326,38	1010,05	342,49	4973,84	2957
Kutnowski	19981,01	3619,16	562,56	15799,29	10117
Łaski	10924,36	2329,47	630,96	7963,93	10022
Łęczycki	6360,89	1095,24	133,04	5132,61	5571
Łowicki	13933,79	4222,23	714,02	8997,54	12076
Łódzki Wschodni	13160,34	2617,59	799,62	9743,13	10183
Opoczyński	7519,38	2508,72	395,78	4614,88	13536
Pabianicki	45374,41	9287,11	2246,07	33841,23	14456
Pajęczański	7581,89	1282,73	294,86	6004,30	8313
Piotrkowski	9915,87	2244,83	414,93	7256,11	18496
Poddębicki	7414,44	1482,25	247,77	5684,42	7477
Radomszczański	23195,87	6104,15	534,85	16556,87	19323
Rawski	7612,27	1119,34	391,53	6101,40	8239
Sieradzki	20147,12	4057,83	1017,13	15072,16	16909
Skierniewicki	5340,99	1131,23	144,35	4065,41	7581

^a Dane szacunkowe.

TABL. 5 (83). ZMIESZANE ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE^a W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Odpady ogółem (bez wyselekcjonowanych)	Zebrane z:			Liczba budynków objętych zbieraniem odpadów z gospodarstw domowych w sztukach
		handlu, małego biznesu, biur i instytucji	usług komunalnych	gospodarstw domowych	
	w tonach				
POWIATY (dok.):					
Tomaszowski	24593,70	3250,94	1357,63	19985,13	18811
Wieluński	8920,47	1968,84	302,73	6648,90	13769
Wieruszowski	3516,33	694,52	100,35	2721,46	7865
Zduńskowolski	17768,43	4334,18	1138,40	12295,85	10265
Zgierski	44039,01	9381,39	1919,40	32738,22	24851
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:					
Łódź	231948,93	65102,48	8196,33	158650,12	38440
Piotrków Trybunalski	19278,34	5078,61	1556,00	12643,73	6812
Skierniewice	19996,57	5025,96	910,90	14059,71	5211

^a Dane szacunkowe.

TABL. 6 (84). ODPADY KOMUNALNE WYSEGREGOWANE I UNIESZKODLIWIONE W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wysegregowane ze zmieszanych	Unieszkodliwione biologicznie	Wysegregowane ze zmieszanych	Unieszkodliwione biologicznie
	w tonach		w % ogółem ^a	
WOJEWÓDZTWO	66794,80	42891,14	10,9	7,0
w tym z przedsiębiorstw:				
komunalnych	60764,76	42866,14	22,0	15,5
prywatnych	6030,04	25,00	1,8	0,0
POWIATY:				
Belchatowski	27104,55	6290,40	72,0	16,7
Brzeziński	20,34	10,20	0,3	0,2
Kutnowski	555,83	261,00	2,8	1,3
Łaski	2729,31	1364,70	25,0	12,5
Łęczycki	6,88	-	0,1	-
Łowicki	186,57	45,00	1,3	0,3
Łódzki Wschodni	21,50	10,70	0,2	0,1
Opoczyński	631,60	631,60	8,4	8,4
Pabianicki	14433,84	7216,90	31,8	15,9
Pajęczański	1738,00	869,00	22,9	11,5

^a W % ogółem odpadów komunalnych zebranych (bez wyselekcjonowanych).

TABL. 6 (84). **ODPADY KOMUNALNE WYSEGREGOWANE I UNIESZKODLIWIONE W 2010 R.**
(dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Wysegregowane ze zmieszanych	Unieszkodliwione biologicznie	Wysegregowane ze zmieszanych	Unieszkodliwione biologicznie
	w tonach		w % ogółem ^a	
POWIATY (dok.):				
Piotrkowski	396,33	194,70	4,0	2,0
Poddębicki.....	-	-	-	-
Radomszczański	1233,80	28,00	5,3	0,1
Rawski	2128,52	44,20	28,0	0,6
Sieradzki	2052,36	1026,20	10,2	5,1
Skierniewicki	.	.	.	.
Tomaszowski	-	-	-	-
Wieluński	1446,96	1331,60	16,2	14,9
Wieruszowski	396,88	198,40	11,3	5,6
Zduńskowolski	3837,08	32,50	21,6	0,2
Zgierski	11,00	-	0,0	-
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:				
Łódź	1132,27	19970,40	0,5	8,6
Piotrków Trybunalski	-	-	-	-
Skierniewice	-	-	-	-

^a W % ogółem odpadów komunalnych zebranych (bez wyselekcjonowanych).

TABL. 7 (85). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Nieczystości ciekłe odebrane z:		
		gospodarstw domowych	budynków użyteczności publicznej	zakładów prowadzących działalność gospodarczą
		w dm ³		
WOJEWÓDZTWO	1740,31	935,69	195,44	609,18
w tym z przedsiębiorstw:				
komunalnych.....	378,03	228,17	48,84	101,02
prywatnych.....	1357,05	704,57	144,32	508,16
Miasta.....	923,15	515,25	97,20	310,70
Wieś	817,16	420,44	98,24	298,48
POWIATY:				
Bełchatowski	45,54	18,60	6,40	20,54
Brzeziński	42,19	28,43	1,54	12,22
Kutnowski	79,14	46,31	18,92	13,91

TABL. 7 (85). **NIECZYSTOŚCI CIEKŁE W 2010 R. (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Nieczystości ciekłe odebrane z:		
		gospodarstw domowych	budynków użyteczności publicznej	zakładów prowadzących działalność gospodarczą
POWIATY (dok.):				
Łaski.....	36,70	15,60	2,76	18,34
Łęczycki	18,14	13,16	3,27	1,71
Łowicki	21,98	10,32	3,31	8,35
Łódzki Wschodni	185,69	100,61	21,62	63,46
Opoczyński	19,81	8,02	2,12	9,67
Pabianicki	193,69	95,74	11,45	86,50
Pajęczański	26,91	14,27	3,08	9,56
Piotrkowski	70,42	40,91	10,31	19,20
Podębicki.....	53,85	32,64	2,18	19,03
Radomszczański	54,29	34,45	2,40	17,44
Rawski	20,14	7,56	3,86	8,72
Sieradzki	91,44	56,07	13,75	21,62
Skierniewicki	16,21	8,14	0,80	7,27
Tomaszowski	129,86	57,57	16,27	56,02
Wieluński	32,54	13,02	2,65	16,87
Wieruszowski	29,45	16,07	5,14	8,24
Zduńskowolski	17,09	11,51	2,25	3,33
Zgierski	250,30	143,33	25,72	81,25
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:				
Łódź	280,58	147,06	34,94	98,58
Piotrków Trybunalski	13,28	8,70	0,60	3,98
Skierniewice	11,07	7,60	0,10	3,37

TABL. 8 (86). **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE, WYSELEKCJONOWANE I UNIESZKODLIWIONE^a**

LATA	Ogółem	Zebrane bez wyselekcjonowanych		Z tego						Wyselekcjonowane	
				unieszkodliwione		wysegregowane ze zmieszanych		zdeponowane na składowiskach			
		w tys. t	w % ogółu	w tys. t	w % ogółu	w tys. t	w % ogółu	w tys. t	w % ogółu	w tys. t	w % ogółu
2008	626,2	579,9	92,6	6,7	1,1	35,4	5,7	537,8	85,9	46,3	7,4
2009	633,5	577,9	91,2	27,2	4,3	105,1	16,6	445,6	70,3	55,6	8,8
2010	668,8	612,5	91,6	42,9	6,4	66,8	10,0	502,8	75,2	56,3	8,4

^a Dane szacunkowe.

TABL. 9 (87). **ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE SELEKTYWNIE^a W 2010 R.**

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Odpady wyselekcjonowane								
		papier i tektura	szkło	tworzywa sztuczne	metale	tekstylna	niebez- pieczne	odpady wieloga- barytowe	zużyte urządzenia elektrycz- ne i elek- troniczne	biodegra- dowalne
		w tonach								
OGÓLEM	56324,2	8360,5	13097,6	5532,5	1016,7	2321,7	6,1	6156,7	1410,9	18421,5
w tym z przedsię- biorstw:										
komunalnych	36751,8	2134,7	7971,4	3915,1	822,4	1,6	1,2	4466,3	46,4	17392,7
prywatnych	19572,4	6225,8	5126,2	1617,4	194,3	2320,1	4,9	1690,4	1364,5	1028,8
Handel, mały biznes, biu- ra i instytucje	5164,6	3299,6	680,0	559,7	147,0	132,0	1,1	16,1	26,8	302,3
Usługi komunalne	15638,9	2223,0	2624,2	760,9	14,9	-	-	2018,5	72,1	7925,3
Gospodarstwa domowe ...	35520,7	2837,9	9793,4	4211,9	854,8	2189,7	5,0	4122,1	1312,0	10193,9

^a Dane szacunkowe.

TABL. 10 (88). SKŁADOWISKA (WYSYPISKA) ODPADÓW KOMUNALNYCH

LATA	Składowiska						
	czynne				o zakończonej eksploatacji		
	ogółem	powierzchnia w ha			ogółem	powierzchnia w ha	
		razem	w tym składowisk zamkniętych w ciągu roku			razem	w tym zrehabilitowanych w ciągu roku
	stan w dniu 31 XII		razem	w tym zrehabilitowanych	stan w dniu 31 XII		
2008	43	191,4	-	-	6	13,8	0,7
2009	38	174,2	2,8	0,1	5	21,8	1,1
2010	32	154,9	2,2	-	6	10,4	2,3

TABL. 11 (89). SKŁADOWISKA (WYSYPISKA) ODPADÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

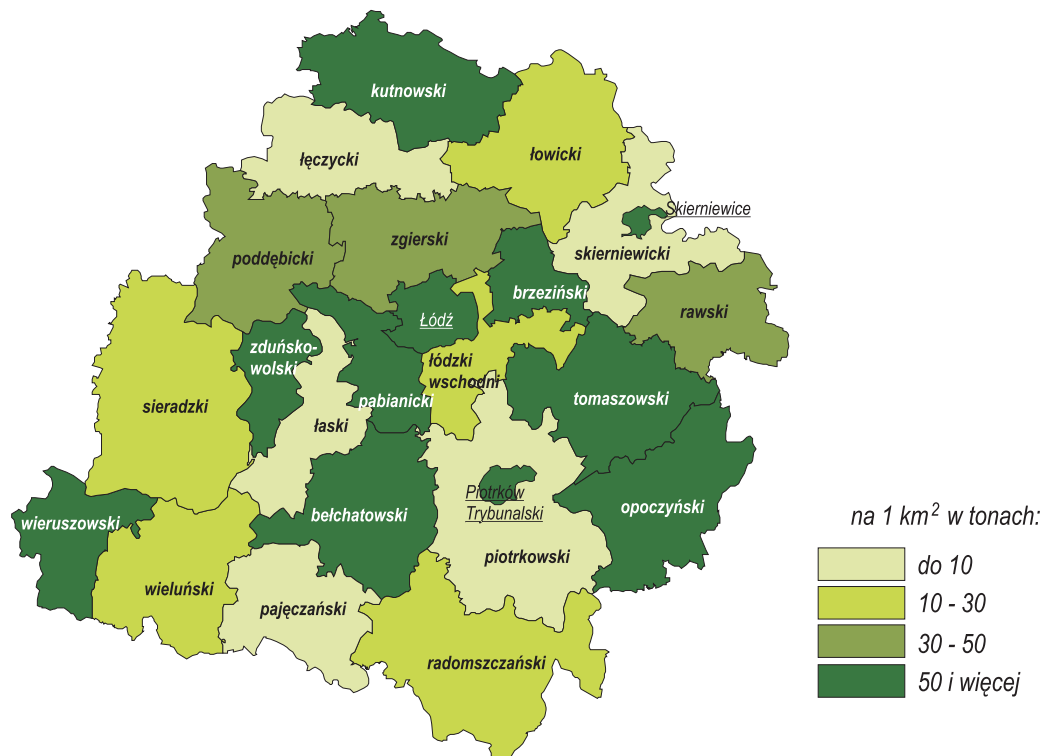
WYSZCZEGÓLNIENIE	Składowiska						
	czynne				o zakończonej eksploatacji		
	ogółem	powierzchnia w ha			ogółem	powierzchnia w ha	
		razem	w tym składowisk zamkniętych w ciągu roku			razem	w tym zrehabilitowanych w ciągu roku
	stan w dniu 31 XII		razem	w tym zrehabilitowanych	stan w dniu 31 XII		
WOJEWÓDZTWO	32	154,9	2,2	-	6	10,4	2,3
w tym z przedsiębiorstw:							
komunalnych.....	26	87,4	2,2	-	5	8,9	0,8
.....							
prywatnych.....	6	67,5	-	-	-	-	-
Miasta.....	2	3,5	-	-	-	-	-
Wieś	30	151,4	2,2	-	6	10,4	2,3

TABL. 11 (89). SKŁADOWISKA (WYSYPISKA) ODPADÓW KOMUNALNYCH WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R. (dok.)

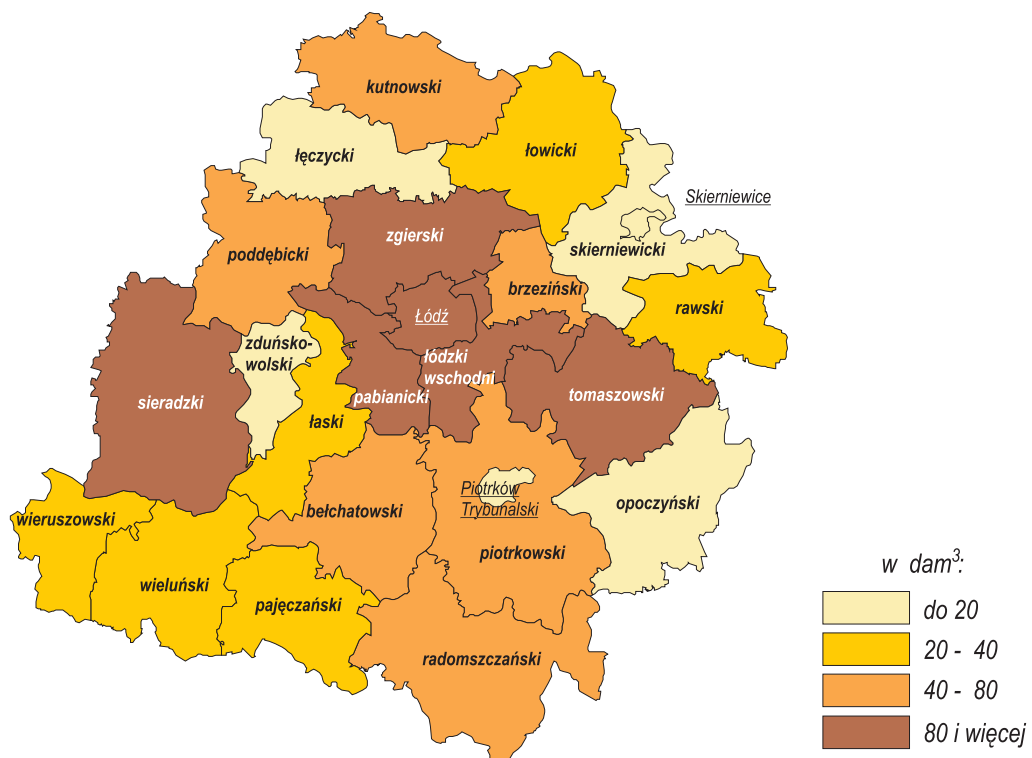
WYSZCZEGÓLNIENIE	Składowiska						
	czynne			o zakończonej eksploatacji			
	ogółem	powierzchnia w ha		ogółem	powierzchnia w ha		
		razem	w tym składowisk zamkniętych w ciągu roku		razem	w tym zrehabilitowanych w ciągu roku	
	stan w dniu 31 XII		razem	w tym zrehabilitowanych	stan w dniu 31 XII		
POWIATY:							
Bełchatowski	1	7,9	2,2	-	2	2,3	2,3
Brzeziński	1	3,1	-	-	-	-	-
Kutnowski	3	17,8	-	-	-	-	-
Łaski.....	1	1,5	-	-	-	-	-
Łęczycki	2	3,2	-	-	-	-	-
Łowicki	2	19,7	-	-	-	-	-
Łódzki Wschodni	1	2,6	-	-	-	-	-
Opoczyński	3	7,7	-	-	-	-	-
Pabianicki	-	-	-	-	-	-	-
Pajęczański	1	8,7	-	-	-	-	-
Piotrkowski	5	15,9	-	-	2	2,5	-
Poddębicki.....	-	-	-	-	-	-	-
Radomszczański	2	30,5	-	-	-	-	-
Rawski	2	5,9	-	-	-	-	-
Sieradzki	-	-	-	-	1	5,2	-
Skierniewicki	-	-	-	-	-	-	-
Tomaszowski	1	6,1	-	-	1	0,4	-
Wieluński	3	7,8	-	-	-	-	-
Wieruszowski	2	3,0	-	-	-	-	-
Zduńskowolski	1	10,5	-	-	-	-	-
Zgierski	1	3,0	-	-	-	-	-
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:							
Łódź	-	-	-	-	-	-	-
Piotrków Trybunalski	-	-	-	-	-	-	-
Skierniewice	-	-	-	-	-	-	-

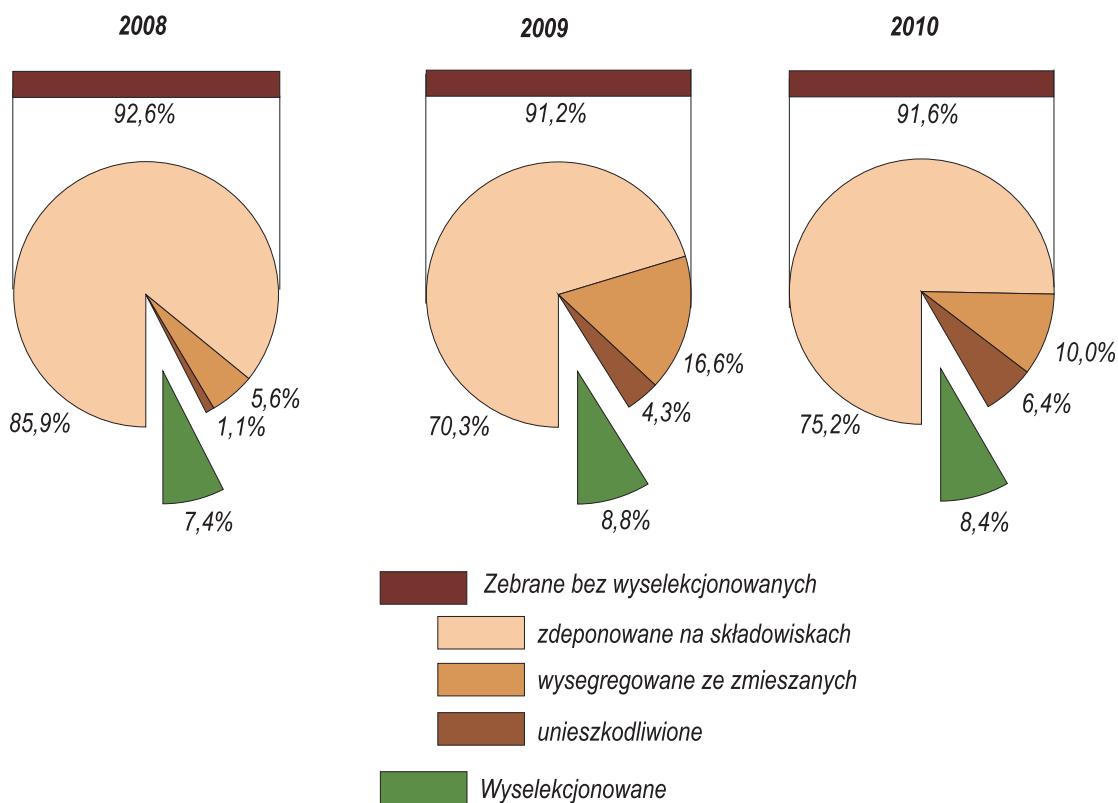
WYTWORZONE ODPADY PRZEMYSŁOWE WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.

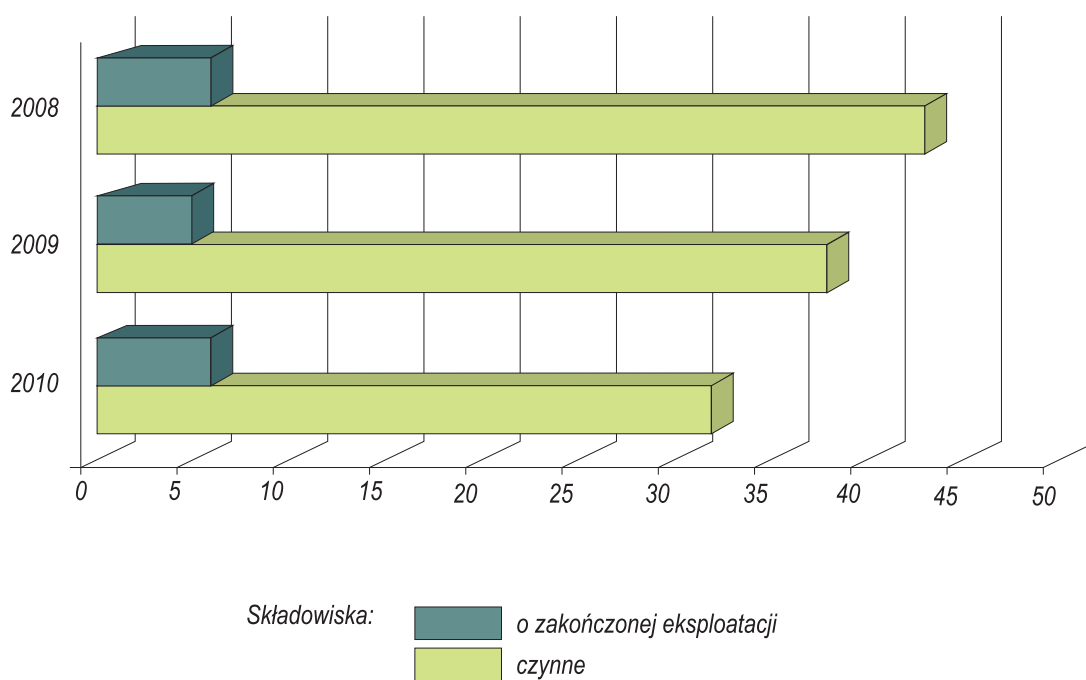
NIECZYSTOŚCI CIEKŁE ODEBRANE WEDŁUG POWIATÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO W 2010 R.

ODPADY KOMUNALNE ZEBRANE, WYSELEKCJONOWANE I UNIESZKODLIWIONE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

SKŁADOWISKA ODPADÓW KOMUNALNYCH W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

Dział VI. EKONOMICZNE ASPEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA

Uwagi metodyczne

W dziale wyodrębniono informacje o zakresie i formach funkcjonowania oraz skuteczności ekonomicznych narzędzi i środków w przedsięwzięciach na rzecz ochrony środowiska i gospodarki wodnej.

Dane o **nakładach na środki trwale służących ochronie środowiska i ich efektach rzeczowych** od 1999 r. prezentuje się zgodnie z **Polską Klasyfikacją Statystyczną Dotyczącą Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska** wprowadzoną rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 2 marca 1999 r. (Dz. U. z 1999, Nr 25, poz. 218). Klasyfikacja ta opracowana została na podstawie Międzynarodowej Standardowej Statystycznej Klasyfikacji EKG/ONZ Dotyczącej Działalności i Urzędzeń Związanych z Ochroną Środowiska i Europejskiego Systemu Zbierania Informacji Ekonomicznej Dotyczącej Ochrony Środowiska (SERIEE), wdrażanego przez Unię Europejską (EUROSTAT). Dane te są porównywalne z danymi prezentowanymi od 1996 r. Wyróżniono 9 dziedzin ochrony środowiska:

- Ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu,
- Gospodarka ściekowa i ochrona wód,
- Gospodarka odpadami,
- Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb oraz ochrona wód podziemnych i powierzchniowych,
- Zmniejszanie hałasu i wibracji,
- Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu,
- Ochrona przed promieniowaniem jonizującym,
- Działalność badawczo-rozwojowa,
- Pozostała działalność związana z ochroną środowiska.

Nakłady inwestycyjne są to nakłady finansowe lub rzeczowe, których celem jest stworzenie nowych środków trwałych lub ulepszenie (przebudowa, rozbudowa, rekonstrukcja, adaptacja lub modernizacja) istniejących obiektów majątku trwałego, a także nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji.

Prezentowany podział nakładów inwestycyjnych opracowano według zasad systemu rachunków narodowych, zgodnie z zaleceniami „SNA 1993”. Nakłady inwestycyjne dzielą się na nakłady na środki trwałe oraz pozostałe nakłady.

Nakłady na środki trwałe są to nakłady na:

- nabycie gruntów (w tym prawo użytkowania wieczystego gruntu),
- budynki, lokale i obiekty inżynierii lądowej i wodnej (w tym m.in.: na roboty budowlano–montażowe, dokumentacje projektowo–kosztorysowe),
- urządzenia techniczne i maszyny,
- środki transportu,
- narzędzia, przyrządy, ruchomości i wyposażenie,

- inne środki trwałe, których celem jest uzyskanie efektów ochronnych lub efektów w gospodarce wodnej.

Pozostałe nakłady, są to nakłady na tzw. pierwsze wyposażenie inwestycji oraz inne koszty związane z realizacją inwestycji. Nakłady te nie zwiększają wartości środków trwałych.

Dane o **nakładach na środki trwałe służące ochronie środowiska i gospodarce wodnej** dotyczą: osób prawnych i jednostek organizacyjnych nie mających osobowości prawnej oraz osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą, w których liczba pracujących przekracza 9 osób (z wyjątkiem gospodarstw indywidualnych w rolnictwie i z wyłączeniem osób fizycznych i spółek cywilnych osób fizycznych prowadzących działalność gospodarczą – prowadzących księgi przychodów i rozchodów); jednostek budżetowych prowadzących działalność zaklasyfikowaną według Polskiej Klasyfikacji Działalności (PKD) w zakresie administracji publicznej oraz polityki gospodarczej i społecznej (grupa 84.1), usług na rzecz całego społeczeństwa (grupa 84.2), obowiązkowych zabezpieczeń społecznych (grupa 84.3), a także gmin oraz spółek wodno-ściekowych bez względu na liczbę zatrudnionych.

Do **inwestycji związanych z ochroną powietrza atmosferycznego i klimatu** zalicza się instalacje urządzeń oczyszczających i deodorujących (odpylających, redukujących, unieszkodliwiających i neutralizujących zanieczyszczenia gazowe) oraz instalacje z zastosowaniem reakcji przemian chemicznych do substancji mniej uciążliwych dla środowiska wraz z kompletnym wyposażeniem i zespołem koniecznych urządzeń pomocniczych zapewniających prawidłową eksploatację instalacji oraz urządzenia i aparaturę zapewniające zmniejszenie ilości bądź stężeń powstających lub emitowanych zanieczyszczeń, zadania związane z wyposażeniem w aparaturę kontrolno-pomiarową zanieczyszczeń powietrza.

Ponadto zaliczono: nowe techniki i technologie spalania paliw; modernizację kotłowni i ciepłowni w celu ograniczenia zanieczyszczeń wydalonych do powietrza powstających w procesie spalania; niekonwencjonalne źródła energii (np. elektrownie wiatrowe, wykorzystanie wód geotermicznych); dostosowanie silników spalinowych do paliwa gazowego, a także budowę zespołu hydrokrakingu.

Nie ujmuje się urządzeń redukujących zanieczyszczenia, a stanowiących integralną część procesu technologicznego zapewniającą odpowiednią jakość surowców i półproduktów dla kolejnych etapów produkcji. Dotyczy to również instalowania wszelkiego rodzaju urządzeń pomocniczych niezbędnych ze względów technologicznych czy naukowych zakładu produkcyjnego.

Do **inwestycji związanych z gospodarką ściekową i ochroną wód** zalicza się urządzenia do unieszkodliwiania i oczyszczania ścieków przemysłowych, komunalnych, wód (ścieków) opadowych oraz zanieczyszczonych wód kopalnianych odprowadzanych bezpośrednio do wód powierzchniowych i do ziemi. Obejmują one oczyszczalnie ścieków lub ich elementy według technologii oczyszczania (mechanicznego, chemicznego, biologicznego i o podwyższonym stopniu usuwania biogenów, a także oczyszczalnie indywidualne przydomowe i inwestycje związane ze wstępnym oczyszczaniem ścieków), urządzenia do gospodarczego wykorzystania ścieków, do utylizacji, gromadzenia i transportu wód zasolonych, do gromadzenia ścieków, jak również wyposażanie oczyszczalni ścieków w urządzenia i aparaturę kontrolno-pomiarową w przypadkach, gdy nie są one ujęte

w kosztach budowy oczyszczalni ścieków. Zakres danych obejmuje także: budowę kanalizacji sanitarnej odprowadzającej ścieki oraz wody opadowe; urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków; systemy obiegowego zasilania wodą; zabezpieczenia przed przenikaniem do rzek, mórz oraz innych akwenów zanieczyszczeń powstających przy transporcie wodnym; tworzenie stref ochrony źródeł i ujęć wody.

Do inwestycji związanych z gospodarką odpadami, ochroną i przywróceniem wartości użytkowej gleb oraz ochroną wód podziemnych i powierzchniowych zalicza się:

- działania związane z zapobieganiem zanieczyszczeniom poprzez modyfikowanie procesów technologicznych, w tym nowe techniki i technologie mało i bezodpadowe,
- zbieranie (w tym selektywne) odpadów i ich transport,
- działania związane z recyklingiem odpadów,
- urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków,
- gospodarcze wykorzystanie odpadów, tj. metody i sposoby oraz urządzenia, w wyniku których następuje wyraźna redukcja ilościowa odpadów wytwarzanych bądź nagromadzonych na składowiskach, np. wykorzystanie odpadów do budowy nasypów drogowych, kolejowych, do podsadzania wyrobisk kopalnianych oraz wykorzystanie i przeróbkę odpadów przez zakłady przemysłowe,
- unieszkodliwianie odpadów, tj. metody i sposoby, w wyniku których następuje redukcja szkodliwości odpadów dla środowiska, czyli zmniejszenie ładunku zanieczyszczeń wprowadzanych z odpadami do powierzchniowych warstw ziemi, w tym budowę i urządzenie składowisk oraz stawów osadowych dla odpadów w powierzchniowych warstwach ziemi, urządzenie stref ochronnych wokół składowisk, zabiegi zabezpieczające przed pyleniem składowisk,
- rekultywację składowisk, hałd, składowisk odpadów i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych obejmującą etap zakończonej rekultywacji biologicznej bądź przekazanie zrehabilitowanej powierzchni do zagospodarowania,
- przedsięwzięcia związane z zapobieganiem degradacji i dewastacji gleby, działanie związane z tarasowaniem i wyrównywaniem nierówności gleby, prowadzenie przeciwoerozyjnych nasadzeń oraz usuwanie skutków erozji,
- budowę, utrzymanie i obsługę urządzeń służących do neutralizacji zanieczyszczeń (skażeń) gleby, oczyszczania wód podziemnych, a także zapobieganie infiltracji (przenikaniu) zanieczyszczeń do gleby i wód podziemnych,
- wyposażenie w aparaturę kontrolno-pomiarową w zakresie gospodarki odpadami, ochrony gleby, wód podziemnych i powierzchniowych.

Do inwestycji związanych z ochroną różnorodności biologicznej i krajobrazu zalicza się:

- ochronę i odbudowę gatunków i siedlisk – rodzaje działalności związane z ochroną ekosystemów i siedlisk istotnych dla utrzymania gatunków zwierząt i roślin. Obejmuje również ochronę wartości estetycznych krajobrazu, jak również ochronę prawnie chronionych obiektów przyrodniczych,
- ochronę naturalnego i półnaturalnego krajobrazu – każda działalność związana z ochroną lasów i zadrzewień jako naturalnych elementów środowiska, obejmująca m.in. działania mające na celu zapobieganie pożarom na obszarach leśnych.

Do **inwestycji związanych ze zmniejszeniem hałasu i wibracji** zalicza się:

- urządzenia lub zakup wyposażenia, przy pomocy których uzyskuje się ogólne zmniejszenie poziomu hałasu w okolicy źródła i u „odbiorcy”,
- budowę urządzeń antyhałasowych (ekranów, barier, wałów, żywopłotów i okien dźwiękoszczelnych itp. działań zmniejszających uciążliwość hałasu drogowego, szynowego a także powodowanego ruchem lotniczym),
- urządzenia i zakup przyrządów pomiarowych do pomiaru natężenia hałasu i wibracji (nie zalicza się zadań związanych z bhp - zmniejszenie hałasu na stanowiskach pracy).

W każdym wyżej wymienionym kierunku inwestowania uwzględniono również **nakłady na budowę poszczególnych podsystemów monitoringowych** polegających na budowie sieci stacji kontrolno-pomiarowych i stanowisk pomiarowych szczebla krajowego, regionalnego i lokalnego dla potrzeb Państwowego Monitoringu Środowiska, a także **nakłady na prowadzenie prac badawczo-rozwojowych i wdrożeniowych oraz na szkolenia**.

Do **inwestycji związanych z gospodarką wodną**, zalicza się:

- budowę ujęć służących do poboru wody: powierzchniowej, podziemnej i kopalnianej (również w energetyce zawodowej), łącznie z urządzeniami uzdatniającymi oraz wodną siecią magistralną i rozdzielczą (ujęcia, studnie, stacje uzdatniania, filtry, stacje pomp, doprowadzenie sieci wodociągowej - bez przyłączy do budynków i gospodarstw), budowę laboratoriów kontroli jakości wody, w tym automatycznych stacji pomiaru jakości wody,
- budowę: zbiorników retencyjnych (poza zbiornikami przeciwpożarowymi i wyrównania dobowego), stopni wodnych, żeglugowych i energetycznych oraz śluz i jazów,
- regulację rzek i zabudowę potoków,
- budowę obwałowań przeciwpowodziowych,
- budowę stacji pomp na zawałach i obszarach depresyjnych.

Opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian są to kwoty pieniężne pobierane za emisję zanieczyszczeń powietrza, składowanie odpadów, usuwanie drzew lub krzewów oraz za pobór i korzystanie z wód, z urządzeń wodnych i wprowadzanie ścieków do wód lub ziemi, a także za wydobywanie materiałów z wód stanowiących własność Państwa. Zasady naliczania i uiszczania opłat określa ustawa „Prawo Ochrony Środowiska” z dnia 27 kwietnia 2001 r. (tekst jednolity: Dz. U. 2008, Nr 25, poz. 150 z późn. zm.).

Kary za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska są to kwoty pieniężne wymierzane za wprowadzanie do środowiska zanieczyszczeń przekraczających dopuszczalne normy i za wprowadzanie zmian w środowisku.

Fundusze ekologiczne są to fundusze tworzone z opłat za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian, w tym za pobór i korzystanie z wód i wprowadzanie ścieków do wód i ziemi, opłat eksploatacyjnych i koncesyjnych wynikających z ustawy prawo geologiczne i górnicze oraz z opłat za wyłączenie gruntów rolnych i leśnych na cele nierolnicze i nieleśne, a także z kar za naruszenie wymagań w zakresie ochrony środowiska, wydobywanie kopalni bez wymaganej koncesji lub z rażącym naruszeniem jej warunków - art. 128 prawa geologicznego i górniczego oraz innych wpływów (m.in. za żeglugę i spław oraz wydobywanie kruszywa i piasku z wód, zwroty niewykorzystanych w ustalonym czasie, z prowadzonych operacji finansowych, oprocentowania pożyczek, rachunków bankowych,

uzyskane pożyczki). Środki funduszy przeznaczone są na finansowanie w całości lub w części działalności związanej z ochroną środowiska i gospodarką wodną.

Udział poszczególnych funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej w dochodach z tytułu opłat za korzystanie ze środowiska oraz kar pieniężnych za naruszanie warunków korzystania ze środowiska według obowiązującej ustawy – „Prawo Ochrony Środowiska” kształtuje się następująco:

ŹRÓDŁO DOCHODÓW	Gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej	Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej
	w %			
Opłaty i kary za usuwanie drzew i krzewów	100,0	-	-	-
Opłaty i kary za zrzut zasolonych wód kopalnianych oraz emisję NOx	20,0	10,0	45,5	24,5
Opłaty za składowanie odpadów i kary związane z niewłaściwym składowaniem	50,0	10,0	26,0	14,0
Pozostałe opłaty za korzystanie ze środowiska i wprowadzanie w nim zmian oraz szczególne korzystanie z wód i urządzeń wodnych, a także kary z tytułu naruszania zasad korzystania ze środowiska	20,0	10,0	45,5	24,5

Narodowy Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej oraz wojewódzkie fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej zostały utworzone z dniem 1 lipca 1989 r. na mocy ustawy z dnia 27 kwietnia 1989 r. „o zmianie ustawy o ochronie i kształtowaniu środowiska” i ustawy – „Prawo wodne” (Dz. U. z 1989, Nr 26, poz. 139). Ponadto od połowy 1993 r. utworzono **gminne fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**, a równocześnie z wdrożeniem ustawy reformującej administrację publiczną (Dz. U. z 1998, Nr 133, poz. 872 z późn. zm.) utworzono **powiatowe fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej**. Przepisy prawne dotyczące funkcjonowania gminnych oraz powiatowych funduszy ochrony środowiska obowiązywały do 31 grudnia 2010 r.

Fundusz Ochrony Gruntów Rolnych został utworzony na podstawie ustawy o ochronie gruntów rolnych i leśnych z dnia 26 marca 1982 r. (Dz. U. z 1982, Nr 11, poz. 79) i utrzymany mocą nowej ustawy z dnia 3 lutego 1995 r. (tekst jednolity Dz. U z 2004, Nr 121 poz. 1266 z późn. zm.). Dochodami Funduszu są: należności i opłaty związane z wyłączeniem gruntów rolnych z produkcji, opłaty z tytułu niewykonania obowiązku zdjęcia i wykorzystania próchnicznej warstwy gleby, opłaty podwyższone za nieterminową rekultywację gruntów zdewastowanych, a także darowizny i inne dochody.

Fundusz dzieli się na terenowy i centralny. Środkami funduszu terenowego (80% dochodów) dysponuje samorząd województwa, a środkami funduszu centralnego, tworzonego z 20% dochodów - Minister Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

Pomoc zagraniczna na ochronę środowiska w postaci dotacji dewizowych i darowizn udzielana jest Polsce od 1990 r. w oparciu o umowy i porozumienia międzyrządowe oraz na podstawie protokołów, oświadczeń i porozumień podpisywanych przez upoważnione agendy rządowe Polski i państw wspierających finansowo realizację projektów ochrony środowiska.

Stosowne umowy Rząd RP zawarł z Międzynarodowym Bankiem Rekonstrukcji i Rozwoju (IBRD) jako powiernikiem Banku Światowego oraz z rządami Belgii, Szwajcarii i Szwecji.

Porozumienia finansowe Rząd RP zawarł z Komisją Wspólnot Europejskich i z rządem Finlandii (ekokonwersja), a rząd Danii udziela subsydiów na podstawie aktu Królowej Danii z 1991 r. o wspieraniu działalności w zakresie ochrony środowiska w krajach Europy Środkowej i Wschodniej.

Protokoły i porozumienia oraz wspólne oświadczenia i programy współpracy zostały uzgodnione i podpisane przez b. Ministerstwo Ochrony Środowiska, Zasobów Naturalnych i Leśnictwa z odpowiednimi agendami i organizacjami państwowymi Holandii, Niemiec, Norwegii i USA. Pozostała pomoc bilateralna realizowana jest w oparciu o indywidualne decyzje zainteresowanych państw.

Poczynając od 2004 r. pomoc zagraniczna przyznawana jest w ramach Unii Europejskiej jako: Fundusze Strukturalne, Fundusz Spójności, Instrument Finansowy LIFE + oraz w ramach Norweskiego Mechanizmu Finansowego i Mechanizmu Finansowego Europejskiego Obszaru Gospodarczego.

TABL. 1 (90). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w tysiącach zł		
OGÓLEM	558728,1	766921,7	801118,2
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarke narodową	3,8	5,7	5,8
na 1 mieszkańca w zł	219	301	316
Ochrona powietrza ^a	139887,7	59047,7	138502,5
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	324572,1	584891,5	542271,0
Gospodarka odpadami	36596,2	82367,8	76099,2
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleby, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	3531,3	1028,0	5250,8
Zmniejszenie hałasu i wibracji ^b	11571,1	10248,9	19900,6
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	1004,2	2410,7	3566,1
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	41565,5	26927,1	15528,0

a Atmosferycznego i klimatu. *b* Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy.

TABL. 2 (91). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I PODREGIONÓW W 2010 R.
(ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Podregion:				
		łódzki	miasto Łódź	piotrkowski	sieradzki	skierniewicki
	w tysiącach złotych					
OCHRONA POWIETRZA^a	138502,5	4649,7	13176,8	112423,8	7529,0	723,2
Zapobieganie zanieczyszczeniom ^b	25689,3	4432,0	12289,3	6678,9	2044,0	245,1
nowe techniki i technologie spalania paliw	15828,0	4429,1	9397,6	2001,3	-	-
w tym modernizacja kotłowni i ciepłowni	15828,0	4429,1	9397,6	2001,3	-	-
dostosowanie układów zasilania i silników do paliwa gazowego	-	-	-	-	-	-
niekonwencjonalne źródła energii	9455,0	2,9	2891,7	4271,3	2044,0	245,1
ochrona klimatu i warstwy ozonowej ^c	406,3	-	-	406,3	-	-

a Atmosferycznego i klimatu. *b* Zapobieganie zanieczyszczeniom poprzez modyfikację procesów technologicznych i zwiększenie efektywności wykorzystania energii. *c* Dotyczy emisji gazów cieplarnianych oraz gazów, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery (dwutlenek węgla, metan, podtlenek azotu, freony i halony).

TABL. 2 (91). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA
WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I PODREGIONÓW W 2010 R. (cd.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Podregion:				
		łódzki	miasto Łódź	piotrko- wski	sieradz- ki	skiernie- wicki
	w tysiącach złotych					
OCHRONA POWIETRZA^a (dok.)						
Redukcja zanieczyszczeń	112585,3	217,7	887,5	105711,0	5291,0	478,1
pyłowych	2436,0	-	88,0	414,5	1476,0	457,5
gazowych ^d	110111,6	180,0	799,5	105296,5	3815,0	20,6
gazów cieplarnianych	37,7	37,7	-	-	-	-
Monitoring	227,9	-	-	33,9	194,0	-
GOSPODARKA ŚCIEKOWA						
I OCHRONA WÓD	542271,0	94162,2	178792,3	87802,7	140685,4	40828,4
Zapobieganie zanieczyszczeniom ^e	-	-	-	-	-	-
w tym nowe techniki i technologie ^f	-	-	-	-	-	-
Sieci kanalizacyjne odprowadzające:						
ścieki	307385,7	56644,5	95910,5	49674,9	91622,0	13533,8
wody opadowe	118725,4	23362,6	61349,4	11090,1	13141,4	9781,9
Oczyszczanie ścieków:						
przemysłowych	7847,7	6168,9	368,0	955,8	-	355,0
komunalnych	91065,4	7230,2	21049,4	24466,8	29368,4	8950,6
przydomowe	14322,6	756,0	-	1325,8	5074,2	7166,6
podczyszczalnie ścieków przemysłowych	2497,0	-	115,0	159,0	1235,5	987,5
Monitoring	58,3	-	-	5,3	-	53,0
Pozostałe rodzaje działalności:						
obiegowe systemy zasilania wodą	125,0	-	-	125,0	-	-
inne	243,9	-	-	-	243,9	-
GOSPODARKA ODPADAMI	76099,2	2362,7	7757,6	62998,1	248,8	2732,0
Zapobieganie zanieczyszczeniom ^e	6,7	-	6,7	-	-	-
Zbieranie odpadów i ich transport	9461,8	81,3	6610,4	12,6	25,5	2732,0
w tym selektywne	6,2	6,2	-	-	-	-
Unieszkodliwianie i usuwanie odpadów niebezpiecznych	13989,2	-	73,5	13915,7	-	-
składowanie	13915,7	-	-	13915,7	-	-
inne metody	73,5	-	73,5	-	-	-

a Atmosferycznego i klimatu. *d* Innych niż gazy cieplarniane oraz gazy, które niekorzystnie wpływają na warstwę ozonową stratosfery. *e* Poprzez modyfikację procesów technologicznych (technologie mało- i bezodpadowe). *f* Powodujące zmniejszenie ilości wytwarzanych ścieków oraz stężeń zanieczyszczeń i zmniejszenie ilości osadów ściekowych.

TABL. 2 (91). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA I PODREGIONÓW W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Podregion:				
		łódzki	miasto Łódź	piotrko- wski	sieradz- ki	skiernie- wicki
	w tysiącach złotych					
GOSPODARKA ODPADAMI (dok.)						
Unieszkodliwianie i usuwanie odpadów innych niż niebezpieczne	50675,5	1383,8	125,0	48943,4	223,3	-
spalanie	-	-	-	-	-	-
składowanie	50550,5	1383,8	-	48943,4	223,3	-
inne metody	125,0	-	125,0	-	-	-
Monitoring	62,1	-	-	62,1	-	-
Pozostałe rodzaje działalności:						
recykling i wykorzystanie odpadów	998,4	-	942,0	56,4	-	-
rekultywacja składowisk oraz terenów zdewastowanych	905,5	897,6	-	7,9	-	-
OCHRONA I PRZYWRÓCENIE WARTOŚCI UŻYTKOWEJ GLEBY, OCHRONA WÓD PODZIEMNYCH I POWIERZCHNIOWYCH	5250,8	2348,0	-	1783,7	373,2	745,9
Ochrona gleby i wód podziemnych	5250,8	2348,0	-	1783,7	373,2	745,9
ZMNIEJSZENIE HAŁASU I WIBRACJI^g	19900,6	10254,0	18,0	53,1	8948,4	627,1
Zmniejszenie hałasu:						
przemysłowego	71,1	-	18,0	53,1	-	-
drogowego i kolejowego:						
modyfikacja źródeł	2669,2	2042,1	-	-	-	627,1
budowa urządzeń chroniących	17160,3	8211,9	-	-	8948,4	-
OCHRONA RÓŻNORODNOŚCI BIOLOGICZNEJ I KRAJOBRAZU	3566,1	1086,7	-	1397,2	1082,2	-
Odbudowa gatunków i siedlisk	2185,4	1086,7	-	16,5	1082,2	-
Naturalnego i półnaturalnego krajobrazu	1380,7	-	-	1380,7	-	-
POZOSTAŁA DZIAŁALNOŚĆ ZWIĄZANA Z OCHRONĄ ŚRODOWISKA	15528,0	2493,6	2064,2	3775,7	4319,6	2874,9
Oszczędzanie energii	12883,3	2484,7	2064,2	1139,9	4319,6	2874,9
Wymiana oświetlenia	204,0	204,0	-	-	-	-
Przedsięwzięcia energooszczędne ^h	12679,3	2280,7	2064,2	1139,9	4319,6	2874,9
Edukacja, szkolenia, informowanie	2644,7	8,9	-	2635,8	-	-

^g Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy. ^h Dotyczące centralnego ogrzewania i ciepłej wody oraz docieplenia budynków.

TABL. 3 (92). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA I POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZE- GÓLNIENIE	Ogółem	Środki						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe	Inne środki, w tym nakłady niesfinanso- wane
		własne	z budżetu				z zagranicy			
			central- nego	woje- wództwa	powiatu	gminy				
w tysiącach zł										
WOJEWÓDZTWO ...	801118,2	344016,9	2204,1	8950,0	798,3	6618,9	164111,0	184901,8	53540,1	35977,1
POWIATY:										
Bełchatowski	179814,6	139702,1	-	-	670,0	-	305,0	4783,9	2590,6	31763,0
Brzeziński	1565,7	260,6	144,5	389,6	-	-	693,1	77,9	-	-
Kutnowski	20507,1	8485,0	187,0	146,4	-	2732,0	365,2	1807,2	6658,3	126,0
Łaski.....	15919,6	4155,0	-	-	-	-	7714,7	975,0	3074,9	-
Łęczycki	11023,8	5458,2	189,5	894,2	-	-	511,6	1623,3	2347,0	-
Łowicki	9369,3	5800,3	-	-	-	-	1806,0	402,0	1361,0	-
Łódzki Wschodni	18675,1	11002,5	-	-	-	-	4895,2	2777,4	-	-
Opatowski	27518,0	6803,4	-	21,5	-	11,0	4429,5	1880,5	14362,9	9,2
Pabianicki	55514,4	12205,7	359,4	1705,5	19,5	-	14234,5	26562,8	427,0	-
Pajęczański	15237,4	7876,4	-	283,0	-	-	-	4000,0	3078,0	-
Piotrkowski	19664,3	5028,3	1219,0	-	-	-	10155,0	3262,0	-	-
Poddębicki.....	28851,0	1501,7	1,3	7,3	-	-	17267,8	6862,9	2805,0	405,0

TABL. 3 (92). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA I POWIATÓW W 2010 R. (dok.)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Środki						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe	Inne środki, w tym nakłady niesfinansowane
		własne	z budżetu				z zagranicy			
			centralnego	województwa	powiatu	gminy				
w tysiącach zł										
POWIATY (dok.):										
Radomszczański	11597,7	7356,4	-	-	-	-	850,1	466,7	2368,4	556,1
Rawski	3942,3	1382,5	-	318,5	-	-	1012,0	624,0	203,3	402,0
Sieradzki	54280,3	6946,8	-	1583,0	-	3850,0	10184,4	24608,5	6684,0	423,6
Skierniewicki	3915,5	482,2	-	-	-	-	2188,3	1245,0	-	-
Tomaszowski	19959,7	4459,6	-	1098,0	79,0	-	7326,2	5261,9	1648,0	87,0
Wieluński	13370,6	4073,6	-	-	-	-	4165,4	2593,7	2343,9	194,0
Wieruszowski	32276,4	289,2	-	1444,3	-	-	23125,4	5580,5	1837,0	-
Zduńskowolski	2169,1	1181,1	-	-	-	-	-	838,0	150,0	-
Zgierski	41601,7	10363,6	-	-	-	-	5114,0	24010,0	885,0	1229,1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:										
Łódź	201808,9	91663,3	103,4	1058,7	29,8	25,9	43924,1	64221,6	-	782,1
Piotrków Trybunalski ...	11680,0	7520,7	-	-	-	-	3843,5	-	315,8	-
Skierniewice	855,7	18,7	-	-	-	-	-	437,0	400,0	-

TABL. 4 (93). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
	w tysiącach zł		
OGÓŁEM	92881,3	213914,4	173726,3
w % nakładów inwestycyjnych na gospodarke narodową	0,7	1,6	1,3
na 1 mieszkańca w zł	39	84	68
Ujęcia i doprowadzenia wody	77861,2	178204,4	153007,6
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	14314,1	21733,6	12012,3
Zbiorniki i stopnie wodne	1874,0	9167,8	1076,2
Regulacja i przebudowa rzek i potoków	1703,6	4734,0	7614,0
Obwałowania przeciwpowodziowe	2528,4	74,6	16,2

TABL. 5 (94). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA ORAZ PODREGIONÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Ujęcia i doprowadzenia wody	Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	Zbiorniki i stopnie wodne	Regulacja i zabudowa rzek i potoków	Obwałowania przeciwpowodziowe	Stacje pomp na zawałach i obszarach depresyjnych
OGÓŁEM	173726,3	153007,6	12012,3	1076,2	7614,0	16,2	-
Podregiony:							
łódzki	11897,1	9245,6	2651,5	-	-	-	-
miasto Łódź	110750,0	109605,7	30,5	1069,8	44,0	-	-
piotrkowski	24618,0	18657,1	3364,8	-	2596,1	-	-
sieradzki	18778,9	10630,4	3187,1	-	4945,2	16,2	-
skierniewicki	7682,3	4868,8	2778,4	6,4	28,7	-	-

TABL. 6 (95). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA I POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem	Środki						Fundusze ekologiczne (pożyczki, kredyty i dotacje)	Kredyty i pożyczki krajowe, w tym bankowe	Inne środki, w tym nakłady niesfinansowane
		własne	z budżetu				z zagranicy			
			centralnego	województwa	powiatu	gminy				
w tysiącach zł										
WOJEWÓDZTWO ...	173726,3	69710,1	3500,0	3733,9	284,2	840,1	37168,7	50228,1	6174,3	2086,9
POWIATY:										
Bełchatowski	9852,8	7779,2	-	-	283,7	-	1303,9	486,0	-	-
Brzeziński	1316,8	644,8	-	-	-	-	-	146,0	526,0	-
Kutnowski	2465,1	1993,7	-	338,4	-	-	-	-	133,0	-
Łaski.....	1625,1	319,1	-	-	-	-	360,0	-	946,0	-
Łęczycki	1494,8	374,8	-	405,9	-	-	548,0	156,1	-	10,0
Łowicki	1297,3	1030,7	-	-	-	-	182,4	84,2	-	-
Łódzki Wschodni	1450,5	1305,6	-	-	-	-	-	144,9	-	-
Opoczyński	1778,8	547,7	-	1231,1	-	-	-	-	-	-
Pabianicki	3294,8	2962,6	-	-	-	-	-	9,2	323,0	-
Pajęczański	215,8	215,8	-	-	-	-	-	-	-	-
Piotrkowski	2558,2	858,6	-	1342,5	-	-	195,1	162,0	-	-
Poddębicki.....	3669,8	939,7	-	13,6	-	-	2017,9	568,6	-	130,0

TABL. 7 (96). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW I GRUP INWESTORÓW W 2010 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Grupy inwestorów					
			przedsiębiorstwa		gminy		jednostki budżetowe	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	801118,2	100,0	471030,8	58,8	300012,4	37,5	30075,0	3,8
Ochrona powietrza ^a	138502,5	100,0	135066,2	97,5	3148,2	2,3	288,1	0,2
Gospodarka ściekowa i ochrona wód	542271,0	100,0	266871,4	49,2	269219,6	49,7	6180,0	1,1
Gospodarka odpadami	76099,2	100,0	58926,2	77,4	17173,0	22,6	-	-
Ochrona i przywrócenie wartości użytkowej gleb, ochrona wód podziemnych i powierzchniowych	5250,8	100,0	1402,7	26,7	-	-	3848,1	73,3
Zmniejszenie hałasu i wibracji ^b	19900,6	100,0	71,1	0,4	2669,2	13,4	17160,3	86,2
Ochrona różnorodności biologicznej i krajobrazu	3566,1	100,0	40,9	1,2	1380,7	38,7	2144,5	60,1
Pozostała działalność związana z ochroną środowiska	15528,0	100,0	8652,3	55,7	6421,7	41,4	454,0	2,9

a Atmosferycznego i klimatu. b Z wyłączeniem ochrony miejsc pracy.

TABL. 8 (97). NAKŁADY NA ŚRODKI TRWAŁE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW I GRUP INWESTORÓW W 2010 R. (ceny bieżące)

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ogółem		Grupy inwestorów					
			przedsiębiorstwa		gminy		jednostki budżetowe	
	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %	w tys. zł	w %
OGÓŁEM	173726,3	100,0	114734,0	66,0	49541,0	28,5	9451,3	5,4
Ujęcia i doprowadzenia wody	153007,6	100,0	113153,3	74,0	38028,1	24,9	1826,2	1,2
Budowa i modernizacja stacji uzdatniania wody	12012,3	100,0	1524,9	12,7	10432,3	86,9	55,1	0,5
Zbiorniki i stopnie wodne ...	1076,2	100,0	55,8	5,2	1020,4	94,8	-	-
Regulacja i przebudowa rzek i potoków	7614,0	100,0	-	-	44,0	0,6	7570,0	99,4
Obwałowania przeciwpowodziowe	16,2	100,0	-	-	16,2	100,0	-	-

TABL. 9 (98). WAŻNIEJSZE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
OCHRONA POWIETRZA ATMOSFERYCZNEGO I KLIMATU			
Zdolność zainstalowanych urządzeń i instalacji do redukcji zanieczyszczeń w tonach na rok:			
pyłowych	5218	444	-
gazowych	6108	517	-
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD			
Sieć kanalizacyjna odprowadzająca w km:			
ścieki	188,5	372,4	365,0
wody opadowe	26,9	141,2	63,5
Oczyszczalnie ścieków:			
liczba	16	4	8
przepustowość w m ³ /d	2518	5499	6704
w tym komunalne:			
liczba	16	3	6
przepustowość w m ³ /d	2518	5111	4104
z tego:			
Mechaniczne:			
liczba	3	3	2
przepustowość w m ³ /d	1131	1208	23
w tym komunalne:			
liczba	3	2	2
przepustowość w m ³ /d	1131	820	23
Biologiczne:			
liczba	13	1	4
przepustowość w m ³ /d	1387	4291	1418
w tym komunalne:			
liczba	13	1	4
przepustowość w m ³ /d	1387	4291	1418
O podwyższonym stopniu oczyszczania:			
liczba	-	-	2
przepustowość w m ³ /d	-	-	5263
Podoczyszczalnie ścieków przemysłowych:			
liczba	-	-	-
przepustowość w m ³ /d	-	-	-

TABL. 9 (98). **WAŻNIEJSZE EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA (dok.)**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
GOSPODARKA ŚCIEKOWA I OCHRONA WÓD (dok.)			
Indywidualne przydomowe oczyszczalnie ścieków:			
liczba	80	253	1054
przepustowość w m ³ /d	45	262	1342
Urządzenia do przeróbki i zagospodarowania osadów z oczyszczalni ścieków (w suchej masie w t/rok)	1500	-	-
Obiegowy system zasilania wodą (pojemność w m ³)	27	262	-
GOSPODARKA ODPADAMI			
Urządzenia do unieszkodliwiania odpadów:			
liczba	1	1	1
wydajność w t/rok	820	10000	4850
Składowiska:			
liczba obiektów	-	-	-
powierzchnia w ha	-	4,0	3,4
wydajność w t/rok	-	272082	291087
w tym komunalne:			
liczba	-	-	-
powierzchnia w ha	-	4,0	3,4
wydajność w t/rok	-	272082	291087
Wydajność urządzeń do gospodarczego wykorzystania odpadów w t/rok.....	36	-	-
Rekultywacja hałd, wysypisk i stawów osadowych oraz innych terenów zdewastowanych i zdegradowanych w ha	0,6	0,6	1,6

TABL. 10 (99). **EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA**

WYSZCZEGÓLNIENIE	2008	2009	2010
Ujęcia wody w m ³ /d.....	18495	9149	4585
Uzdatnianie wody w m ³ /d.....	2534	8649	8093
Sieć wodociągowa ^a w km	244,7	312,4	280,6
Regulacja i zabudowa rzek i potoków w km ...	9,4	1,3	-
Obwałowania przeciwpowodziowe w km	-	-	-

^a Łącznie z siecią wodociągową realizowaną na terenie wsi.

TABL. 11 (100). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI GOSPODARKI WODNEJ WEDŁUG POWIATÓW W 2010 R.

WYSZCZEGÓLNIENIE	Ujęcia wody	Uzdatnianie wody	Sieć wodociągowa ^a w km
	w m ³ na dobę		
WOJEWÓDZTWO	4585	8093	280,6
POWIATY:			
Bełchatowski	-	3000	19,6
Brzeziński	280	-	0,5
Kutnowski	-	1200	4,5
Łaski	500	923	0,9
Łęczycki	-	446	0,3
Łowicki	-	-	0,3
Łódzki Wschodni	-	48	4,1
Opoczyński	-	-	0,3
Pabianicki	-	-	10,1
Pajęczański	-	-	1,4
Piotrkowski	140	-	5,3
Poddębicki	-	-	23,1
Radomszczański	873	-	34,9
Rawski	-	10	0,3
Sieradzki	42	-	27,5
Skierniewicki	25	205	6,0
Tomaszowski	-	-	11,6
Wieluński	274	51	6,8
Wieruszowski	-	-	4,8
Zduńskowolski	21	-	2,8
Zgierski	2430	2200	17,1
MIASTA NA PRAWACH POWIATU:			
Łódź	-	10	98,4
Piotrków Trybunalski	-	-	-
Skierniewice	-	-	-

^a Łącznie z siecią wodociągową realizowaną na terenie wsi.

TABL. 12 (101). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ WSI

LATA	Wodociągi zbiorowe								Stacje uzdatniania wody ogółem
	ogółem	ze środków							
		budżetu państwa	samorządów gmin	mieszkańców wsi	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	innych ^a	
					razem	w tym pożyczki			
w tysiącach złotych									
2009 ..	57646,1	-	39579,5	5406,4	10330,7	6437,3	2228,6	100,9	17448,6
2010 ..	55764,7	207,5	29628,0	1234,9	7781,4	5796,4	16712,9	200,0	17982,2
(cd.)									
LATA	Kanalizacja zbiorcza								innych ^a
	ogółem	ze środków							
		budżetu państwa	samorządów gmin	mieszkańców wsi	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej		
					razem	w tym pożyczki			
w tysiącach złotych									
2009 ..	67018,5	-	29631,5	152,3	19306,1	16056,5	15779,6	2149,0	
2010 ..	143877,2	766,9	38172,0	713,0	17624,6	11015,6	75230,7	11370,0	
(cd.)									
LATA	Oczyszczalnie ścieków zbiorcze								innych ^a
	ogółem	w tym na modernizację	z ogółem środki					funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	
			budżetu państwa	samorządów gmin	mieszkańców wsi	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej			
						razem	w tym pożyczki		
w tysiącach złotych									
2009 ..	35628,0	21688,2	-	12668,7	-	9282,8	8519,3	13675,3	1,2
2010 ..	54485,1	20162,8	471,6	11016,0	29,4	7733,6	4353,5	33020,7	2213,8

^a Między innymi Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofundusz, RZGW.

TABL. 12 (101). NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA I GOSPODARKE WODNĄ WSI (cd.)

LATA	Indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków ^b							
	ogółem	ze środków						
		budżetu państwa	samo-rządów gmin	miesz-kańców wsi	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	innych ^a
					razem	w tym pożyczki		
w tysiącach złotych								
2009 ..	5388,4	-	2328,9	1036,4	1993,1	577,1	30,0	-
2010 ..	12944,7	-	6243,4	1218,7	1539,5	942,0	3836,1	107,0

(dok.)

LATA	Składowiska odpadów							
	ogółem	ze środków						
		budżetu państwa	samo-rządów gmin	miesz-kańców wsi	funduszy ochrony środowiska i gospodarki wodnej		funduszy strukturalnych Unii Europejskiej	innych ^a
					razem	w tym pożyczki		
w tysiącach złotych								
2009 ..	1120,8	-	471,0	-	649,8	649,8	-	-
2010 ..	1285,3	-	150,8	310,0	97,0	-	727,5	-

^a Między innymi Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej, Agencja Nieruchomości Rolnych, RPWiK, Ekofundusz, RZGW. ^b Urządzenia do oczyszczania ścieków bytowo-gospodarczych nie odprowadzanych do zbiorczej sieci kanalizacyjnej, budowane dla gospodarstwa rolnego (jednego lub kilku), domowego, obiektu usługowego lub użyteczności publicznej, itp., o przepustowości nie przekraczającej 5m³/dobę lub 25 LRM.

Ź r ó d ł o: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 13 (102). EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI

LATA	Sieć wodociągowa w km	Przyłącza do budynków		Stacje uzdatniania wody		Składowiska	
		w km	w szt.	nowe	zmodernizowane	obiekty	powierzchnia w ha
2009	150,5	100,6	4299	2	28	1	0,74
2010	259,2	105,2	4436	2	26	-	-

TABL. 13 (102). **EFEKTY RZECZOWE INWESTYCJI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ NA WSI (dok.)**

LATA	Sieć kanalizacyjna			Oczyszczalnie ścieków			
	zbiorcza	przykanaliki do budynków		zbiorcze			indywidualne wiejskie
	w km		w szt.	nowe i zmodernizowane obiekty		przepustowość w m ³ /dobę	
				ogółem	w tym nowe		
2009	83,3	37,9	2103	6	2	1384,0	
2010	218,6	50,6	4221	14	9	2324,3	1257

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 14 (103). **STAN WYPOSAŻENIA WSI W NIEKTÓRE URZĄDZENIA I OBIEKTY OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**
Stan w dniu 31 XII

LATA	Wodociągi zbiorowe			Stacje uzdatniania wody w szt.	Kanalizacja zbiorcza		
	przyłącza do budynków		sieć wodociągowa w km		przykanaliki do budynków		zbiorcza sieć kanalizacyjna w km
	w km	w szt.			w km	w szt.	
2009	6532,3	254920	17923,3	505	566,7	37706	1649,8
2010	6637,5	259356	18182,5	508	617,4	41932	1869,2

(dok.)

LATA	Oczyszczalnie ścieków			Składowiska odpadów	
	zbiorcze		indywidualne wiejskie oczyszczalnie ścieków w szt.	obiekty w szt.	powierzchnia w ha
	w szt.	przepustowość w m ³ /dobę			
2009	145	49825,4	3170	44	91,1
2010	156	52885,0	4427	45	94,2

TABL. 15 (104). WYDATKI INWESTYCYJNE NA MAŁĄ RETENCJĘ WODNĄ

LATA	Kierunki inwestowania						
	ogółem	z tego					
		sztuczne zbiorniki	samodzielne budowle piętrzące i ujęcia wód na ciekach		piętrzenie jezior	stawy rybne	inne ^a
			podstawowych	szczegółowych			
w tysiącach złotych							
2009	7995	5787	2207	-	-	-	-
2010	4941	4540	401	-	-	-	-

(dok.)

LATA	Źródła finansowania							
	ogółem	z tego					samorządów	inne
		z budżetu wojewody	funduszy					
			ochrony środowiska i gospodarki wodnej	ochrony gruntów rolnych	strukturalnych			
w tysiącach złotych								
2009	7995	762	1933	-	-	-	5300	
2010	4941	389	1052	-	-	-	3500	

^a W tym doprowadzalniki.

Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

TABL. 16 (105). OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ ORAZ ICH REDYSTRYBUCJA

LATA	Stan środków na początku roku	Wpływy ogółem	Z tytułu opłat				Inne wpływy ^a
			gospodarka ściekowa i ochrona wód	ochrona powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarka odpadami	pozostałe dziedziny	
w tysiącach złotych							
2009	4424,8	190151,5	23867,1	70644,1	92275,8	-	3364,5
2010	4264,8	204279,4	27342,4	81051,9	94479,4	-	1405,7

^a Z tytułu między innymi: odsetek za przeterminowane wpłaty opłat, oprocentowanie rachunków bankowych, odzyskanych kosztów postępowań egzekucyjnych, błędnych wpłat podlegających zwrotowi.

TABL. 16 (105). **OPŁATY ZA KORZYSTANIE ZE ŚRODOWISKA I INNE WPŁYWY NA FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ I ICH REDYSTRYBUCJA (dok.)**

LATA	Wydatki ogółem	Z ogółem przekazane na fundusze ochrony środowiska i gospodarki wodnej				Inne koszty i wydatki	Stan środków na koniec roku
		gminne	powiatowe	wojewódzkie	Narodowy Fundusz		
w tysiącach złotych							
2009	190311,5	65743,7	18978,5	67935,2	36580,3	1073,9	4264,8
2010	204566,3	69222,2	20445,6	74280,4	39997,1	621,0	3977,9

Źródło: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 17 (106). **WPŁYWY NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ Z TYTUŁU KAR**

LATA	Ogółem		W tym			
			za przekroczenie			
	wymierzono	wpłynęło	warunków wprowadzania ścieków do wód lub ziemi		dopuszczalnej emisji zanieczyszczeń powietrza razem	
			wymierzono	wpłynęło	wymierzono	wpłynęło
w tysiącach złotych						
2009	684,9 ^a	524,4 ^a	14,7	78,6	402,1	182,1
2010	937,8	599,3	408,7	105,5	54,8	270,5

(dok.)

LATA	W tym (dok.)					
	za przekroczenie (dok.)		składowanie odpadów niezgodne z przepisami		nielegalny pobór wody oraz piętrowanie wody wyższe od dozwolonego	
	dopuszczalnego poziomu dźwięku					
	wymierzono	wpłynęło	wymierzono	wpłynęło	wymierzono	wpłynęło
w tysiącach złotych						
2009	114,8	110,5	-	-	79,2	79,2
2010	40,0	73,2	254,1	10,0	70,1	70,1

^a Z tytułu międzynarodowego przemieszczania odpadów - 22,5 tys.

Źródło: dane Inspekcji Ochrony Środowiska.

TABL. 18 (107). **REDYSTRYBUCJA WPLYWÓW Z TYTUŁU KAR NA FUNDUSZE OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

LATA	Ogółem	Z tego na fundusze			
		gminne	powiatowe	wojewódzkie	Narodowy
w tysiącach złotych					
2009	394,4	91,6	45,8	166,8	90,1
2010	497,1	102,8	51,4	187,1	155,8

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 19 (108). **KIERUNKI FINANSOWANIA WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

LATA	Razem	Z tego na			
		gospodarkę ściekową i ochronę wód	ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarkę odpadami	pozostałe dziedziny
w tysiącach złotych					
2009	226228,1	161894,8	31229,6	15603,4	17500,4
2010	144126,5	100487,3	21538,8	3093,5	19006,8

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 20 (109). **WPLYWY NA WOJEWÓDZKI FUNDUSZ OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

LATA	Stan funduszu na początku roku	Ogółem zwiększenie	Z tego				
			opłaty	kary	nadwyżki przekazane od funduszy powiatowych i gminnych	przychody finansowe	pozostałe przychody i zwiększenia funduszu
w tysiącach złotych							
2009	549361,9	136946,2	67935,2	166,8	43908,5	24165,9	769,9
2010	635814,6	144640,5	74280,4	187,1	46259,0	23836,5	77,5

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 21 (110). WYDATKI WOJEWÓDZKIEGO FUNDUSZU OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

LATA	Razem	Z tego							Stan funduszu na koniec roku
		dotacje na realizację zadań bieżących	dotacje inwestycyjne	dopłaty do oprocentowania kredytów	umorzenia pożyczek i kredytów ze środków funduszu	koszty działalności operacyjnej	koszty finansowe i inne	pozostałe zmniejszenia funduszu	
w tysiącach złotych									
2009	50493,6	6857,0	16891,0	992,9	15834,1	9590,8	229,7	98,1	635814,6
2010	63417,9	7483,7	28027,3	1694,6	14990,1	9765,5	1456,6	-	717037,2

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 22 (111). GOSPODAROWANIE POWIATOWYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ

LATA	Stan środków pieniężnych na początku roku	Ogółem przekazane przez zarząd województwa	Wpływy z tytułu		
			opłat	kar	inne
w tysiącach złotych					
2009	10416,9	19182,7	18978,5	45,8	158,4
2010	11656,1	20565,2	20445,6	51,4	68,2

(dok.)

LATA	Środki funduszu ogółem	Wydatki	Z tego na						Stan środków pieniężnych na koniec roku
			gospodarkę ściekową i ochronę wód	ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarkę odpadami	pozostałe dziedziny	wpłaty do Wojewódzkiego Funduszu z tytułu nadwyżki dochodów	inne wydatki	
w tysiącach złotych									
2009	29599,5	17943,5	1757,2	4372,9	3018,6	4526,3	4176,6	91,8	11656,1
2010	32221,3	20075,7	1783,4	5936,2	2366,3	6110,6	3830,0	49,3	12145,5

Ź r ó d ł o: dane Zarządu Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej.

TABL. 23 (112). **GOSPODAROWANIE GMINNYMI FUNDUSZAMI OCHRONY ŚRODOWISKA I GOSPODARKI WODNEJ**

LATA	Stan środków na początku roku	Przychody				Środki funduszu ogółem	Wydatki ogółem
		ogółem przekazane przez zarząd województwa	z tytułu opłat i kar		inne		
			za usuwanie drzew i krzewów	pozostałych			
w tysiącach złotych							
2009	49685,9	76641,5	9826,5	65835,3	979,6	126327,4	69702,2
2010	56625,2	81569,5	11973,0	69325,0	271,5	138194,7	97803,0

(dok.)

LATA	Z tego na						Stan środków na koniec roku
	gospodarkę ściekową i ochronę wód	ochronę powietrza atmosferycznego i klimatu	gospodarkę odpadami	pozostałe dziedziny	wpłaty do Wojewódzkiego Funduszu z tytułu nadwyżki dochodów	inne wydatki	
2009	11818,7	1095,0	2500,0	13737,6	39731,9	818,9	56625,2
2010	27158,8	3254,8	4390,6	18933,5	41935,9	2129,3	40391,7

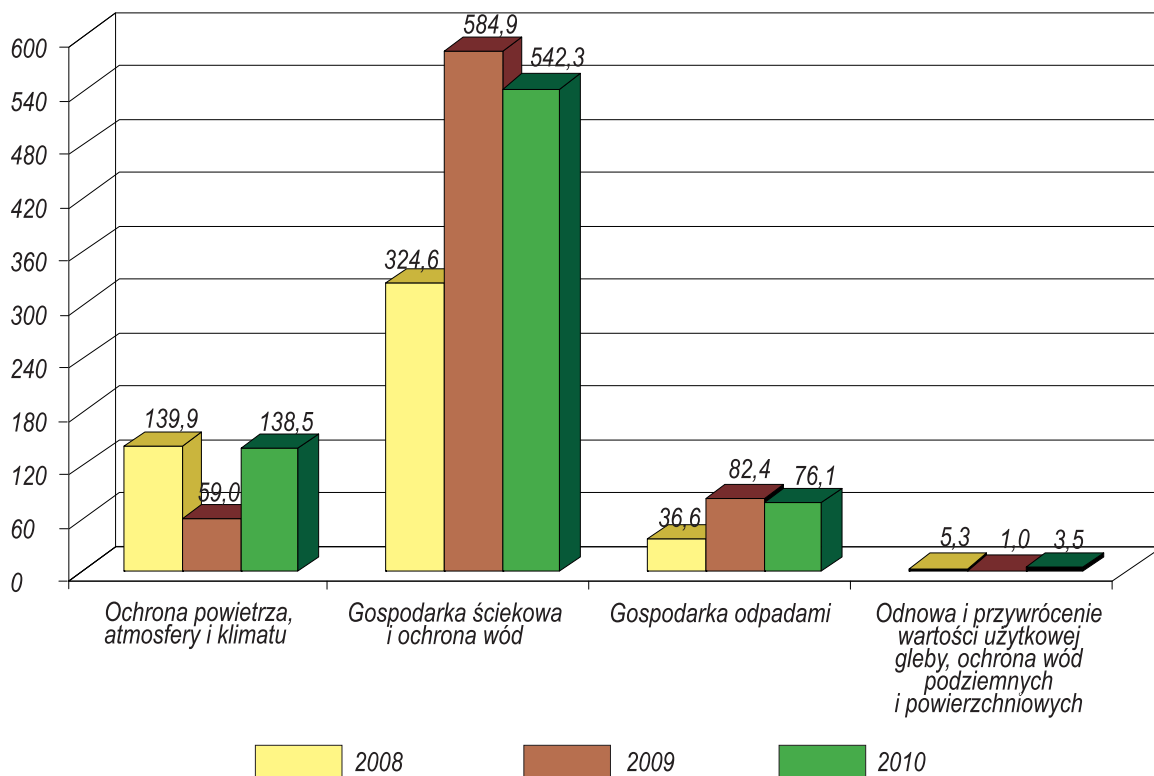
TABL. 24 (113). **GROMADZENIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

LATA	Ogółem		Rodzaje opłat							
	wymierzono	wpłynęło	jednorazowe należności		roczne		roczne podwyższone		inne	
			wymierzono	wpłynęło	wymierzono	wpłynęło	wymierzono	wpłynęło	wymierzono	wpłynęło
w tysiącach złotych										
2009 ..	14799,2	14344,3	1502,4	944,5	12990,0	13096,0	-	-	306,7	303,8
2010 ..	10359,1	10786,4	712,3	1274,9	9435,9	9270,4	-	-	210,9	241,1

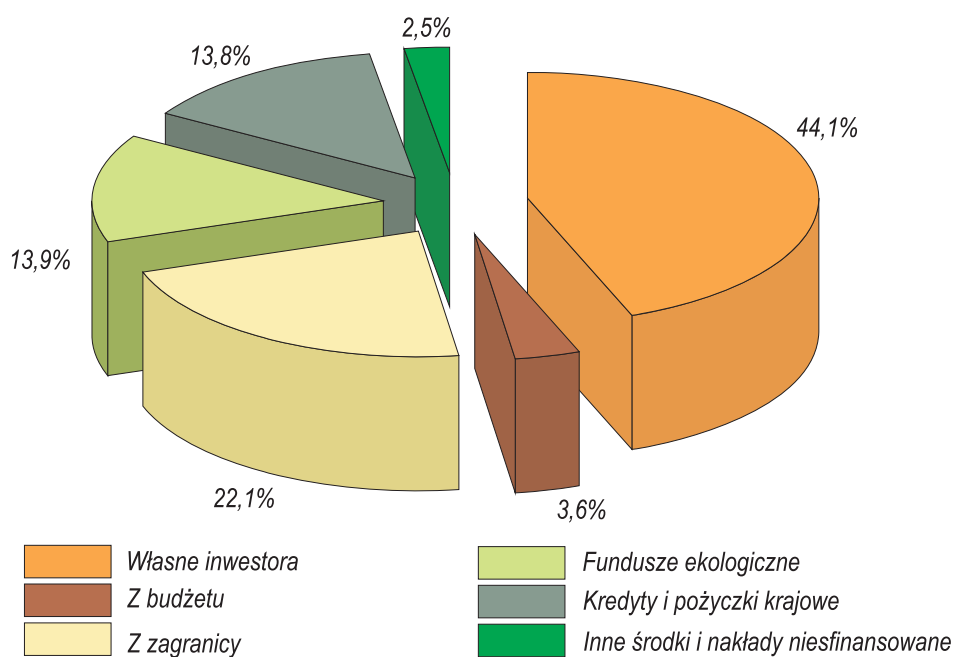
Źródło: dane Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi.

NAKŁADY INWESTYCYJNE NA OCHRONĘ ŚRODOWISKA WEDŁUG WYBRANYCH KIERUNKÓW INWESTOWANIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

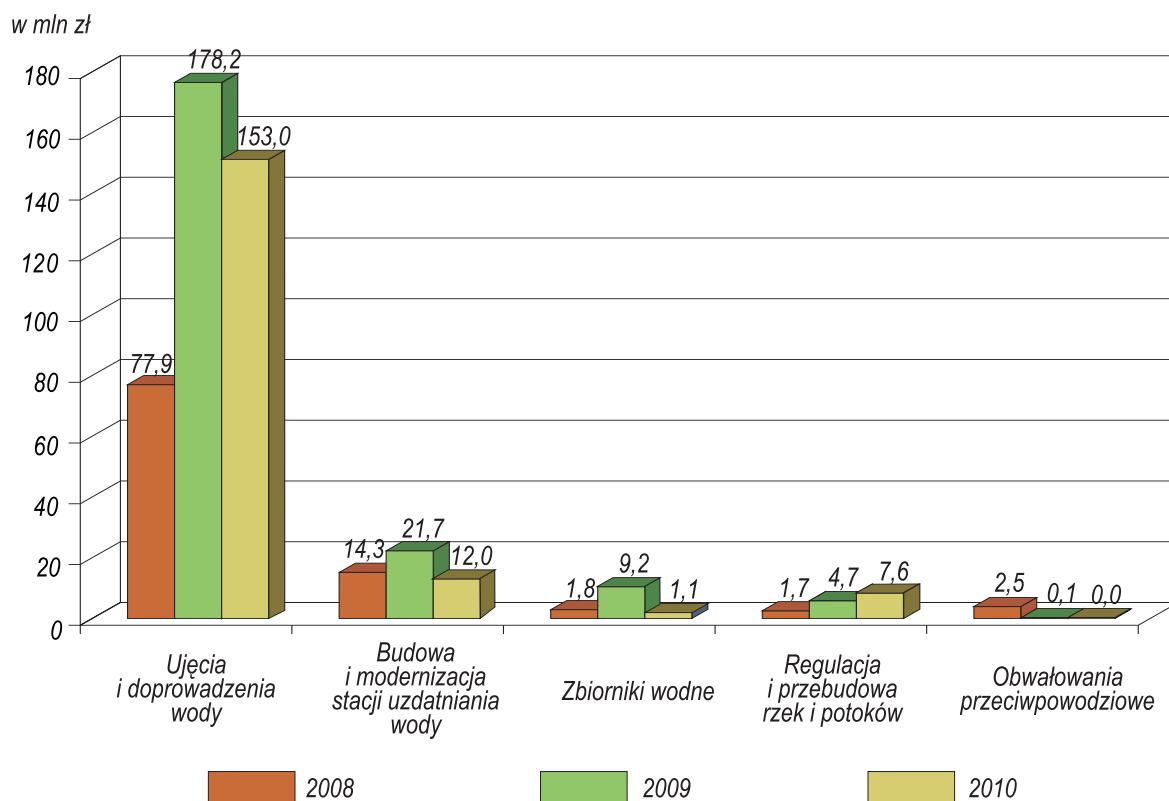
w mln zł

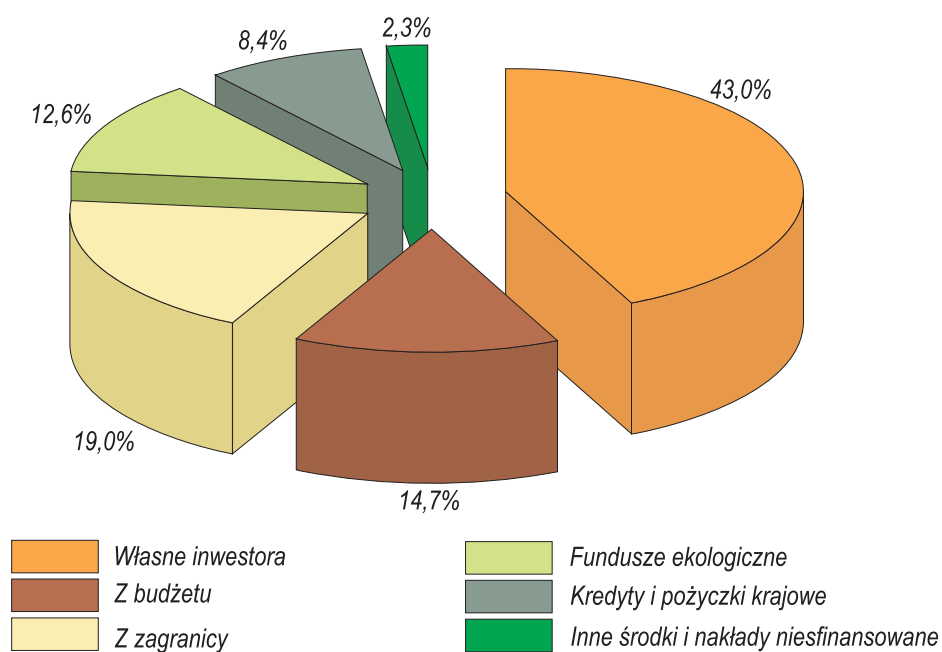
WYDATKI INWESTYCYJNE SŁUŻĄCE OCHRONIE ŚRODOWISKA WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R.

NAKŁADY INWESTYCYJNE NA GOSPODARKE WODNĄ WEDŁUG KIERUNKÓW INWESTOWANIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM

WYDATKI INWESTYCYJNE SŁUŻĄCE GOSPODARCE WODNEJ WEDŁUG ŹRÓDEŁ FINANSOWANIA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R.

TABL. 25 (114). **WPLYWY I GOSPODAROWANIE FUNDUSZEM OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

LATA	Stan środków na początku roku	Wpływy ogółem	Przekazano na centralny Fundusz	Uzyskano z centralnego Funduszu	Umorzono	Stan środków na koniec roku
	w tysiącach złotych					
2009	3404,0	14344,3	2835,1	1800,0	329,6	1430,9
2010	1430,9	10786,4	2060,4	1400,0	119,1	14,5

TABL. 26 (115). **WYKORZYSTANIE ŚRODKÓW PIENIĘŻNYCH FUNDUSZU OCHRONY GRUNTÓW ROLNYCH**

LATA	Wydatki ogółem	Z tego na					
		użyźnianie i ulepszanie gleb, usuwanie kamieni, odkrzaczanie	budowę i renowację zbiorników wodnych służących małej retencji	budowę i modernizację dróg dojazdowych do gruntów rolnych	badanie pól rolnych w strefach ochronnych oraz ekspertyzy z zakresu ochrony gruntów rolnych	zakup sprzętu pomiarowego, informatycznego wraz z oprogramowaniem do ewidencji i ochrony gruntów rolnych	pozostałe
w tysiącach złotych							
2009	15282,3	-	-	15087,3	60,0	129,9	5,1
2010	11542,4	-	-	11503,3	-	37,2	2,0

W sprzedaży między innymi:

- BIULETYN STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO (kwartalnik)
- SYTUACJA SPOŁECZNO-GOSPODARCZA ŁODZI (kwartalnik)
- ROCZNIK STATYSTYCZNY WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO - 2007 (CD), 2008 (CD), 2009, 2010, 2011
- WOJEWÓDZTWO ŁÓDZKIE – PODREGIONY, POWIATY, GMINY - 2007 (CD), 2008 (CD), 2009, 2010, 2011
- STATYSTYKA ŁODZI - 2006 (CD), 2008 (CD), 2010
- ŁÓDZKI OBSZAR METROPOLITALNY W LATACH 2008-2010, ŁÓDŹ 2011
- MIASTA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2000-2007, ŁÓDŹ 2009
- RYNEK PRACY W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2010, ŁÓDŹ 2011
- BUDOWNICTWO MIESZKANIOWE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2000-2007, ŁÓDŹ 2008
- LUDNOŚĆ. RUCH NATURALNY I MIGRACJE W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R., ŁÓDŹ 2011
- OCHRONA ŚRODOWISKA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2010 R., ŁÓDŹ 2011
- WARUNKI ŻYCIA LUDNOŚCI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W 2009 R., ŁÓDŹ 2011
- STRUKTURA WYNAGRODZEŃ WEDŁUG ZAWODÓW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2006-2008 R., ŁÓDŹ 2009
- KAPITAŁ LUDZKI W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2005-2008 R., ŁÓDŹ 2010
- NAUKA, TECHNIKA I INNOWACYJNOŚĆ W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2007-2009, ŁÓDŹ 2011
- ŚRODKI TRWAŁE I DZIAŁALNOŚĆ INWESTYCYJNA W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2009, ŁÓDŹ 2011
- DZIAŁALNOŚĆ GOSPODARCZA MIKROPRZEDSIĘBIORSTW W WOJEWÓDZTWIE ŁÓDZKIM W LATACH 2008-2009, ŁÓDŹ 2011

WYNIKI Powszechnego Spisu Rolnego 2010

- PSR 2010. RAPORT Z WYNIKÓW WOJEWÓDZTWA ŁÓDZKIEGO, ŁÓDŹ 2011

Zapraszamy do zapoznania się z szeroką ofertą wydawniczą znajdującą się na stronie internetowej Urzędu <http://www.stat.gov.pl/lodz>, gdzie prezentowane są w formie elektronicznej zarówno publikacje, jak i informacje sygnałowe.